

Bijlagenboek Afstudeerscriptie

Mandy Malinka
Opleiding communicatie

Money, likes & clicks.

*Een onderzoek naar de gedragingen en behoeften van
jonge hoopgeleide vrouwen in het kader van geld &
social media.*

Bijlagenboek

Money, likes & clicks.

Een onderzoek naar de gedragingen en behoeften van jonge hoopopgeleide vrouwen in het kader van geld & social media.

Afstudeerscriptie Communicatie

Auteur: Mandy Malinka
Studentnummer: 62868

Onderwijsinstelling: HZ University of Applied Sciences
Adres: Edisonweg 4, 4382 NW Vlissingen
Opleiding: Communicatie
Stagebegeleider: C. De Groen

Onderzoeksbedrijf: How 2 Spend It
Adres: Stationsplein 45, 3013 AK Rotterdam
Praktijkbegeleider: N. Van Wingerden

Datum uitgifte: 11 oktober 2016
Versie: 1.0

Inhoudsopgave

<u>Bijlage 1: Topics groepsinterview</u>	<u>1</u>
<u>Bijlage 2: Transcriptie groepsinterview</u>	<u>5</u>
<u>Bijlage 3: Foto's groepsinterview & associatie-opdracht</u>	<u>16</u>
<u>Bijlage 4 : Codeboek groepsinterview</u>	<u>17</u>
<u>Bijlage 5: Topiclijst Individuele interviews</u>	<u>28</u>
<u>Bijlage 6: Transcripties individuele interviews</u>	<u>29</u>
<u>Bijlage 7: Codeboek Individuele Interviews (deel: financiën)</u>	<u>67</u>
<u>Bijlage 8: Codeboek individuele interviews (deel 2 social media)</u>	<u>80</u>

Bijlage 1: Topics groepsinterview

Datum: Zaterdag, 9 april 2016
Tijdstip: 13.45 - 16.00 uur
Locatie: Groothandelsgebouw, Rotterdam.
Deelnemers: Vier

Afbeelding 1: Opening/intro

Afbeelding 2: Alternatief voorstelrondje (ijsbreker)

Topic 1: Money mindset

*Welke boodschap heb jij vanuit je opvoeding
meegekregen over geld en heeft dit heeft
invloed op hoe jij met geld omgaat?*

Afbeelding 3: Topic 1

Stelling 1

Geluk en financiële onafhankelijkheid staan los
van elkaar

Afbeelding 4: Stelling 1

Stelling 2

Ik praat over geld met vrienden

Afbeelding 5: Stelling 2

Stelling 3

Ik raadpleeg eerder het internet dan mijn
directe omgeving als ik iets wil weten op
het gebied van geldzaken

Afbeelding 6: Stelling 3

Topic 2 : Financiële onafhankelijkheid

Wat betekent financiële onafhankelijkheid voor jou?

Afbeelding 7: Topic 2

Topic 3: Informatiebehoeften

Welke informatiebehoeften heb je op het gebied van geldzaken?

Afbeelding 8: Topic 3

Bijlage 2: Transcriptie groepsinterview

- Dit is de transcriptie na data-reductie. Er is alleen tekst weggehaald die niet relevant was, zoals gesprekken in de pauze en privé-onderwerpen buiten de geld-gerelateerde topics om.
 - De interviewer/onderzoeker had bewust een minimale rol in het groepsgesprek.
- De tekst van de interviewer/onderzoek staan tussen haken {..}
- De respondenten worden aangeduid met de laatste letter van de hierboven genoemde respondentcode.
 - Topics gemarkeerd met een sterretje* stonden niet op de vooraf opgestelde topiclijst, maar zijn onderwerpen die de groep vanuit zichzelf met elkaar besprak.

Respondent	Leeftijd	Opleiding	Leefsituatie	Woonsituatie	Werkstatus
01-C	26	Wo	Alleenstaand	Koophuis	Fulltimebaan
02-S	29	Wo	Woont samen met partner (ongetrouwd)	Huurhuis	Fulltime ondernemer
03-A	25	Hbo	Woont samen met partner (ongetrouwd)	Koophuis	Werkzoekende, starter op arbeidsmarkt
04-L	25	Wo	Alleenstaand	Thuiswonend, woningzoekende	Parttimebaan (32 uur)

Topic 1: Money mindset

[Welke boodschap heb jij vanuit je opvoeding meegekregen over geld en kun je benoemen of dit heeft invloed op hoe jij met geld omgaat?]

S: Mijn boodschap over geld vanuit vroeger is heel wisselend. Het ene moment kochten we hele dure dingen en daarna ineens niets meer. Zakgeld heb ik niet gekregen, ik mocht kopen wat ik wilde tot mijn ouders er genoeg van hadden en dan weer niet. Ik heb geen toekomstvisie erover meegekregen, helaas. Mijn ouders waren niet consequent op geldgebied. *[Heeft dit invloed gehad op hoe jij nu met geld omgaat?]*

S: Ja, ik besef nu wel het belang van het hebben van een toekomstplan op financieel gebied. Ik merk ook wel dat ik gewend ben dat het nogal chaotisch was en dat ordelijk zijn op dat gebied er van nature niet inzit bij mij. Nu ik ondernemer ben, word ik wel wat meer gedwongen om daar wel orde in te scheppen. Ik heb dat niet meegekregen maar al gaandeweg leer je dat wel. Ja, ik zie wel terug dat ik zelf ook wisselvallig ben in het uitgeven van geld, net als mijn ouders die dan vroeger de ene keer veel geld uitgaven en dan weer een tijd heel weinig of niets.

L: De boodschap die ik over geld heb meegekregen van mijn ouders is om goed op je geld te letten en om verantwoord om te gaan met je geld. Mijn ouders zaten meer aan de zuinige kant, dan het echt maximaal uitgeven. Dus, meer de instelling van let goed op je centen en denk goed na wat je ermee wil doen

want je kunt het maar één keer uitgeven. Wat mij ouders mij hebben meegegeven dat zie je bij mij terug in dat ik geld spaar en verantwoord omga met mijn geld waardoor mijn inkomen en uitgaven in balans zijn. Net als mijn ouders ga ik bewust met mijn geld om, al ben ik wel iets minder zuinig dan zij. Maar, ik heb niet het idee mee gekregen dat geld uitgeven iets slecht zou zijn. Ik vind dat ik een goede instelling heb meegekregen van mijn ouders.

A: Bij ons thuis, ja wij hadden het niet erg breed. Dus ja, er kon nooit zo heel veel. Op zich als kind zijnde heb je ook niet zo veel nodig, vooral niet toen. Als je nu kijkt naar dat al die kinderen die maar met tablets, dure schoenen en telefoons rondlopen. Als dat toen ook zo geweest zou zijn dan, ja zou dat bij ons niet kunnen. Ik kan niet zeggen dat ik echt een bepaalde boodschap over geld heb gehad van mijn ouders. Ik kreeg soms zakgeld en soms ook weer niet, het was dus niet iets waar ik op kon rekenen. Het is niet dat mijn moeder heeft gezegd als ik zakgeld kreeg dat zij mij instructies gaf. Bijvoorbeeld van als je iets wil kopen ja denk daar eerst over na of doe het gewoon, zulk soort dingen niet. Ik heb gezien hoe het vroeger thuis ging en hoe het is als je het niet zo breed hebt. En ja dat ik nu weet dat ik dat zelf niet wil hebben en ook zeker niet voor mijn kinderen later.

C: Ik ben zo opgevoed van je geeft je geld alleen uit als je het hebt en als je het niet hebt, dan ga je ervoor sparen. Dat ik ook precies hoe ik erover denk. Ik kreeg vroeger wel zakgeld, maar niet heel veel. En ook pas toen we 12 waren, een euro per week maar dan moesten we wel de hond uitlaten of kamer opruimen, dat soort dingen. En ja ook met geld uitgeven mijn ouders zijn zelf ook heel zuinig, niet zuinig als in gierig, maar gewoon als iets niet nodig is dan doen ze het niet. Wij gingen dus bijvoorbeeld nooit zomaar uiteten of ergens een drankje drinken of op een terras zitten. Ik heb nog nooit met mijn ouders op een terras gezeten, want dat doen mijn ouders niet.

Die opvoeding heeft wel bijgedragen aan het feit dat ik verstandig ben met geld denk ik. Ja, ik spaar altijd goed en wil mijn geld verstandig besteden. Ik had eerst wel als ik dan bijvoorbeeld een keer iets ging doen of ik ging iets kopen, dat ik dacht van oeh mag dat eigenlijk wel? Terwijl het is natuurlijk je eigen geld, je hebt het zelf verdiend dus je moet zelf weten wat je ermee doet. Maar ik had wel zo'n soort stemmetje in mijn achterhoofd zo van thuis doe je dit ook nooit. Nu heb ik daar inmiddels minder problemen mee.

***Topic: Geld uitgeven & vrijetijd**

C: Ik heb wel altijd zoiets van genoeg is genoeg. Ik vind wel dat er grenzen moeten zitten aan uitgeven en dingen kopen. Bijvoorbeeld als ik ga shoppen en ik heb al een aantal dingen, dan denk ik wel oke het is leuk geweest nu. Waar andere mensen dan nog flink doorgaan, denk ik dan het gaat nu richting een bepaald bedrag en dat vind ik het wel goed. **A:** Ja, dat doe ik ook. Als ik met mezelf afspreek dat ik ga winkelen en niet meer uit mag geven dan bijvoorbeeld 100 euro, dan houd ik mij daar aan. **L:** Ik stel mezelf ook altijd vooraf een budget als ik ga shoppen. **S:** Ja, bij mij is dat wel wisselend. Ik kan daar soms wel wat impulsief in zijn, maar als ik dan veel geld uit heb gegeven dan houd ik me ook wel een tijdje koest. Ik ben wel van het compenseren.

C: Ik vind ook als ik iets ga drinken of uiteten ga, dat is voor mij ook nog steeds wel altijd speciaal. Voor sommige mensen is dat heel normaal en die doen dat vaker zonder een specifieke reden, Terwijl voor mij is het meer als je iets te vieren hebt of echt als een uitje. Ik vind het leuker om mijn tijd te besteden aan bijvoorbeeld een avondje serie te kijken, in bad te gaan, mijn nagels te doen en lekker sporten. Het meeste wat ik doe in mijn vrije tijd kost geen of in ieder geval niet veel geld. Iets wat ik het wel waard vind om veel geld aan te besteden is reizen, bijvoorbeeld een citytrip en vorig jaar mijn reis naar Australië.

S: Wij (mijn vriend en ik) hebben wel periodes dat we vaak uiteten gaan, maar het kan ook zo zijn dat we dat maanden helemaal niet doen. Ik ben wel zuinig en bewust qua boodschappen doen en gooi geen eten weg. Geld uitgeven aan luxe dingen, daar ben ik of ja daar zijn wij beide niet van. Het is vooral thuis

voor de buis, aan het werk of ik ben bezig met de verzorging van mijn dieren. Wel ga ik graag naar verjaardagen van vrienden en zo nu en een hapje eten met mijn vriend of een vriendin. Lekker buiten zijn en sporten zijn ook wel dingen die ik fijn vind om te doen.

A: Ja, ik sport bijna elke dag. Verder ga ik wel regelmatig met vriendinnen uiteten of een terrasje pakken, dat is wel iets wat ik leuk vind en als ik meer geld heb ook wel vaker ga doen. Mijn vriend en ik gaan wel elk jaar op vakantie en hebben ook een lange reis gemaakt naar Brazilië. We zijn nu bezig met plannen en sparen om volgend jaar een reis te maken naar Maleisië. Maar, verder ben ik toch wel meer een huismus, ik ben niet echt van het uitgaan, feesten en veel alcohol drinken. Af en toe een weekendje weg of naar een concert doe ik wel. Shoppen doe ik minder dan ik zou willen omdat ik gewoon nog op moet letten qua geld.

L: Ik ben wel echt een sociaal dier, als ik zo even nadenk ben ik wel echt veel buiten de deur. Ik ga graag en vaak naar feestjes en festivals en spreek elke week of meerdere keren in de week wel af met vriendinnen om wijntjes te gaan drinken of eten. Of borrelen met collega's. Mijn agenda staat altijd wel vol met sociale activiteiten en afspraken. En ik sport meerdere avonden in de week. Ik geef dus vooral mijn geld uit aan sociale activiteiten.

Stelling #1 Geluk en financiële onafhankelijkheid staan los van elkaar

[Dit is de eerste stelling van vandaag. Je kan het hier wel of niet mee eens zijn, maar het kan ook een middenweg zijn. Het gaat erom wat jullie hier van vinden, er is geen goed of fout antwoord]

L: Das een lastige. Het is wel heel erg lekker als je financieel onafhankelijk bent want dat geeft je toch een bepaalde mate van vrijheid, dat je alles kan doen en laten wat je wil doen met de financiële middelen die je tot je beschikking hebt. Maar, daar hoeft niet per se geluk uit voort te komen, het is geen garantie voor geluk.

A: Het is meer waar je zelf gelukkig van wordt. De een wordt wel heel gelukkig van heel veel geld en de ander denkt ja wat moet ik ermee. **L:** Ik kan ook echt wel blij worden als ik een heel mooi horloge koop, ja dan ben ik echt wel echt even happy! Toch denk ik dat je geluk meer haalt, tenminste ik, uit samenzijn met mensen waar je het mee naar je zin hebt en uit een goed gesprek. Ik kan ook wel genieten van borrelen met zijn allen, maar daar heb je wel geld voor nodig.

A: Ja, geld maakt het leven wel makkelijker. Je hebt het op zich allemaal niet nodig, geld. Maar ja als anderen het om je heen het wel allemaal hebben en jij moet daardoor dingen laten waardoor je dus misschien vaak thuis moet blijven, dan is het wel echt een gemis. **S, L en C:** Ja, mee eens!

C: Geluk en financiële onafhankelijkheid staan los van elkaar vind ik. Maar het maakt het leven wel makkelijker als je genoeg geld hebt zodat je jezelf kan voorzien in de dingen die je nodig hebt of wil. En dan is het daarna nog aan jezelf om gelukkig te zijn met jezelf en je omgeving en wie je bent en dat soort dingen.

S: Ja ik ben van mening dat je zonder geld zeker wel gelukkig kunt zijn. Je kunt ook ongelukkig zijn terwijl je wel veel geld hebt. Al denk ik wel dat gebrek aan geld zorgt voor meer stress. **A:** Ja, dat denk ik ook.

C: Als je voldoende geld hebt om rond te komen en je je geen zorgen hoeft te maken over randvoorwaarden zoals eten, onderdak en je incidentele kosten op kunt vangen. Dan denk ik, als dat soort dingen van het lijstje af zijn, je meer focus kan leggen op gelukkig zijn.

L: Ja, precies! Genoeg geld hebben geeft wel een stukje zorgeloosheid.

S: Ik denk ook zeker dat financieel onafhankelijk zijn bijdraagt aan een stuk rust. Voor mij persoonlijk staan ze wel in verband met elkaar, maar de dingen waar ik meest gelukkig van word die kosten geen geld. Aan de andere kant de basisingen die je echt nodig hebt zoals een huis, drinken, eten en een vervoersmiddel zijn niet gratis.

[Vinden jullie dat financiële onafhankelijkheid bijdraagt aan minder stress in het leven?]

Allen(A, L, S & C): Ja!

A: Maar, dat ligt er ook net weer aan in wat voor situatie je zit. Er zijn mensen die kunnen heel goed soort van back to basic leven. En er zijn ook mensen die dat niet kunnen en als jij dat wel kan dan heb je met weinig geld ook weinig stress, denk ik. **L:** Bedoel je dan ook dat je je niet druk moet maken om waar je 't aan uitgeeft? **A:** Ja, of dat jij gewoon heel goed kan leven met 100 euro terwijl een ander dat niet kan. Kijk als jij dat heel goed kan, dan ervaar jij ook geen stress als je weinig geld hebt omdat je daar mee kan omgaan. **S:** Ja, maar dan ben je eigenlijk wel financieel onafhankelijk want je redt het met weinig geld. **C:** Ja, precies. **A:** Ja, inderdaad want je red het dan met minder dan gemiddeld wel bijvoorbeeld. **C:** Ik denk ook niet dat als je genoeg geld hebt je dan geen stress hebt. Ik denk wel dat als je financieel onafhankelijk bent ofwel je kunt het ermee redden dat je dan minder stress hebt. **L:** Ja, maar ik denk dat je er ook wel naar gaat leven. Want je hebt die mensen, rijke stinkers zeg maar, met een megahoge hypotheek en auto's enz. die dan stress hebben en uiteindelijk alsnog boven hun stand leven. **A:** Ja, precies! **C:** Nou, als ik naar mezelf kijk. Ik zou echt niet heel anders gaan leven met veel meer geld en zeker niet boven mijn stand. Al zullen er genoeg mensen zijn die dat wel doen dan. Ik denk dat, dat te maken heeft met je karakter en persoonlijkheid. Je kan nog zoveel geld verdienen, maar als je zuinig bent zal je nooit het geld over te balk smijten. Zou ik ook niet doen. **A:** Het heeft ook te maken met vroeger of ja je achtergrond. Ik zou dat bijvoorbeeld wel doen, het flink over de balk smijten. Als ik straks mijn eerste loon heb dan ga ik dat echt allemaal weggeven ofja uitgeven. Ik heb vroeger thuis nooit zoveel heb gehad en nu ben ik nog student. Mijn vriend verdient wel genoeg, maar ja het is niet van mij. Dan heb ik wel zoiets van nou als ik het straks eindelijk wel zelf heb, dan ga ik eerst even helemaal los. **L:** Ja, dat snap ik wel! Toch even verloren tijd inhalen. **A:** Ja, precies! En het is niet dat ik dat gedrag vol blijf houden, maar gewoon mijn eerste loon is voor mij ineens echt veel geld wat ik dan in een keer kan uitgeven voor een keer. **S:** Ik zou ook wel echt flink geld uitgeven als ik ineens een groot geldbedrag krijg! Natuurlijk niet zodanig dat je erdoor in de problemen komt, maar zuinig zijn zou ik niet doen dan. **L:** Ik zou het er ook wel echt van nemen. Maar, ik zou ook wel een flink deel apart zetten of investeren.

Stelling #2 Ik praat over geld met vrienden.

L: Eigenlijk best grappig want nu ik deze stelling zie, bedenk ik me dat het dus niet zo is. Het gaat eigenlijk nooit echt over geld. Ja, alleen zo van ik kan niet mee want ik heb geen geld.

A: Nee, gesprekken gaan er niet over hoe doe jij wat je doet en hoe kom je rond.

L: Nee, het gaat er niet over hoe geef jij je geld uit, hoe verdeel je het, wat verdien je. Ik zou ook eigenlijk echt niet weten wat al mijn vriendinnen allemaal verdienen. Ik praat er eigenlijk nooit echt over.

S: Ik bespreek wel geldzaken met mijn vriend, maar dat moet ook wel als je samen woont en de kosten deelt. Dat gaat goed, wij zijn niet zo'n stel dat daar over kibbelt.

A: Met mijn vriend praat ik soms over geld. Wij wonen ook samen, alleen vind ik het nu niet zo leuk om het erover te hebben omdat ik nog weinig in kan brengen financieel gezien. Als ik na mijn afstuderen een baan heb dan kunnen we wel gaan bespreken hoe we de kosten gelijk kunnen verdelen.

S: Ik heb wel een aantal vrienden waarmee ik het wel eens over geld heb. Niet echt dat we er nou een middagje voor gaan zitten, maar ik kan nu toevallig een aantal recente gesprekken herinneren waarin een vriendin zei dat ze te weinig geld had en wat bij haar ouders ging lenen. Haar jaarcontract liep af en daardoor zat ze moeilijk met haar hypotheek enz. Ja, bij mij komen dat soort onderwerpen af en toe wel ter sprake. **L:** Maar alleen als er dan een probleem is of ook gewoon zomaar? **S:** Nou, ook bijvoorbeeld een vriendin die dan een vaste baan kreeg met een mooi vast inkomen. Daar was ze dan heel blij mee dus dat werd gedeeld, dus ook op die positieve fiets. Maar, verder eigenlijk wel vaker vanuit problemen. **L:** Gaat het dan in zo'n gesprek echt over concrete aantallen of bedragen? **S:** Het gaat meer over hoeveel meer iemand gaat verdienen, Bijvoorbeeld 300 euro meer, en niet echt het exacte eindbedrag.

A: Ik heb soms wel dat ik het met een vriendin erover heb van hoe doen anderen het qua geld. Bijvoorbeeld stellen die ook samen een koophuis hebben en dan 3 keer per jaar of vaker op vakantie gaan of weer een nieuwe auto hebben ofzo. Daar heb ik het dan wel soms over, van hoe en waarvan doen ze dat? **L:** Vraag je dat dan ook of? **A:** Nou in dit geval kende ik dat stel dan niet persoonlijk. Dit soort dingen vraag ik me wel vaker af over andere mensen. Hoe doen zij dat allemaal en hoe vraag je dat hoe ze dat doen? Maar, ja dat kan je toch eigenlijk niet zo 123 vragen. **L:** Ja, dat heb ik dus ook. Maar ene kant waarom kun je dat niet vragen eigenlijk? Dat is ook wel raar toch. **A:** Ja ik vind wel dat je dat kunt vragen, tenminste aan mij mag je dat best vragen en ik zal daar ook eerlijk antwoord op geven. Sommige mensen die vinden dat heel privé en dan ben je daar wel een beetje huiverig in om het over zulke dingen te hebben.

S: Een vriendin van mij vroeg laatst, ik had iets duurs gekocht, "Hoe betaal je dat? Mag ik dat vragen?" Ja, natuurlijk mag je dat vragen, en dan geef ik ook gewoon eerlijk antwoord.

C: Bij mij omdat ik net een huis gekocht heb en een reis naar Australië heb gemaakt. Dat zijn allemaal dingen die met geld te maken hebben, als in aanzienlijke bedragen. Daar heb ik dan wel met collega's over. Toevallig een collega van mij die heeft ook net een huis gekocht dus ja dan zit je samen in die fase. Maar ja, als ik het erover heb dan gaat het niet om concrete bedragen. Als iemand echt wil weten hoe duur die reis was, mijn auto of mijn huis ja prima. Dat maakt mij ook niet uit en het is tegenwoordig toch allemaal online te vinden. Als daar naar gevraagd wordt dan ben ik wel bereid om daar eerlijk antwoord op te geven.

A: Ik heb toevallig net nog aan een vriendin gevraagd hoeveel haar reis kostte. **S:** En antwoord gekregen? **A:** Ja! ik vroeg meer van was het heel duur, niet eens echt hoe veel kost het. Toen zei ze dat uit zichzelf. **C:** Ja en weet je als je echt dat soort dingen wil weten dan ga je gewoon online kijken wat een bepaalde reis ongeveer kost. Ik ben bijvoorbeeld in oktober een maand naar Australië geweest, ja dan kun je echt wel online zien wat een dergelijke reis kost. **L:** Ja, precies! **A:** Ja, das waar ja.

C: Je kunt wel gauw zien aan een persoon en de levensstijl of diegene geld heeft. Bij bepaalde dingen weet je dat iemand dat niet zou kunnen doen met een beperkt budget. Meestal kun je wel zelf zo'n conclusie trekken. **L:** Ja, dat is wel vaak zo. Maar, zo iemand steekt zich misschien wel in de schulden om een bepaalde levensstijl te hebben en dat weet je dan niet. **C:** Nee, oke dat is waar.

[Ervaren jullie dat over geld praten een taboe is? Hoorde bij sommige van jullie dat het een onderwerp is dan niet veelvuldig besproken wordt met elkaar?]

L: Het heeft ook wel met vroeger te maken. Mijn ouders bijvoorbeeld hebben wel gezegd van je hoeft niet alles met iedereen te delen. Niet iedereen hoeft te weten wat je verdiend. Geldzaken zijn wel redelijk privé, niet dat ik het gevoel heb dat ik er niet over mag praten of dat het echt per se een taboe is, maar ik denk wel dat meer mensen het moeilijk vinden om erover te praten. Het is niet hetzelfde zoals "hey, wat een leuk shirtje heb je aan!"

C: Ik denk dat het ook wel verschilt met vrienden of familie. Want het maakt mij echt niets uit om daarover te praten met familie. Bijvoorbeeld toen met mijn nieuwe baan dan heb ik het er wel met hen over salaris gehad, zo van wat is normaal? Daar heb ik het dan wel met familie over en eigenlijk niet met vrienden. **L:** Bespreek je dat met hen om advies te krijgen? **C:** Ja, en niet eens alleen met mijn ouders of broertje of zusje, maar ook met tante en oom. Dat maakt mij niet

uit, familie mag gewoon weten wat ik verdien en wat het uiteindelijk geworden is. Maar, als je gewoon met vrienden bent, dan heb ik wel zoiets van die hoeven dat niet per se te weten. *[Hoe komt het dat je die scheiding daarin hebt?]* C: Ja, wat L. ook zei een beetje van vroeger uit. Ik ben zo opgevoed dat het niet iedereen aangaat wat je verdiend. A: Ik praat juist wel eerder met vrienden over geld dan met familie. Het ligt ook aan de band die je met je familie hebt. Met vrienden zijn het wel vaak luchtige gesprekken over studiefinanciering of wat kosten die schoenen bijvoorbeeld.

L: Misschien zijn mensen ook onzeker om over hun salaris te praten. Dat je daardoor dan in een bepaald hoekje gezet wordt. Bijvoorbeeld als je zegt ik verdien 1500 euro dat mensen dan misschien gaan denken oh jij hebt het niet breed C: Nou, ja dat is niet waarom ik het niet zou zeggen. Dat maakt mij geen zak uit. L: Nee, maar ik denk wel dat zoiets een reden zou kunnen zijn voor mensen om het niet te zeggen. C: Ja, dat ze niet onder willen doen voor een ander. S: Ik denk ook dat veel mensen dat ongemakkelijk vinden en het daarom misschien rooskleuriger laten klinken. Of totaal geen idee hebben van wat nou gemiddeld en normaal is op dat gebied. A: Ja, dat kan ik me ook voorstellen. Het is niet leuk als je een stuk minder verdiend dan anderen en ik denk ook dat er mensen zijn die daarom niet helemaal eerlijk zijn over hun salaris.

*SALARIS

C: Terwijl wat je wel of niet verdiend, dat is niets om je voor te schamen. Het draait niet alleen om hoeveel je verdiend maar ook hoe leuk vind je jouw werk. Kan je je passie erin kwijt en je hersenen gebruiken, dat zijn dingen die niet puur in geld uit te drukken zijn. Zaken zoals hoe leuk vind je jouw werk en hoeveel voldoening haal je eruit, zijn voor mij belangrijker dan geld. Dat soort aspecten zijn alleen moeilijk in te kaderen. Geld is heel concreet waardoor je het makkelijker met elkaar kunt vergelijken.

A: Ja, ik vind plezier en voldoening uit je werk halen ook belangrijker dan het salaris. Natuurlijk moet het wel een salaris zijn waar je van kan leven, maar ik zou niet kiezen voor een baan die mij heel saai en vervelend lijkt ook al zou ik een flink salaris krijgen. Ik denk ook niet dat je een baan lang volhoudt als je het puur en alleen voor het geld doet.

L: Het salaris is één van de onderdelen van een baan. Zelf vind ik de sfeer en de collega's heel belangrijk en ook de inhoud van het werk. Ik wil wel kunnen leren en uitgedaagd worden. Ik zou alleen wel financieel erop vooruit willen gaan als ik nu een andere baan zou aangaan. Dus wel meer willen verdienen dan bij mijn huidige baan.

S: Ik vind geld erg belangrijk en ben gemotiveerd om veel te verdienen, maar het plezier in je werk is uiteindelijk wel belangrijker. Ik ben zelfstandig ondernemer en dat houd je niet vol als je het niet leuk vindt aangezien dat geld in het begin niet met bakken binnenstroomt.

Stelling #3 Ik raadpleeg eerder het internet dan mijn directe omgeving als ik iets wil weten op het gebied van geldzaken.

S: Ik raadpleeg wel eerder het internet. Ik zou er niet aan denken om het aan iemand in mijn omgeving te vragen. Het is niet dat ik iemand on speed dial heb zitten die ik daarvoor kan en zou bellen eigenlijk. Internet is altijd beschikbaar, dus daarom zou ik daar eerder voor kiezen. Op internet kan je ook beter de feiten checken, mensen weten niet altijd waar ze het over hebben.

A: Ik zou wel eerder in mijn omgeving vragen wat zij bijvoorbeeld kwijt zijn aan verzekeringen in plaats van dat op internet op te zoeken. C: Ja, om te vragen wat betaal jij per maand aan zorgverzekering bijvoorbeeld. S: Haha ja, misschien heb ik wel weinig vertrouwen in mensen in mijn directe omgeving.

L: Ik zou het eerst op internet opzoeken zodat je een beetje weet dit kan het zijn of dat. Je hebt dan een bepaald spectrum en dan daarna checken in je omgeving wat andere mensen doen.

C: Bij mij ligt het er echt aan waar het over gaat. Als jij weet die persoon heeft bijvoorbeeld een mooie reis gemaakt of een andere ervaring waarin je geïnteresseerd ben, dan kan je concreet vragen van hoe heb jij dat gedaan in die situatie. Maar, bijvoorbeeld voor mijn hypotheek heb ik eerst informatie online opgezocht en daarna ben ik naar mijn bank en naar de hypotheeker gegaan. Daarna heb ik dingen aan mensen om mij heen gevraagd als een soort van aanvulling wat je op internet vindt.

L: Ja, precies! Dat zou ik ook op die manier aanpakken. Maar, inderdaad het ligt wel aan het onderwerp. Vooral als het om ervaringen gaat, is het wel makkelijk om dat in je omgeving te vragen. Alleen als het om bijvoorbeeld salaris gaat, wat is normaal in mijn geval, dan zoek ik dat eerder op internet op of dingen qua regels en wetten bijvoorbeeld.

[En complexere zaken zoals belasting of pensioen? Zouden jullie dan eerder in je omgeving om informatie vragen of het internet raadplegen?]

A: Ik zou als het om wat ingewikkeldere geldzaken gaat, het in mijn omgeving vragen. Er zijn tegenwoordig zoveel dingen op internet te lezen dat als je er zelf echt 0 verstand van hebt, je er dan nog niet uitkomt.

C: Ik vind juist dat er genoeg online te vinden is, terwijl ik er vrij weinig verstand van heb. Wanneer ik iets wil weten over mijn belastingaangifte, ja daar kom ik ook niet overal zelf uit. Ik heb ook nog mijn eigen bedrijfje ernaast dus dan heb je nog ook voor de zakelijke kant informatie nodig. Dan ga ik wel eerst op internet bepaalde termen opzoeken en zoeken wat op mij van toepassing is.

A: Ik zoek bijna altijd wel op internet als ik iets wil weten, maar om een richting te hebben, zou ik toch eerder mijn omgeving raadplegen bij zoiets complex als bijvoorbeeld pensioen. Ik had het daar van de week nog over met iemand dat ik daar gewoon totaal nog niet mee bezig ben. Ik heb mij daar nog niet in verdiept omdat ik daar nog niks mee te maken heb. Maar, ja in dat geval zou ik dat eerder vragen in mijn omgeving hoe het zit en hoe regel je dat überhaupt voordat ik het internet opga. Ik zou gewoon niet weten waar ik zou moeten beginnen. Ik hoorde bijvoorbeeld pas dat je beter zelf kunt sparen voor je pensioen dan dat je het via je werk opbouwt. Dan denk ik alweer van ja pff wat moet ik dan kiezen en doen? Dan zou ik eerder in de omgeving vragen hoe zij dat aangepakt hebben en dan vervolgens meer gericht verder zoeken op internet.

L: Nou, over pensioen gesproken daar ben ik ook totaal niet mee bezig. Ik weet daar eigenlijk weinig van af terwijl dat wel belangrijk is.

S: Ja, ik moet daar ook mee bezig zijn. Ik ben ondernemer dus moet dat zelf gaan regelen, op dit moment kan ik alleen nog niet echt geld daarvoor apart leggen. Dat komt straks wel.

Topic 2: Financiële onafhankelijkheid

[Wat betekent financiële onafhankelijk voor jou en hoe belangrijk vind je dit?]

L: Ik denk dat de term betekent dat je je kan voorzien in de basisbehoeften zoals eten, drinken en onderdak. Maar, voor mij betekent het ook een stukje meer dan dat. Dat je kunt doen waar je zin in hebt, en dat is voor iedereen anders. Financiële onafhankelijkheid is voor mij jezelf dus kunnen voorzien in wat je nodig hebt, maar ook in wat je leuk vindt! *[Zie jij jezelf als financieel onafhankelijk?]* **L:** Nee. Ik woon nu nog thuis en bij financieel onafhankelijk zijn vind ik dat je dan toch wel op je eigen benen moet staan om jezelf zo te kunnen zien. En nu ben ik wel financieel onafhankelijk want ik kan goed rondkomen, maar dat komt dus omdat ik thuis woon en nog geen echte vaste lasten heb.

C: Ik vind ook dat financieel onafhankelijk zijn betekent dat je jezelf op zijn minst kunt voorzien in je primaire levensbehoeften. Voor mij persoonlijk betekent het daarnaast ook dat je zaken zoals verzekeringen en bijvoorbeeld een auto kunt betalen. En dat je daarna ook nog geld over hebt om de dingen te doen die je wil doen en dan ook nog geld overhoudt om te sparen. Dus voor mij ligt die lat om mijzelf zo te kunnen noemen wel hoog. Ik vind financiële onafhankelijkheid heel belangrijk en ben financieel onafhankelijk.

S: Ik vind het heel belangrijk en zie mezelf wel als financieel onafhankelijk. Ik zie wel als mensen die onafhankelijkheid niet hebben dat voor problemen kan zorgen. Ik heb wel een aantal mensen in mijn omgeving die niet die onafhankelijkheid hebben en daardoor veel moeten laten. Ik voel me niet beperkt in mijn doen en laten, maar het is ook weer niet dat ik zwem in het geld, dat niet. Het betekent voor mij niet per se royaal leven, maar wel dat je je leven kunt bekostigen en niet elk dubbeltje om hoeft te draaien.

A: Ik vind financiële onafhankelijk heel belangrijk. Ik ben het nu zelf nog totaal niet omdat ik aan het afstuderen ben en mijn inkomen bestaat uit studiefinanciering en stagevergoeding. Ik woon bij mijn vriend, anders zou ik gedwongen zijn om thuis te moeten wonen. Ik vind het gewoon heel vervelend dat ik dat stukje onafhankelijkheid nu niet helemaal zelf heb. Ik voel me toch beperkt soms en hij betaalt natuurlijk een hoop omdat ik nu weinig kan bijdragen. Dat voelt niet fijn. Ik ben heel gemotiveerd om snel een baan te vinden als ik klaar ben met mijn studie zodat ik wel mijn eigen geld ga verdienen op korte termijn. Ik trek het nu wel omdat deze situatie tijdelijk is. **C:** Als ik vragen mag, jij woont dan samen. Leg jij bij in het huishouden of in de lasten? Of is het allemaal dat je vriend dat doet? **A:** Ik betaal wel een bedrag aan hem per maand. Maar, verder draait hij toch echt wel voor het meeste op. Dat kan nu niet anders en hij vind het niet erg omdat ik nu nog aan mijn studie bezig ben. Het is niet dat ik zomaar thuiszit. Ik ga daarom ook niet doorstuderen omdat ik juist zo snel mogelijk op eigen benen wil staan. Niet dat het echt nodig is ofzo, maar gewoon dat wil ik voor mezelf.

[S. had het net over haar omgeving op dit gebied. Hoe zit dat bij de anderen? Hoe ziet jullie sociale omgeving eruit wat betreft hun status van wel of niet financieel onafhankelijk zijn?]

A: In mijn omgeving werkt iedereen. Mensen in onze vriendengroep werken allemaal en wonen allemaal op zichzelf. Verder heb ik wel vrienden van school die nog aan het studeren zijn en thuis wonen maar die gaan wel binnenkort uit huis en op zoek naar een baan. **L:** Ik denk dat je vaste vriendengroep, tenminste ik heb wel van vroeger uit vriendinnen, met elkaar meegroeit qua fase. Dus eerst studeert iedereen en dan komt je financiële situatie wel overheen en op een gegeven moment gaat iedereen op zichzelf en mensen gaan werken. Sommige mensen studeren nog wel wat langer door of beginnen net wat vroeger met werken, en ik denk dat je toch onbewust als je nu nieuwe vrienden maakt of mensen tegenkomt dat die toch wel in dezelfde situatie zitten als jij. **A:** Ja, ik denk ook inderdaad wel op dat gebied van soort zoekt soort. **L:** Ja, precies. **S:** Bij mij ligt dat wel een beetje anders qua financiële onafhankelijkheid

van mijn vrienden. Het is een mix van mensen die wel financieel onafhankelijk zijn en wel een aantal die moeite hebben met rondkomen. Maar ik heb wel vooral vrienden die gestudeerd hebben of net klaar zijn daarmee net als ik.

C: Mijn sociale omgeving bestaat voornamelijk uit mensen die hoogopgeleid zijn en de meesten werken ook fulltime.

*Alleenstaand & zelfstandig maar wel hulp van ouders

C: Ik vind alleen de verhoudingen niet altijd eerlijk of gelijk vind ik. Als ik kijk naar mezelf, de meesten in mijn omgeving wonen op zichzelf maar de meeste mensen zijn en wonen samen. Ik denk wel ja, het is makkelijker om voor jezelf te zorgen als je samen bent. Je hebt samen een inkomen en deelt de lasten. Ook zijn er mensen in mijn omgeving die nog veel toegestopt krijgen van hun ouders. Terwijl ik vind als je op jezelf woont, dan ben je zelfstandig en moet je het zelf doen. Als je niet alles zelf betaald en doet, dan is het een beetje voor spek en bonen vind ik. S: Ja, zijn die mensen dan wel financieel onafhankelijk? C: Ik heb dan zoiets van nee, ik vind dat dan een beetje nep. Zo kan ik het ook! Dan had ik al 5 jaar geleden op mezelf kunnen wonen als mijn ouders mij bij spekken. In mijn ogen is dat niet financieel onafhankelijk zijn. Als ik zo een beetje rond kijk, dan denk ik dat ik het wel goed geregeld en op orde heb qua geld en zelfstandigheid. Al weet ik niet helemaal zeker hoe mensen van deze leeftijd gemiddeld ervoor staan, maar dat gevoel heb ik wel.

[Hoe komt dat volgens jou?] C: Sowieso mijn opvoeding! Zoals ik al eerder zei wat ik van mijn ouders heb meegekregen is als je iets niet nodig hebt, dan koop je het niet. Als je iets wil kopen, dan koop je dat pas als je geld hebt of ga je ervoor sparen. Ook in de kleine dingen die doet of wil doen, het hoeft niet allemaal geld te kosten. Dat is wel een bepaalde houding die wij hebben meegekregen die je dan oppikt. Daarnaast heb ik ook vanaf mijn 14de gewerkt en ook naast mijn studie altijd gewerkt, waardoor ik ook al vroeg flink kon sparen. Mijn ouders hebben ons wel zo veel en zo vroeg mogelijk dingen zelf laten betalen. Ik heb ook mijn studie zelf betaald bijvoorbeeld. [Als ik jou zo hoor, is hoe je ouders dat hebben aangepakt wel een reden geweest waardoor jij vroeg zelfstandig bent geworden op financieel gebied, klopt dat?] C: Ja, zeker!

A: Je ouders spelen op het gebied van geld wel een hele belangrijke rol. Ik merk dat heel erg bij mij en mijn vriend. Hij komt uit een hele andere financiële thuissituatie dan dat ik kom. Wij hadden het vroeger niet breed en zijn ouders wel. Natuurlijk heeft hij wel meegekregen dat je moet werken voor je geld, maar zijn ouders doen heel luchtig over geld en betalen wel snel dingen voor hem. Het gaat dan niet om kleine bedragen. Ik denk dan, maar hij staat toch op eigen benen? Hij woont op zichzelf en als je ouders bijspringen bij een noodgeval oke. Het is wel lekker makkelijk als je ouders je veel geven, maar wil je het ook zo? Ik merk dan wel dat we uit andere werelden komen wat dat betreft.

S: Ik ben wel van mening dat je ouders een belangrijke rol kunnen spelen in hoe zelfstandig je bent of wordt. Dat is wel iets dat ze kunnen stimuleren, met name op financieel gebied, maar je persoonlijkheid speelt ook denk ik een grote rol in hoe je omgaat met geld. Het nature and nurture idee!

[Het ging tussendoor al over sparen. De volgende vraag is, hebben jullie spaargeld?]

A: Ik heb wel een spaarrekening, al is die op dit moment niet zo gevuld. Dat komt wel omdat ik pas een auto heb gekocht waar ik voor gespaard had. Als ik mijn eerste baan heb na mijn afstuderen, wil ik elke maand een bedrag sparen voor mezelf. Een mooi bedrag op mijn spaarrekening zou mij wel een fijn gevoel geven, alleen is het dan wel moeilijk om eraf te blijven denk ik.

C: Ja, ik heb spaargeld. Ik heb vanaf jongs af aan geleerd om geld apart te zetten, ik ben dus niet anders gewend. Ik voeg sinds ik werk maandelijks een vast bedrag toe aan mijn spaarrekening waardoor er nog steeds een bedrag op staat waar ik tevreden mee ben. Als ik extra geld overhoud, dat voeg ik ook toe aan mijn spaarrekening. Ik vind sparen gelukkig ook heel leuk!

L: Ik heb ook vanaf jongs af aan een spaarrekening en geleerd om daar regelmatig geld op te zetten. Ik zet elke maand geld op mijn spaarrekening. Het verschilt bij mij per maand wat ik hierop zet. Sparen zie ik niet als iets leuks, maar het is iets noodzakelijks. Het levert geen directe beloning op maar wanneer je het nodig hebt of voor ben je echt blij dat je altijd gespaard hebt.

S: Ja, ik heb ook vanaf vroeger een spaarrekening. Op mijn spaarrekening staat het geld dat ik zelf heb gespaard en hier staat ook het geld op dat ik heb geërfd van mijn vader. Mijn spaargeld gebruik ik nu voor mijn bedrijf en deels om van te leven omdat ik wisselende inkomsten heb. Ik ben heel blij met mijn gevulde spaarrekening! Het zou alleen wel fijn zijn als ik hem maandelijks weer aan kon vullen.

Topic 3: Informatiebehoeften geldzaken **L:** Ik zou een forum wel handig vinden waar vrouwen hun ervaringen, tips en vragen delen. Onderwerpen die mij persoonlijk bezighouden en interesseren zijn carrière gerelateerde en over wonen. Ik ben eigenlijk sowieso wel benieuwd hoe andere vrouwen het doen qua leven, werken en rondkomen. Iets wat nu voor mij speelt is of ik een huis ga kopen of huren. Ik ben en kom daar nog niet uit.

A: Ik denk wat betreft geldonderwerpen, er altijd wel iets is dat je aanspreekt omdat je toch wel ergens een keer meer te maken krijgt of je kent iemand die ermee te maken heeft. Soms weet je ook gewoon niet wat nuttig is om te weten, dus ik denk dat het belangrijk is dat er informatie beschikbaar is over veel verschillende thema's. Je maakt toch verschillende levensfasen door en bij elke fase horen weer dingen waarmee je te maken krijgt of over na moet denken qua geld en regelingen. **C:** Ja, precies! En vanaf onze leeftijd kom je wel meer terecht bij 'de grote mensen onderwerpen'. Je bent bezig met je carrière, geld verdienen en denkt meer na over de toekomst. **S:** Ja, daar ben ik het mee eens. Voor mij persoonlijk staan vragen centraal die gaan over ondernemen. Verder merk in mij omgeving dat een huis willen kopen, trouwen en een al dan niet aanwezige kindwens vaak onderwerp van gesprek zijn.

A: Ik merk dat ik wel behoefte heb aan meer informatie en tips voor de fase waar ik nu in zit. Je bent klaar met je studie en dan? Er komt heel veel op je af. Je moet uitzoeken wat je wil en bent wel bezig met nadenken over jezelf en hoe je de toekomst ziet. Het is echt wel een periode van onzekerheid en twijfels over van alles. Ook de praktische zaken, ik weet bijvoorbeeld niet wat voor salaris nou normaal is als je net afgestudeerd bent. En je eerste contract tekenen, waar moet je dan op letten en hoe zit dat eigenlijk met de regels? Pff, ja dat weet ik allemaal nog niet. **L:** Ik herken heel erg wat A. zegt. Ik heb ook in die fase gezeten en die onzekerheid dat had ik toen ook. Ik dacht echt toen ik aan het studeren was, ah hierna moet ik een baan vinden. Ga ik ooit een baan vinden? Ik weet helemaal niks, hoe moet ik dat aanpakken? De overgang van studeren naar je echte eerste baan, ja dat is wel spannend en onzeker.

[Wat voor informatie of ondersteuning zou nuttig zijn in de fase na het afstuderen?] **A:** Ik zou het handig vinden om ervaringen en tips te krijgen over het zoeken van een baan en het solliciteren. Het lijkt me wel interessant om te lezen over andere mensen die in dezelfde fase zitten of als terugblik op dat proces of zo. Ja, en bijvoorbeeld tips over netwerken, hoe pak je dat aan en hoe zet je het in om een baan te vinden. Ik heb ook geen idee welke evenementen of workshops er zijn om je te helpen als starter terwijl ik daar wel heen zou willen gaan. **L:** Ja, dat zou ik ook nuttig vinden. Als net-afgestudeerde, maar ook nu als je al een tijdje aan het werk ben bij je eerste baan en verder wil kijken. Ik kan me wel echt herinneren toen ik net afgestudeerd was, dat ik heel erg de behoefte had het verminderen van mijn onzekerheid.

S: Bij mij was in de fase na het afstuderen, dat ik al snel wist dat ik mijn eigen bedrijf moest starten. In mijn vakgebied en de expertise die ik heb, zijn er amper tot vrijwel geen banen in loondienst. Ik had wel behoefte gehad aan ondersteuning bij het voor jezelf beginnen. Het is mij wel gelukt en ik leer elke dag dingen bij, maar toch was het fijn om daar vooraf meer over te weten. Ik heb bijvoorbeeld, bleek achteraf, een veel te dure website die ook nog niet eens naar behoren werkt. Het blijft continue een uitdaging om klanten te vinden en daarmee het doel om een stabiel inkomen te realiseren uit mijn onderneming.

C: Mijn ervaring na het afstuderen is, dat ik echt niet kon wachten om te gaan werken en het volwassen leven in te stappen. Natuurlijk was ik ook wel onzeker over bepaalde dingen, maar het heeft wel geholpen dat ik ruim voor het afstuderen mij bezig gehouden heb met mezelf voorbereiden daarop. Bij mij heeft die vroege voorbereiding mij geholpen en was ik minder onzeker. A: Ja, ook al vind ik het allemaal spannend. Ik kijk er echt naar uit om eindelijk mijn eigen geld te verdienen en iets op te bouwen. L: Ja, ik geniet nu ook wel van het werkende leventje. Het is alleen, ja ik vond mezelf wel best jong. Ik was 21 en toen gewoon al klaar met de universiteit. Ik wilde nog helemaal geen 40 uur werken. Ik wilde echt nog wel een beetje lol en genoeg vrije tijd hebben. Naar mate je ouder wordt verschuiven je prioriteiten natuurlijk wel en op een gegeven moment wil je juist wel meer gaan werken. Ik werk nu 32 uur maar ik zou wel 40 uur willen werken. Ik vind 32 uur per week werken wel lekker omdat je dan meer vrije tijd hebt, maar als je 40 uur werkt dan verdien je wel meer. Als je alleen bent, is dat een wel belangrijke overweging die je moet maken. Ik vind de maatschappij ook niet single ingesteld. Hoe moet een single vrouw zich, ja hoe kom je goed rond alleen? Het is wel echt makkelijker financieel gezien als je met zijn tweeën bent. C: Ja, daar ben ik het mee eens! Ik zie om mij heen dat stelletjes wel meer doen en kunnen. Ik moet alles alleen doen en niet helft maar 100% van de vaste lasten zijn voor mij en het huishouden doen trouwens ook.

A: Ja omdat wij met zijn tweeën zijn, kunnen we taken verdelen. Ik houd binnen alles op orde en mijn vriend houdt alles buiten op orde zoals de tuin en boodschappen doen we samen of we wisselen het af. Het scheelt wel in tijd ook. S: Ja, ik merk dat het samenwonen zeker voordelen heeft en niet alleen financieel. Wij verdelen niet alleen de lasten, maar ook de boodschappen en koken. Als ik het heel druk heb op een bepaalde dag, dan neemt mijn vriend extra taken op zich. Als ik alleen was zou ik wel tijd te kort komen denk ik ja. C: Mijn zusje die woont samen en merk wel dat zij veel meer tijd en geld over heeft. Je hebt samen de lasten maar ook de verdeling. Enerzijds is het in je eentje wel lastiger, maar dat zorg er bij mij wel voor dat ik de lat hoger leg qua inkomsten en zorg voor een goede buffer. L: Ja, ik ben het ermee eens dat je lat qua inkomsten als single wel hoger moet leggen. Als je alleen bent, draai je ook alleen op voor onvoorziene kosten en daar wil ik wel op voorbereid zijn. Die buffer opbouwen dat komt wel goed alleen mijn tijd en taken inplannen als single met een eigen huishouden wordt nog wel een uitdaging! *[De tijd is om alle onderwerpen die op de agenda stonden zijn besproken. Dames, hartelijk bedankt voor jullie komst en medewerking. Jullie hebben allemaal een waardevolle bijdrage geleverd aan mijn onderzoek. Ik heb daarom als bedankje een goodiebag voor iedereen.]*

Bijlage 3: Foto's groepsinterview & associatie-opdracht

Bijlage 4 : Codeboek groepsinterview

Code	Uitspraak	Respondent	Kleur
Opvoeding	“Mijn boodschap over geld vanuit vroeger is heel wisselend. Het ene moment kochten we hele dure dingen en daarna ineens niets meer. Zakgeld heb ik niet gekregen, ik mocht kopen wat ik wilde tot mijn ouders er genoeg van hadden en dan weer niet. Ik heb geen toekomstvisie erover meegekregen, helaas. Mijn ouders waren niet consequent op geldgebied.” “Ja, ik besef nu wel het belang van het hebben van een toekomstplan op financieel gebied. Dat is iets waar ik juist wel mee bezig ben. Ik merk ook wel dat ik gewend ben dat het nogal chaotisch was en dat ordelijk zijn op dat gebied er van nature niet inzit bij mij. Nu ik ondernemer ben, word ik wel wat meer gedwongen om daar wel orde in te scheppen. Ik heb dat niet meegekregen maar al gaandeweg leer je dat wel.” “Ja, ik zie wel terug dat ik zelf ook wisselvalig ben in het uitgeven van geld, net als mijn ouders die dan vroeger de ene keer veel geld uitgaven en dan weer een tijd heel weinig of niets.” “ Ik ben wel van mening dat je ouders een belangrijke rol kunnen spelen in hoe zelfstandig je bent of wordt. Dat is wel iets dat ze kunnen stimuleren, met name op financieel gebied, maar je persoonlijkheid speelt ook denk ik een grote rol in hoe je omgaat met geld. Het nature and nurture idee!”	S.	Geel
	“De boodschap die ik over geld heb meegekregen van mijn ouders is om goed op je geld te letten en om verantwoord om te gaan met je geld. Mijn ouders zaten meer aan de zuinige kant, dan het echt maximaal uitgeven. Dus, meer de instelling van let goed op je centen en denk goed na wat je ermee wil doen want je kunt het maar één keer uitgeven. “ “Wat mijn ouders mij hebben meegegeven dat zie je bij mij terug in dat ik geld spaar en verantwoord omga met mijn geld waardoor mijn inkomen en uitgaven in balans zijn. Net als mijn ouders ga ik bewust met mijn geld om, al ben ik wel iets minder zuinig dan zij. Maar, ik heb niet het idee mee gekregen dat geld uitgeven iets slecht zou zijn. Ik vind dat ik een goede instelling heb meegekregen van mijn ouders.”	L.	
	“Bij ons thuis, ja wij hadden het niet erg breed. Dus ja, er kon nooit zo heel veel. Op zich als kind zijnde heb je ook niet zo veel nodig, vooral niet toen. Als je nu kijkt naar dat al die kinderen die maar met tablets, dure schoenen en telefoons rondlopen. Als dat toen ook zo geweest zou zijn dan, ja zou dat bij ons niet kunnen.” “Ik kan niet zeggen dat ik echt een bepaalde boodschap over geld heb gehad van mijn ouders. Het was geen stabiele situatie qua geld, dat heb ik wel meegekregen vroeger. Ik kreeg soms zakgeld en soms ook weer niet, het was dus niet iets waar ik op kon rekenen. Het is niet dat mijn moeder als ik zakgeld kreeg bijvoorbeeld, dat ze mij instructies of advies gaf. Ik heb dat wel gemist in mijn opvoeding, ik denk dat je wel meer profijt hebt van begeleiding daarin.”	A.	

Opvoeding	"Ik heb gezien hoe het vroeger thuis ging en hoe het is als je het niet zo breed hebt. En ja dat ik nu weet dat ik dat zelf niet wil hebben en ook zeker niet voor mijn kinderen later."		
	"Ik ben zo opgevoed van je geeft je geld alleen uit als je het hebt en als je het niet hebt, dan ga je ervoor sparen. Dat ik ook precies hoe ik erover denk." "En ja ook met geld uitgeven mijn ouders zijn zelf ook heel zuinig, niet zuinig als in gierig, maar gewoon als iets niet nodig is dan doen ze het niet. Wij gingen dus bijvoorbeeld nooit zomaar uiteten of ergens een drankje drinken of op een terras zitten. Ik heb nog nooit met mijn ouders op een terras gezeten, want dat doen mijn ouders niet." "Mijn opvoeding heeft wel bijgedragen aan het feit dat ik verstandig omga met geld. Ja, ik spaar altijd goed en ik wil mijn geld verstandig besteden. Ik heb pas mijn eerste huis kunnen kopen en dat is bij ons thuis altijd gemotiveerd zo van doe dat zodra het kan. Dat zuinige van mijn ouders, heb ik ook merk ik. Ik had eerst wel als ik dan bijvoorbeeld een keer iets ging doen of ik ging iets kopen, dat ik dacht van oeh mag dat eigenlijk wel? Terwijl het is natuurlijk je eigen geld, je hebt het zelf verdiend dus je moet zelf weten wat je ermee doet. Maar ik had wel zo'n soort stemmetje in mijn achterhoofd zo van thuis doe je dit ook nooit. Nu heb ik daar inmiddels minder problemen mee." "Wat ik van mijn ouders heb meegekregen is als je iets niet nodig hebt, dan koop je het niet. Als je iets wil kopen, dan koop je dat pas als je geld hebt of ga je ervoor sparen. Ook in de kleine dingen die doet of wil doen, het hoeft niet allemaal geld te kosten. Dat is wel een bepaalde houding die wij hebben meegekregen die je dan oppikt. Daarnaast heb ik ook vanaf mijn 14de gewerkt en ook naast mijn studie altijd gewerkt, waardoor ik ook al vroeg flink kon sparen. Mijn ouders hebben ons wel zo veel en zo vroeg mogelijk dingen zelf laten betalen. Ik heb ook mijn studie zelf betaald bijvoorbeeld."	C.	geel

Uitgavenpatroon & vrije tijd	“Ik heb wel altijd zoiets van genoeg is genoeg. Ik vind wel dat er grenzen moeten zitten aan uitgeven en dingen kopen. Bijvoorbeeld als ik ga shoppen en ik heb al een aantal dingen, dan denk ik wel oké het is leuk geweest nu. Waar andere mensen dan nog flink doorgaan, denk ik dan het gaat nu richting een bepaald bedrag en dat vind ik het wel goed.” “Ik vind ook als ik iets ga drinken of uiteten ga, dat is voor mij ook nog steeds wel altijd speciaal. Voor sommige mensen is dat heel normaal en die doen dat vaker zonder een specifieke reden, Terwijl voor mij is het meer als je iets te vieren hebt of echt als een uitje.” “Ik vind het leuker om mijn tijd te besteden aan bijvoorbeeld een avondje serie te kijken, in bad te gaan, mijn nagels te doen en lekker sporten. Het meeste wat ik doe in mijn vrije tijd kost geen of in ieder geval niet veel geld. Iets wat ik het wel waard vind om veel geld aan te besteden is reizen, bijvoorbeeld een citytrip en vorig jaar mijn reis naar Australië.” “Ik zou echt niet heel anders gaan leven met veel meer geld en zeker niet boven mijn stand. Je kan nog zoveel geld verdienen, maar als je zuinig bent zal je nooit het geld over te balk smijten. Zou ik ook niet doen.”	C.	roze
	“Als ik met mezelf afspreek dat ik ga winkelen en niet meer uit mag geven dan bijvoorbeeld 100 euro, dan houd ik mij daar aan. ” “Ik zou dat bijvoorbeeld wel doen, het flink over de balk smijten. Dat doe ik straks al als ik mijn eerste loon heb, dan ga ik dat echt allemaal weggeven ofja uitgeven. Ik heb vroeger thuis nooit zoveel heb gehad en nu ben ik nog student. Mijn vriend verdiend wel genoeg, maar ja het is niet van mij. Dan heb ik wel zoiets van nou als ik het straks eindelijk wel zelf heb, dan ga ik eerst even helemaal los.” “Het is niet dat ik dat gedrag vol blijf houden, maar gewoon mijn eerste loon is voor mij ineens echt veel geld wat ik dan in een keer kan uitgeven voor een keer.”	A.	
	“Ik stel mezelf ook altijd vooraf een budget als ik ga shoppen.”	L.	
	“Ik zou het er ook wel echt van nemen als ik ineens veel geld zou hebben of krijgen, maar ik zou ook wel een flink deel apart zetten of investeren.”		

Uitgavenpatroon & vrije tijd	“Ja, bij mij is dat wel wisselend. Ik kan daar soms wel wat impulsief in zijn, maar als ik dan veel geld uit heb gegeven dan houd ik me ook wel een tijdje koest. Ik ben wel van het compenseren.” “Ik zou ook wel echt flink geld uitgeven als ik ineens een groot geldbedrag krijg.” “Wij (mijn vriend en ik) hebben wel periodes dat we vaak uiteten gaan, maar het kan ook zo zijn dat we dat maanden helemaal niet doen. Ik ben wel zuinig en bewust qua boodschappen doen en gooi geen eten weg.” “Geld uitgeven aan luxe dingen, daar ben ik of ja daar zijn wij beide niet van. Het is vooral thuis voor de buis, aan het werk of ik ben bezig met de verzorging van mijn dieren. Wel ga ik graag naar verjaardagen van vrienden en zo nu en een hapje eten met mijn vriend of een vriendin. Lekker buiten zijn en sporten zijn ook wel dingen die ik fijn vind om te doen.”	S.	
	“Ja, ik sport bijna elke dag. Verder ga ik wel regelmatig met vriendinnen uiteten of een terrasje pakken, dat is wel iets wat ik leuk vind en als ik meer geld heb ook wel vaker ga doen. “ “Mijn vriend en ik gaan elk jaar op vakantie en hebben ook een lange reis gemaakt naar Brazilië. We zijn nu bezig met plannen en sparen om volgend jaar een reis te maken naar Maleisië. Maar, verder ben ik toch wel meer een huismus, ik ben niet echt van het uitgaan, feesten en veel alcohol drinken. Af en toe een weekendje weg of naar een concert doe ik wel.”	A.	
	“Ik ben wel echt een sociaal dier, als ik zo even nadenk ben ik wel echt veel buiten de deur. Ik ga graag en vaak naar feestjes en festivals en spreek elke week of meerdere keren in de week wel af met vriendinnen om wijntjes te gaan drinken of eten. Of borrelen met collega's. “ “Mijn agenda staat altijd wel vol met sociale activiteiten en afspraken. En ik sport meerdere avonden in de week. Ik geef dus vooral mijn geld uit aan sociale activiteiten.”	L.	
Geld & geluk	“Het is wel heel erg lekker als je financieel onafhankelijk bent want dat geeft je toch een bepaalde mate van vrijheid, dat je alles kan doen en laten wat je wil doen met de financiële middelen die je tot je beschikking hebt. Maar, daar hoeft niet per se geluk uit voort te komen, het is geen garantie voor geluk.” “Ik kan ook echt wel blij worden als ik een heel mooi horloge koop, ja dan ben ik echt wel echt even happy! Toch denk ik dat je geluk meer haalt, tenminste ik, uit samenzijn met mensen waar je het mee naar je zin hebt en uit een goed gesprek. Ik kan ook wel genieten van borrelen met zijn allen, maar daar heb je wel geld voor nodig.” “Genoeg geld hebben geeft wel een stukje zorgeloosheid.”	L.	

Geld & geluk	"Geld maakt je niet direct gelukkig, maar het maakt het leven wel makkelijker." "Je hebt het op zich allemaal niet nodig, geld. Maar ja als anderen het om je heen het wel allemaal hebben en jij moet daardoor dingen laten waardoor je dus misschien vaak thuis moet blijven, dan is het wel echt een gemis."	A.	Felgroen
	"Geluk en financiële onafhankelijkheid staan los van elkaar vind ik. Maar het maakt het leven wel makkelijker als je genoeg geld hebt zodat je jezelf kan voorzien in de dingen die je nodig hebt of wil. En dan is het daarna nog aan jezelf om gelukkig te zijn met jezelf en je omgeving en wie je bent en dat soort dingen." "Als je voldoende geld hebt om rond te komen en je je geen zorgen hoeft te maken over randvoorwaarden zoals eten, onderdak en je incidentele kosten op kunt vangen. Dan denk ik, als dat soort dingen van het lijstje af zijn, je meer focus kan leggen op gelukkig zijn."	C.	
	"Ik ben van mening dat je zonder geld zeker wel gelukkig kunt zijn. Je kunt ook ongelukkig zijn terwijl je wel veel geld hebt. Al denk ik wel dat gebrek aan geld zorgt voor meer stress." "Ik denk ook zeker dat financieel onafhankelijk zijn bijdraagt aan een stuk rust. Voor mij persoonlijk staan ze wel in verband met elkaar, maar de dingen waar ik meest gelukkig van word die kosten geen geld."	S.	
	"Eigenlijk best grappig want nu ik deze stelling zie, bedenk ik me dat het dus niet zo is. Het gaat eigenlijk nooit echt over geld. Ja, alleen zo van ik kan niet mee want ik heb geen geld." "Nee, het gaat er niet over hoe geef jij je geld uit, hoe verdeel je het, wat verdien je. Ik zou ook eigenlijk echt niet weten wat al mijn vriendinnen allemaal verdienen. Ik praat er eigenlijk nooit echt over." "Het heeft ook wel met vroeger te maken. Mijn ouders bijvoorbeeld hebben wel gezegd van je hoeft niet alles met iedereen te delen. Niet iedereen hoeft te weten wat je verdiend. Geldzaken zijn wel redelijk privé, niet dat ik het gevoel heb dat ik er niet over mag praten of dat het echt per se een taboe is, maar ik denk wel dat meer mensen het moeilijk vinden om erover te praten. Het is niet hetzelfde zoals "hey, wat een leuk shirtje heb je aan!"	L.	Felgroen
Praten over geld	"Nee gesprekken gaan er niet over hoe doe jij wat je doet en hoe kom je rond. Ik heb ook geen idee wat mijn vrienden ongeveer verdienen. Met mijn vriend praat ik soms over geld. Wij wonen ook samen, alleen vind ik het nu niet zo leuk om het erover te hebben omdat ik nog weinig in kan brengen financieel gezien." "Ik heb soms wel dat ik het met een vriendin erover heb van hoe doen anderen het qua geld. Bijvoorbeeld stellen die ook samen een woonhuis hebben en dan 3 keer per jaar of vaker op vakantie gaan of weer een nieuwe auto hebben ofzo. Daar heb ik het dan wel soms over, van hoe en waarvan doen ze dat?" "Dat soort dingen vraag ik me wel vaker af over andere mensen. Hoe doen zij dat allemaal en hoe vraag je dat hoe ze dat doen? Maar, ja dat kan je toch eigenlijk niet zo 123 vragen."	A.	paars

Praten over geld	“Aan mij mag je dat soort dingen best vragen en ik zal daar ook eerlijk antwoord op geven. Maar, sommige mensen die vinden dat heel privé en dan ben je daar wel een beetje huiverig in om het over zulke dingen te hebben.” “Ik praat juist wel eerder met vrienden over geld dan met familie. Het ligt ook aan de band die je met je familie hebt. Met vrienden zijn het wel vaak luchtige gesprekken over studiefinanciering of wat kosten die schoenen bijvoorbeeld.”	A.	
	“Ik bespreek wel geldzaken met mijn vriend, maar dat moet ook wel als je samen woont en de kosten deelt. Dat gaat goed, wij zijn niet zo'n stel dat daar over kibbelt.” “Wat mijn vrienden zo ongeveer verdienen, dat weet ik niet. Sommige kunnen goed rondkomen, maar een aantal hebben daar meer moeite mee.” “Ik heb wel een aantal vrienden waarmee ik het wel eens over geld heb. Niet echt dat we er nou een middagje voor gaan zitten, maar ik kan nu toevallig een aantal recente gesprekken herinneren waarin een vriendin zei dat ze te weinig geld had en wat bij haar ouders ging lenen. Haar jaarcontract liep af en daardoor zat ze moeilijk met haar hypotheek enz. Ja, bij mij komen dat soort onderwerpen af en toe wel ter sprake. Ik moet alleen wel toegeven dat ik er zelf niet over begin. Het is meer bij dit soort gesprekken dat ik degene ben die luistert naar het verhaal van de ander.” “Ook bijvoorbeeld een vriendin die dan een vaste baan kreeg met een mooi vast inkomen. Daar was ze dan heel blij mee dus dat werd gedeeld, dus ook op die positieve fiets. Maar, verder eigenlijk wel vaker vanuit problemen.” “Een vriendin van mij vroeg laatst, ik had iets duurs gekocht, "Hoe betaal je dat? Mag ik dat vragen?" Ja, natuurlijk mag je dat vragen, en dan geef ik ook gewoon eerlijk antwoord. “	S.	paars
	“Over het algemeen gaat het niet vaak over geld nee. Toevallig sinds pas wel bij mij omdat ik net een huis gekocht heb en een reis naar Australië heb gemaakt. Dat zijn allemaal dingen die met geld te maken hebben, als in aanzienlijke bedragen. Daar heb ik dan wel met collega's over. Toevallig een collega van mij die heeft ook net een huis gekocht dus ja dan zit je samen in die fase.” “Ik weet niet in concrete bedragen wat mijn vrienden verdienen. Ze werken allemaal fulltime, dus ik kan dat wel globaal inschatten.” “Maar ja, als ik het erover heb dan gaat het niet om concrete bedragen. Als iemand echt wil weten hoe duur die reis was, mijn auto of mijn huis ja prima. Dat maakt mij ook niet uit en het is tegenwoordig toch allemaal online te vinden. Als daar naar gevraagd wordt dan ben ik wel bereid om daar eerlijk antwoord op te geven.” “Ik denk dat het ook wel verschilt met vrienden of familie. Want het maakt mij echt niets uit om daarover te praten met familie. Bijvoorbeeld toen met mijn nieuwe baan dan heb ik het er wel met hen over salaris	C.	

	gehad, zo van wat is normaal? Daar heb ik het dan wel met familie over en eigenlijk niet met vrienden.” “Dat maakt mij niet uit, familie mag gewoon weten wat ik verdien en wat het uiteindelijk geworden is. Maar, als je gewoon met vrienden bent, dan heb ik wel zoiets van die hoeven dat niet per se te weten.” “Ik ben zo opgevoed dat het niet iedereen aangaat wat je verdiend.”		
Salaris	“Het draait niet alleen om hoeveel je verdiend maar ook hoe leuk vind je jouw werk. Kan je je passie erin kwijt en je hersenen gebruiken, dat zijn dingen die niet puur in geld uit te drukken zijn. Zaken zoals hoe leuk vind je jouw werk en hoeveel voldoening haal je eruit, zijn voor mij belangrijker dan geld.”	C.	grijs
	“Ja, ik vind plezier en voldoening uit je werk halen ook belangrijker dan het salaris. Natuurlijk moet het wel een salaris zijn waar je van kan leven, maar ik zou niet kiezen voor een baan die mij heel saai en vervelend lijkt ook al zou ik een flink salaris krijgen.”	A.	
	“Het salaris is één van de onderdelen van een baan. Zelf vind ik de sfeer en de collega's heel belangrijk en ook de inhoud van het werk. Ik wil wel kunnen leren en uitgedaagd worden. Ik zou alleen wel financieel erop vooruit willen gaan als ik nu een andere baan zou aangaan.”	L.	
	“Ik vind geld erg belangrijk en ben gemotiveerd om veel te verdienen, maar het plezier in je werk is uiteindelijk wel belangrijker. Ik ben zelfstandig ondernemer en dat houd je niet vol als je het niet leuk vindt aangezien dat geld in het begin niet met bakken binnenstroomt.”	S.	
Internet of omgeving raadplegen	“Ik raadpleeg wel eerder het internet. Ik zou er niet aan denken om het aan iemand in mijn omgeving te vragen. Internet is altijd beschikbaar, dus daarom zou ik daar eerder voor kiezen. Op internet kan je ook beter de feiten checken, mensen weten niet altijd waar ze het over hebben.”	S.	turkoois
	“Ik zou wel eerder in mijn omgeving vragen wat zij bijvoorbeeld kwijt zijn aan verzekeringen in plaats van dat op internet op te zoeken.” “ Ik zou als het om wat ingewikkeldere geldzaken gaat, het in mijn omgeving vragen. Er zijn tegenwoordig zoveel dingen op internet te lezen dat als je er zelf echt 0 verstand van hebt, je er dan nog niet uitkomt.” “Ik zoek bijna altijd wel op internet als ik iets wil weten, maar om een richting te hebben, zou ik toch eerder mijn omgeving raadplegen bij zoiets complex als bijvoorbeeld pensioen.” “Ik zou gewoon niet weten waar ik zou moeten beginnen. Ik hoorde bijvoorbeeld pas dat je beter zelf kunt sparen voor je pensioen dan dat je het via je werk opbouwt. Dan denk ik alweer van ja pff wat moet ik dan kiezen en doen? Dan zou ik eerder in de omgeving vragen hoe zij dat aangepakt hebben en dan vervolgens meer gericht verder zoeken op internet.”	A.	
	“Ik zou het eerst op internet opzoeken zodat je een beetje weet dit kan het zijn of dat. Je hebt dan een bepaald spectrum en dan daarna checken in je omgeving wat andere mensen doen. “	L.	

	“Inderdaad het ligt wel aan het onderwerp. Vooral als het om ervaringen gaat, is het wel makkelijk om dat in je omgeving te vragen. Alleen als het om bijvoorbeeld salaris gaat, wat is normaal in mijn geval, dan zoek ik dat eerder op internet op of dingen qua regels en wetten bijvoorbeeld.” “Bij mij ligt het er echt aan waar het over gaat. Als jij weet die persoon heeft bijvoorbeeld een mooie reis gemaakt of een andere ervaring waarin je geïnteresseerd ben, dan kan je concreet vragen van hoe heb jij dat gedaan in die situatie. Maar, bijvoorbeeld voor mijn hypotheek heb ik eerst informatie online opgezocht en daarna ben ik naar mijn bank en naar de hypotheeker gegaan. Daarna heb ik dingen aan mensen om mij heen gevraagd als een soort van aanvulling wat je op internet vindt.” “Ik vind juist dat er genoeg online te vinden is, terwijl ik er ook vrij weinig verstand van heb. Wanneer ik iets wil weten over mijn belastingaangifte, ja daar kom ik ook niet overal zelf uit. Dan ga ik eerst op internet bepaalde termen opzoeken en kijken wat op mij van toepassing is.”		
Financiële onafhankelijkheid	“Ik denk dat de term betekent dat je je kan voorzien in de basisbehoeften zoals eten, drinken en onderdak. Maar, voor mij betekent het ook een stukje meer dan dat. Dat je kunt doen waar je zin in hebt, en dat is voor iedereen anders. Financiële onafhankelijkheid is voor mij jezelf dus kunnen voorzien in wat je nodig hebt, maar ook in wat je leuk vindt!” “Ik woon nu nog thuis en bij financieel onafhankelijk zijn vind ik dat je dan toch wel op je eigen benen moet staan om jezelf zo te kunnen zien. En nu ben ik wel officieel wel financieel onafhankelijk want ik kan goed rondkomen, maar dat komt dus omdat ik thuis woon en nog geen echte vaste lasten heb.”	L.	felgroen
	“Ik vind ook dat financieel onafhankelijk zijn betekent dat je jezelf op zijn minst kunt voorzien in je primaire levensbehoeften. Voor mij persoonlijk betekent het daarnaast ook dat je zaken zoals verzekeringen en bijvoorbeeld een auto kunt betalen. En dat je daarna ook nog geld over hebt om de dingen te doen die je wil doen en dan ook nog geld overhoudt om te sparen. Dus voor mij ligt die lat om mijzelf zo te kunnen noemen wel hoog.” “Ik vind financiële onafhankelijkheid heel belangrijk en ben financieel onafhankelijk.”	C.	
	“Ik vind het heel belangrijk en zie mezelf wel als financieel onafhankelijk. Ik zie wel als mensen die onafhankelijkheid niet hebben dat voor problemen kan zorgen. Ik voel me niet beperkt in mijn doen en laten, maar het is ook weer niet dat ik zwem in het geld, dat niet. Het betekent voor mij niet per se royaal leven, maar wel dat je je leven kunt bekostigen en niet elk dubbeltje om hoeft te draaien zodat je ook leuke dingen kunt doen.” “Ik denk ook zeker dat financieel onafhankelijk zijn bijdraagt aan een stuk rust.”	S.	
	“Ik vind financiële onafhankelijkheid heel belangrijk. Ik ben het nu zelf nog totaal niet omdat ik aan het afstuderen ben en mijn inkomen bestaat uit studiefinanciering en stagevergoeding. Ik woon bij mijn vriend, anders zou ik gedwongen zijn om thuis te moeten wonen.”	A.	felgroen

	"Ik vind het gewoon heel vervelend dat ik dat stukje onafhankelijkheid nu niet helemaal zelf heb. Ik voel me toch beperkt soms en hij betaalt natuurlijk een hoop omdat ik nu weinig kan bijdragen. Dat voelt niet fijn. Ik ben heel gemotiveerd om snel een baan te vinden als ik klaar ben met mijn studie zodat ik wel mijn eigen geld ga verdienen op korte termijn." "Het is niet dat ik zomaar thuiszit. Ik ga daarom ook niet doorstuderen omdat ik juist zo snel mogelijk op eigen benen wil staan. Niet dat het echt nodig is ofzo, maar gewoon dat wil ik voor mezelf."		
Sociale omgeving	"In mijn omgeving werkt iedereen. Mensen in onze vriendengroep werken allemaal en wonen allemaal op zichzelf." "Ik denk ook inderdaad wel op dat gebied van soort zoekt soort." "Ik denk dat je vaste vriendengroep, tenminste ik heb wel van vroeger uit vriendinnen, met elkaar meegroeit qua fase." "Ik denk dat je toch onbewust als je nu nieuwe vrienden maakt of mensen tegenkomt dat die toch wel in dezelfde situatie zitten als jij." "Bij mij ligt dat wel een beetje anders qua financiële onafhankelijkheid van mijn vrienden. Het is een mix van mensen die wel financieel onafhankelijk zijn en wel een aantal die moeite hebben met rondkomen. Maar ik heb wel vooral vrienden die gestudeerd hebben of net klaar zijn daarmee net als ik." "Mijn sociale omgeving bestaat voornamelijk uit mensen die hoogopgeleid zijn en de meesten werken ook fulltime."	A.	paars
		L.	
		S.	
		C.	
Sparen	"Ik heb wel een spaarrekening, al is die op dit moment niet zo gevuld. Dat komt wel omdat ik pas een auto heb gekocht waar ik voor gespaard had. Als ik mijn eerste baan heb na mijn afstuderen, wil ik elke maand een bedrag sparen voor mezelf." "Een mooi bedrag op mijn spaarrekening zou mij wel een fijn gevoel geven, alleen is het dan wel moeilijk om eraf te blijven denk ik." "Ja, ik heb spaargeld. Ik heb vanaf jongs af aan geleerd om geld apart te zetten, ik ben dus niet anders gewend. Ik voeg sinds ik werk maandelijks een vast bedrag toe aan mijn spaarrekening waardoor er nog steeds een bedrag op staat waar ik tevreden mee ben. Als ik extra geld overhoud, dat voeg ik ook toe aan mijn spaarrekening. Ik vind sparen gelukkig ook heel leuk!" "Ik heb ook vanaf jongs af aan een spaarrekening en geleerd om daar regelmatig geld op te zetten. Ik zet elke maand geld op mijn spaarrekening. Het verschilt bij mij per maand wat ik hierop zet." "Sparen zie ik niet als iets leuks, maar het is iets noodzakelijks. Het levert geen directe beloning op maar wanneer je het nodig hebt ben je echt blij dat je altijd gespaard hebt." "Ik heb ook vanaf vroeger een spaarrekening. Op mijn spaarrekening staat het geld dat ik zelf heb gespaard en hier staat ook het geld op dat ik heb geërfd van mijn vader. Mijn spaargeld gebruik ik nu voor mijn bedrijf en deels om van te leven omdat ik wisselende inkomsten heb."	A.	groen
		C.	
		L.	
		S.	

	“Ik ben heel blij met mijn gevulde spaarrekening! Het zou alleen wel fijn zijn als ik hem maandelijks weer aan kon vullen. Nu heb ik die mogelijkheid niet elke maand.”		
Informatiebehoeften	“Ik zou bijvoorbeeld een forum wel handig vinden waar vrouwen hun ervaringen, tips en vragen delen. Onderwerpen die mij persoonlijk bezighouden en interesseren zijn carrière gerelateerd en over wonen. Ik ben eigenlijk sowieso wel benieuwd hoe andere vrouwen het doen qua leven, werken en rondkomen. Iets wat nu voor mij speelt is of ik een huis ga kopen of huren. Ik ben en kom daar nog niet uit.” “Ik herken heel erg wat A. zegt. Ik heb ook in die fase gezeten en die onzekerheid dat had ik toen ook. Ik dacht echt toen ik aan het studeren was, ah hierna moet ik een baan vinden. Ga ik ooit een baan vinden? Ik weet helemaal niks, hoe moet ik dat aanpakken? De overgang van studeren naar je echte eerste baan, ja dat is wel spannend en onzeker.” “Ik kan me wel echt herinneren toen ik net afgestudeerd was, dat ik heel erg de behoefte had het verminderen van mijn onzekerheid. “	L.	rood
	“Ik denk wat betreft geldonderwerpen, er altijd wel iets is dat je aanspreekt omdat je toch wel ergens een keer meer te maken krijgt of je kent iemand die ermee te maken heeft. Soms weet je ook gewoon niet wat nuttig is om te weten, dus ik denk dat het belangrijk is dat er informatie beschikbaar is over veel verschillende thema's. Je maakt toch verschillende levensfasen door en bij elke fase horen weer dingen waarmee je te maken krijgt of over na moet denken qua geld en regelingen.” “Ik merk dat ik wel behoefte heb aan meer informatie en tips voor de fase waar ik nu in zit. Je bent klaar met je studie en dan? Er komt heel veel op je af. Je moet uitzoeken wat je wil en bent wel bezig met nadenken over jezelf en hoe je de toekomst ziet. Het is echt wel een periode van onzekerheid en twijfels over van alles. Ook de praktische zaken, ik weet bijvoorbeeld niet wat voor salaris nou normaal is als je net afgestudeerd bent. En je eerste contract tekenen, waar moet je dan op letten en hoe zit dat eigenlijk met de regels? Pff, ja dat weet ik allemaal nog niet.” “ Ik zou het handig vinden om ervaringen en tips te krijgen over het zoeken van een baan en het solliciteren. Het lijkt me wel interessant om te lezen over andere mensen die in dezelfde fase zitten of als terugblik op dat proces of zo. Ja, en bijvoorbeeld tips over netwerken, hoe pak je dat aan en hoe zet je het in om een baan te vinden. Ik heb ook geen idee welke evenementen of workshops er zijn om je te helpen als starter terwijl ik daar wel heen zou willen gaan.”	A.	
	“Vanaf onze leeftijd kom je wel meer terecht bij 'de grote mensen onderwerpen'. Je bent bezig met je carrière, geld verdienen en de toekomst.”	C.	
	“Voor mij persoonlijk staan vragen centraal die gaan over ondernemen en de financiële toekomst.. Verder merk in mij omgeving dat een huis willen kopen, trouwen en een al dan niet aanwezige kinderwens vaak onderwerp van gesprek zijn. “ “Ik had wel behoefte gehad aan ondersteuning bij het voor jezelf beginnen. Het is mij wel gelukt en ik	S.	rood

	leer elke dag dingen bij, maar toch was het fijn om daar vooraf meer over te weten. Ik heb bijvoorbeeld, bleek achteraf, een veel te dure website die ook nog niet eens naar behoren werkt. Het blijft continue een uitdaging om klanten te vinden en daarmee het doel om een stabiel inkomen te realiseren uit mijn onderneming."		
Singles	"Ik vind alleen de verhoudingen niet altijd eerlijk of gelijk vind ik. Als ik kijk naar mezelf, de meesten in mijn omgeving wonen op zichzelf maar de meeste mensen zijn en wonen samen. Ik denk wel ja, het is makkelijker om voor jezelf te zorgen als je samen bent. Je hebt samen een inkomen en deelt de lasten." "Ik zie om mij heen dat stelletjes wel meer doen en kunnen. Ik moet alles alleen doen en niet helpt maar 100% van de vaste lasten zijn voor mij en het huishouden runnen trouwens ook. Mijn zusje die woont samen en merk wel dat zij veel meer tijd en geld over heeft. Je hebt samen de lasten maar ook de verdeling. Enerzijds is het in je eentje wel lastiger, maar dat zorg er bij mij wel voor dat ik de lat hoger leg qua inkomsten en zorg voor een goede buffer."	C.	oranje
	"Ik werk nu 32 uur maar ik zou wel 40 uur willen werken. Ik vind 32 uur per week werken wel lekker omdat je dan meer vrije tijd hebt, maar als je 40 uur werkt dan verdienen je wel meer. Als je alleen bent, is dat een wel belangrijke overweging die je moet maken. Ik vind de maatschappij ook niet single ingesteld. Hoe moet een single vrouw zich, ja hoe kom je goed rond alleen? Het is wel echt makkelijker financieel gezien als je met zijn tweeën bent." "Ja, ik ben het ermee eens dat je de lat qua inkomsten als single wel hoger moet leggen. Als je alleen bent, draai je ook alleen op voor onvoorziene kosten en daar wil ik wel op voorbereid zijn. Die buffer opbouwen dat komt wel goed alleen mijn tijd en taken inplannen als single met een eigen huishouden wordt nog wel een uitdaging!"	L.	oranje
<u>Samenwoners</u>	"Ja omdat wij met zijn tweeën zijn, kunnen we taken verdelen. Ik houd binnen alles op orde en mijn vriend houdt alles buiten op orde zoals de tuin en boodschappen doen we samen of we wisselen het af. Het scheelt wel in tijd ook."	A.	oranje
	"Ja, ik merk dat het samenwonen zeker voordelen heeft en niet alleen financieel. Wij verdelen niet alleen de lasten, maar ook de boodschappen en koken. Als ik het heel druk heb op een bepaalde dag, dan neemt mijn vriend extra taken op zich. Als ik alleen was zou ik wel tijd te kort komen denk ik ja."	S.	

Bijlage 5: Topiclijst Individuele interviews

Hoofdthema 1: Financiën

1. (Financiële) opvoeding: boodschap over geld en invloed daarvan.
2. Financiële onafhankelijkheid: betekenis, belang en beoordeling door respondent zelf.
3. Sociale omgeving en praten over geld.
4. Financiële toekomst & financiële doelen (Let hier al op aanwijzingen voor indirecte informatiebehoeften!).
5. Informatiebehoeften geld-gerelateerde onderwerpen:
 - Huidige invulling/aanpak
 - Direct vragen naar informatiebehoeften
 - *Eventueel vragen naar concrete geldonderwerpen, situaties of interesses op dit gebied.

Hoofdthema 2: Social media

1. Gebruik social media kanalen (Welke? Waarom? Hoe? Hoe vaak?).
2. Content delen op social media.
3. Volgen van merken en organisaties.
4. Bewust openstaan voor lezen van artikelen via/op social media.
5. Voorkeur content(vormen).

Bijlage 6: Transcripties individuele interviews

Dit zijn de transcripties na het toepassen van datareductie. Alle informatie die niet relevant was voor het onderzoeksgebied en de onderzoeksvragen is weggelaten. Met uitzondering van informatie die nodig was om de context van hetgeen dat gezegd werd te behouden.

Bij respondenten 05-F tot en met 11-C zijn de volledige interviews met de thema's financiën & social media afgenomen. Interviews met respondenten 12-M, 13-T, 14-E en 15-S omvatten alleen het thema social media.

- [...] Hetgeen dat de interviewer zegt staat schuingedrukt en tussen haken.
- De tekst na de laatste letter van de respondentcode is hetgeen wat de respondent heeft gezegd.
- De gekleurde teksten staan voor coderingen, die terug te vinden zijn in het codeboek.

Respondent: 05-F
Leeftijd: 30
Opleiding: Hbo
Werkstatus: Parttime loondienst (0 - 24 uur), zoekt fulltime baan.
Woon- en leefsituatie: Alleenstaande, woont in huurhuis.

Opvoeding: boodschap over geld

[Welke boodschap heb je van je ouders meegekregen over geld?]

F: Ja, het was een heel groot contrast. Mijn ouders zijn gescheiden. Mijn moeder was heel arm, die had een bijstandsuitkering, dus ik kreeg daar heel erg van mee dat we heel zuinig moesten zijn. We mochten maar 1 keer per week een zakje chips eten en dat soort dingen. We hadden geen geld om leuke dingen te doen of om op vakantie te gaan, maar mijn vader had het juist best wel goed financieel. Dus als we dan in het weekend bij hem waren, dan was het heel gek want dan hadden we opeens A-merken hagelslag ofzo. Mijn vader had en kon wel van alles. Mijn moeder kon dat allemaal niet betalen en ik heb wel heel erg die verschillen gemerkt. Ja van mijn moeder heb ik dan wel geleerd om zuinig te zijn, om met weinig te kunnen rondkomen. Van mijn vader meer wat je kunt doen met geld, de vrijheid die het biedt en het gemak. *[Ik vat even kort samen wat je net verteld hebt. Je vader had het financieel goed en jij hebt gezien dat geld vrijheid en gemak kan bieden. Bij je moeder heb je ervaren wat voor effecten het gebrek aan geld met zich meebrengt en dat je moeder zuinig moest zijn. Je hebt hierdoor wel geleerd van je moeder hoe je rond kunt komen met weinig geld. De verschillen op financieel vlak tussen je ouders heb je heel bewust meegekregen. Klopt dat?]* **F:** Ja! Het waren wel echt twee verschillende werelden, mijn vader kon natuurlijk veel makkelijker geld uitgeven en mijn moeder moest elk dubbeltje tienduizend keer omdraaien.

[Hoe heeft dat wat je hebt meegekregen van je ouders invloed op hoe jij nu met geld omgaat?]

F: Die verschillen vanuit huis hebben wel verwarring veroorzaakt. Ik denk eigenlijk doordat er zulke grote verschillen waren tussen mijn ouders qua geld dat ik zelf ook in een soort van strijd terecht ben gekomen waarin ik eigenlijk met weinig geld toch veel wilde doen. **Dat was geen probleem toen ik het inkomen**

had van een fulltime baan, maar nu met een parttime baan is het wel een probleem. Ik kan heel zuinig doen, maar het was slim geweest als ik had gespaard toen ik nog wel geld overhield elke maand. Dat is een wijze les die ik ga toepassen als ik weer een fulltime baan heb.

[Als ik het goed begrijp, zeg jij dat die wisselvalligheid die jij hebt ervaren, terugziet in je eigen leven op financieel gebied?] F: Ja, kijk bij mijn vader zag ik natuurlijk die luxe dingen, en dat vond ik dan ook wel bijzonder en leuk. Luxe en dingen kopen zie ik als iets bijzonders, als een beloning waardoor je je goed gaat voelen. Dus toen ik misschien beter zuiniger kon gaan doen, was dat wel moeilijk.

Financiële onafhankelijkheid

[Wat betekent financiële onafhankelijkheid voor jou?]

F: Financiële onafhankelijkheid betekent voor mij dat je voor jezelf kunt zorgen, dat je je vaste lasten kunt betalen en dat je daarnaast boodschappen kunt doen. Een leven leiden zonder daarvoor geld te hoeven lenen of wat dan ook, dat je zelfvoorzienend bent. Niet per se vaak op vakantie of elke week uit eten gaan, maar wel dat je geld hebt om sociale dingen te doen en af en toe kleding te kopen bijvoorbeeld.

[Zie jij jezelf als financieel onafhankelijk?]

F: Nee, op dit moment zie ik mezelf helaas niet als financieel onafhankelijk. Ik zit nu even in een moeilijke periode qua financiën. Van fulltime werken met een bijbehorend inkomen, werk ik nu parttime waardoor ik financieel snel achteruit ben gegaan. Maar het was dat, of helemaal geen inkomen. Mijn huis is nu ook te duur in verhouding met mijn inkomen, dus ik ben nu een goedkopere woning aan het zoeken. Helaas moet ik door deze situatie nu regelmatig een beroep doen op anderen om een keer wat geld te lenen of bij iemand eten.

[Hoe zie jij jouw financiële toekomst?]

F: De toekomst op financieel gebied zie ik als hoopvol! Want ik ben nu bezig met zoeken naar een fulltime baan en op korte termijn wil ik verhuizen naar een goedkopere woning. En ja, ik weet wel hoe ik met geld om moet gaan, maar ik verdien nu gewoon echt te weinig met de lasten die ik heb. Ik ben er druk aan bezig om de situatie te veranderen. Dat houdt in voor mij dat ik meer inkomen nodig heb en mijn vaste lasten, met name mijn woonlasten moet verlagen. Ik ben wel gerustgesteld dat het goed komt! [Als ik het zo hoor, heb je ondanks je kwetsbare financiële positie op dit moment, wel een goed beeld wat je moet en gaat doen om daar verandering in te brengen. Daarnaast weet je ook hoe jouw huidige situatie ontstaan is, klopt dat?] F: Ja, dat klopt! Ik ben mij hier gelukkig bewust van. Ik zie de toekomst positief omdat ik weet hoe ik het moet aanpakken, of ja wat ik moet doen om de situatie te verbeteren zodat ik wel weer financieel onafhankelijk ben. Ik wil ook gaan sparen, dat draagt ook bij aan meer onafhankelijkheid en zekerheid. Ik weet alleen niet zo goed hoe ik dat aan moet pakken.

[Kun je concreet omschrijven welke financiële doelen je op de korte en lange termijn hebt?]

F: Ja op korte termijn (maximaal een halfjaar) wil ik weer financieel onafhankelijk zijn door een fulltime baan te vinden. Op de langere termijn wil ik graag mijn eerste auto kopen en minimaal 5000 euro op mijn spaarrekening hebben.

Factoren geld attitude

[Ik ga je nu een aantal stellingen geven. De bedoeling is dat je moet kiezen of je het ermee eens of oneens bent. Hierbij mag je een toelichting geven van je antwoord, maar dat hoeft niet.]

[Geld is een belangrijke factor in het leven.]

F: Ja, mee eens.

[Geld is goed]

[De liefde voor geld laat mensen slechte dingen doen]

F: Eens.

F: ja, mee eens.

[Geld is belangrijk]

F: Eens. Ik vind dat het belangrijk is maar het zou wel minder belangrijk mogen zijn eigenlijk. Alles draait wel om geld maar veel dingen of problemen dan zijn op te lossen met geld en dat maakt het zo belangrijk.

[Ik hecht veel waarde aan geld]

F: Eens

[Het geld groeit niet op de rug, je moet werken voor je geld]

F: Eens

[Met geld kun je luxe kopen]

F: ja, mee eens.

[Geld is aantrekkelijk]

F: ook mee eens.

[Ik vind het heel belangrijk om geld te sparen]

F: ik vind het belang ja daar ben ik het mee eens. Maar, ik moet het nog wel omzetten in het echt gaan doen.

[Geld is slecht]

F: oneens.

[Geld uitgeven is geld verspillen]

F: Niet mee eens.

[Ik schaam me of zou me schamen voor het hebben van veel geld]

F: Nee mee oneens. Ik schaam me eerder voor het niet hebben van geld.

[Geld is nutteloos]

F: Oneens

[Elke euro die ik niet uitgeef, is winst]

F: op dit moment wel ja. Mee eens dus.

[Dan volgen nu de laatste drie stellingen]

[Ik ben heel voorzichtig met mijn geld]

F: Mee eens.

[Ik houd heel goed in de gaten wat ik uitgeef]

F: Ja! Mee eens.

[Ik betaal direct al mijn rekeningen]

F: Eens.

Sociale omgeving

[Zijn de mensen in jouw sociale omgeving financieel onafhankelijk?] F: Qua inkomen is het wel wisselend, maar ik heb niet het idee dat mensen om mij heen echt

geldproblemen hebben. Ik ben eigenlijk vaak degene die niet mee kan naar een concert of uiteten in verband met geldgebrek. Ik denk dat de meesten financieel onafhankelijk zijn ja. Mijn moeder niet dan, maar dat is altijd al zo geweest.

[Praat je met vrienden en familie over geld?]

F: Ik ben daar niet terughoudend in. Ja, natuurlijk wel een beetje. Ik loop niet te koop met het feit dat ik nu het nu moeilijk heb met rondkomen omdat ik me er ook wel voor schaam, maar ook dat ik ervan uitga dat mensen het misschien niet begrijpen.

Ik wil niet het gevoel hebben dat ik mijzelf moet verdedigen. Maar, de mensen die echt dichtbij me staan die weten het allemaal en mijn familie ook zoals mijn ouders en zusje. Daar ben ik dan wel heel eerlijk in en open over.

[Ervaar jij over geld praten als een taboe in jouw omgeving?] **F:** Nee ik ervaar niet dat het een taboe is. Er wordt wel over gepraat, niet dagelijks dan, maar als iemand het moeilijk heeft of van baan wisselt daar wordt wel over gesproken.

Informatiebehoeften

[Als jij iets wil weten op het gebied van geldzaken, hoe pak je dat aan?]

F: Als ik iets wil weten over financiële onderwerpen, maar sowieso ook in het algemeen dan begin ik altijd bij Google. De laatste tijd heb ik best wel geworsteld met hoe moet ik het gaan doen, hoe kom ik rond. Ik wilde wel weten of er misschien voorzieningen of instanties waren die mij kunnen helpen. Maar ik heb nog geen schulden, dus dan val je eigenlijk tussen wal en schip. Op dat punt was er ook best veel schaamte nog, dus dan ga je niet zo makkelijk naar anderen toe om hulp te vragen, maar ja gelukkig is er dan Google. [Dus wat jij hebt ervaren is, als je moeilijk rond kunt komen, maar nog geen schulden hebt, Er eigenlijk geen hulp is. Pas als je schulden hebt zijn er organisaties die je hulp kunnen bieden?] **F:** Ja, precies. Dat is mij echt opgevallen. Ik heb wel navraag gedaan bij sociale zaken van de gemeente en stichting schuldhulpmaatje, maar daar is gewoon niets te doen voor mij. Ook qua woning zoeken, dat is voor mij heel urgent. Maar, vanuit de gemeente en instanties is het zolang je niet op straat staat niet urgent genoeg. [Wat zijn redenen voor jou die het lastig maken om je te verdiepen in geldzaken?]

F: Het kan natuurlijk heel confronterend zijn, in mijn geval. Ik heb heel lang mijn kop in het zand gestoken en ik haalde te veel uit het uitgeven van geld, te veel beloning. Dus ja dat is dan demotiverend, als geld uitgeven gewoon leuk is dan wil je eigenlijk niet horen of weten dat je het anders moet gaan doen. Het is heel makkelijk om je kop in het zand te steken heb ik gemerkt. Onbewust weet je natuurlijk wel dat je niet goed bezig bent.

[Begrijpelijk. En op het gebied van online informatie zoeken, zijn er zaken die dit proces vermoeilijken?] **F:** Ja, ik vind dat er of te veel informatie is of te weinig. Ook is het vaak niet boeiend geschreven of de informatie gekoppeld aan een bank waardoor het indirect toch een soort reclameboodschap is bij veel financiële informatie.

[Welke onderwerpen interesseren jou op het gebied van geldzaken?] **F:** Mijn interesses qua geldzaken liggen momenteel vooral op het gebied van besparen en sparen. En ook wel informatie, dat is dan indirect over geldzaken, over persoonlijke ontwikkeling, werken, solliciteren en netwerken.

Social media

[Dan gaan we nu verder met het deel van het interview dat gaat over social media. De vragen die ik ga stellen gaan over jouw social media gebruik.]

[Welke social media gebruik je en hoe gebruik je deze?]

F: Facebook, Instagram & Pinterest.

F: Facebook gebruik ik elke dag en dit gebruik ik vooral om op de hoogte te blijven van mijn vrienden, mijn sociale netwerk. En ook gebruik ik het als algemene informatievoorziening en voor vermaak. Ik volg en kijk eigenlijk geen nieuws, maar de echt belangrijke dingen op dat gebied komen in Facebook ook wel naar boven.

[Post jij zelf dingen op Facebook?] **F:** Ja, maar niet vaak. Ik ben best terughoudend in het posten van dingen op Facebook, meestal als ik iets post is het bijvoorbeeld een nieuwe profielfoto. [Je gebruikt Facebook dagelijks, niet zo zeer om zelf te posten, maar om op de hoogte te blijven van je sociale netwerk, als informatievoorziening en voor vermaak. Omschrijf ik het zo goed?] **F:** Ja!

[Qua informatievoorziening, wat voor informatie is voor jou relevant op Facebook?] **F:** Mijn tijdlijn gaat veel over sport en dan vooral thai/kickboksen, dieren, interieur, schoenen en over mindstyle en spiritualiteit.

[Kun je eenzelfde omschrijving geven van jouw gebruik en activiteit op Instagram en Pinterest?]

F: Op Instagram post ik zelf wel op regelmatige basis. Ik vind het leuk om dingen te vertellen aan de hand van foto's. Ik scroll meerdere malen per dag door mijn Instagram feed. Wat ik daar op heb staan is weer hetzelfde als op Facebook, alleen dat spirituele niet op Instagram. Op Instagram veel dingen die een inspiratie zijn op het gebied van haarstijlen, eten, interieur en kleding. Ook vind ik quotes leuk en inspirerend. [Is instagram voor jou net als Facebook een kanaal om op de hoogte te blijven van jouw sociale netwerk?] **F:** Ja, maar minder dan op Facebook. Bij mijn vrienden is Instagram echt een stuk minder populair dan Facebook, dus ik heb wel wat bekenden onder mijn volgers en mensen die ik volg op Instagram maar niet veel. [En Pinterest?]

F: Pinterest, dat is voor mij echt puur om inspiratie op te doen en niet om op de hoogte te blijven van mijn sociale netwerk. Op Pinterest ga ik heel gericht zoeken naar onderwerpen die te maken hebben mijn interesses. Zoals ik eerder zei op het gebied van haar, kleding, interieur of quotes.

[Pin jij veel dingen op Pinterest?] **F:** Nee, ik bekijk en sla afbeeldingen op Pinterest zelf op door middel van een screenshot. Ik bewaar niets in borden en deel niets op Pinterest omdat het eigenlijk voor mezelf is en niet om te laten zien naar de buitenwereld.

[Wat is voor jou bepalend om een pagina, merk of organisatie te volgen op social media] **F:** Het aanbod van wat ze posten moet aansluiten bij mijn interesses! Ik wil dat nuttig is, dus wat heb ik er wat aan en wat kan ik er van leren? [Op welke momenten sta jij open om een artikel te lezen?] **F:** Als ik wakker word, is het eerste wat ik doe mijn telefoon pakken om door mijn tijdlijn op Facebook te scrollen, maar dat is meer passief. In de ochtend heb ik meestal geen tijd of zin om artikelen te lezen. Als ik denk van oh dit wil ik later lezen, dan sla ik het wel op. In dat opzicht is voor mij de avond beter om artikelen te lezen. Dan heb ik er meer tijd en aandacht voor, ook meer zin in om iets daadwerkelijk te gaan lezen.

[Welke contentvorm heeft jouw voorkeur?] **F:** Ik vind afwisseling belangrijk! Dus, dat je niet per se al weet wat je kunt verwachten. Wel vind ik sowieso beeld altijd wel belangrijk, of dat nou bewegend beeld is of foto's. Ja dat triggert mij wel. [Ik vat even samen wat we hebben besproken over contentvorm. Je wil graag een mix van contentvormen. Niet alleen tekst, maar ook niet alleen beeld. Wel is beeld iets wat jou meer triggert dan tekst. Klopt dat?] **F:** Ja Klopt. En ik denk dat te lange teksten ook afschrikken. Of ja je hebt vaak geen zin of tijd om hele langere artikelen te lezen. Ik merk zelf ook als ik dan een lang stuk tekst zie, dat ik denk van laat maar. [Even een algemene samenvatting. Wat betreft de soort content, moet het aansluiten bij jouw interesses. Je gaf aan dat jouw interesses op social media vooral bestaan uit: haarstijlen, interieur, dieren, mindstyle, thai boksen, kleding en schoenen. Je vind het erg belangrijk dat je geïnspireerd raakt en je er zelf iets mee kan of wat van leert. Klopt dat?] **F:** Ja, dat is een goede samenvatting!

[Dan zijn we nu klaar met het interview. Ik ga dit interview uitwerken en dan krijg per mail de transcriptie hiervan te zien zodat je kunt checken of de informatie klopt en of je mogelijk nog aanvullingen hebt. Ik wil je nogmaals hartelijk bedank voor je medewerking, je hebt informatie gegeven die waardevol is voor mijn onderzoek.]

Respondent: 06-J.
Leeftijd: 26
Opleiding: Hbo
Werk: Parttime (32 uur)
Woon- en leefsituatie: Moeder, getrouwd, woont in koophuis.

Financiële opvoeding

[Welke boodschap heb je van je ouders meegekregen over geld?]

J: Wat ik heb meegekregen van mijn ouders is, dat je hard moet werken en dat heb ik ook echt bij mijn ouders gezien. Ik werk zelf hard en graag, en dat is echt iets wat ik van hen heb meegekregen. Mijn vader had twee banen en mijn moeder heeft ook altijd gewerkt. Ik heb wel gezien bij mijn ouders dat als je hard werkt dan verdienen je ook meer en dan kan je ook meer. En daarnaast heb ik meegekregen dat het belangrijk is om iets achter de hand te hebben, voor als er iets stuk gaat bijvoorbeeld. Ja en genieten van het geld dat je verdiend. Wij gingen vaak op vakantie vroeger en dagjes weg. Dus niet alleen de boodschap hard werken, maar ook geniet ervan en heb plezier van het geld waar je voor werkt.

[Hoe heeft dat wat je hebt meegekregen van je ouders invloed op hoe jij nu met geld omgaat?]

J: Mijn ouders zijn nu allebei 51, hebben een mooi huis en die hebben ze helemaal afbetaald. Verder genieten mijn ouders naast hard werken ook van het leven. Dat is ook wel wat ik zo wil doen. En, ook wat mijn ouders voor mij hebben gedaan veel geld sparen. Daar ben ik nu ook mee bezig voor mijn eigen kind. *[Als ik het goed begrijp, zijn jouw ouders wel een inspiratie en voorbeeld voor jou, klopt dat?]* J: Ja! Ik vind dat mijn ouders het goed doen en ook gedaan hebben qua opvoeding. Ik zie hen zeker als een goed voorbeeld.

Financiële onafhankelijkheid

[Wat betekent financiële onafhankelijkheid voor jou?]

J: Financiële onafhankelijkheid betekent voor mij het hebben van je eigen inkomen en daar goed van rond kunnen komen. Dat je je eigen ding kunt doen en vaste lasten en bijvoorbeeld een auto kan betalen. Ja en dat je geld overhoud voor leuke dingen en sparen.

[Zie jij jezelf als financieel onafhankelijk?]

J: Ik zie mezelf als financieel onafhankelijkheid ja. Ik werk, dus ik heb mijn eigen inkomen en heb spaargeld. Het is wel iets dat ik heel belangrijk vind, dat je ondanks dat je echt samen bent wel je eigen geld hebt. Ik wil niet, daarom vind ik het belangrijk dat ik zelf werk heb, moeten vragen van hey mag ik wat geld om uit eten te gaan of schoenen te kopen. Al denk ik en moet ik wel eerlijk toegeven dat het wel een stuk moeilijker zou zijn qua vaste lasten en rondkomen als ik alleenstaand zou zijn.

[Hoe zie jij de toekomst op financieel gebied?]

J: Ja goed! Ik heb besloten omdat ik moeder zou worden om 1 dag minder werken, dus vier dagen in plaats van vijf. Dit betekent wel dat ik iets minder ga verdienen, maar ik heb daar wel goed en heel bewust over nagedacht. Die financiële onafhankelijkheid, het hebben van een eigen inkomen ja dat wil ik

sowieso graag behouden! Ik vind het daarom het ook heel belangrijk om te blijven werken als moeder. Hij gaat straks 1 dag naar het kinderdagverblijf en daar krijg je als werkende moeder kinderopvangtoeslag voor, maar ik heb gekeken als ik 5 dagen zou blijven werken of een dag minder aan kinderopvang, dat zou niet veel schelen. Ik heb die overweging wel gemaakt of een dag minder werken gunstiger was of een dag extra kinderopvang. *[Hoe heb je dat aangepakt, het uitzoeken hiervan?]* J: Ik heb eigenlijk van het begin af aan al geweten dat ik graag een kindje wilde. En ook altijd wel geweten dat ik wilde blijven werken want ik zag dat ook bij mijn moeder. Die heeft ook altijd gewerkt en ik heb daar geen last van gehad ofzo. Voor hem is het ook goed vind ik als hij naar een kinderdagverblijf gaat. Ik wilde dus wel echt blijven werken, maar ik zat wel even te twijfelen of ik minder zou gaan werken ja of nee. Ik heb daarom ook met mijn regiomanager uitgezocht, ik ben natuurlijk shopmanager, en dat is eigenlijk iets voor 38 uur in de week maar daarom heb ik met haar gekeken is het mogelijk om vier dagen in de week te gaan werken met de functie die ik heb. Ik heb het al eerder ook over gehad met haar en in Rotterdam was dat niet mogelijk maar in Goes was het wel mogelijk om minder te werken met behoud van de functie shopmanager. Nu ben ik de eerste shopmanager van Only in Nederland die minder dan 5 dagen gaat werken. Ja en dat uitzoeken, die informatie heb ik allemaal opgezocht via google.

[Korte samenvatting over het onderwerp financiële onafhankelijkheid: Je wil financieel onafhankelijk zijn en blijven, daarom vindt je het belangrijk om werk met het moederschap te combineren. Je hecht veel waarde aan het hebben van een eigen inkomen en dat naast het rondkomen hiervan je het kunt besteden aan leuke dingen. Wat ik het zo goed samen?] J: Ja, klopt helemaal.

Financiële doelen

[Kun je concreet omschrijven welke financiële doelen je op de korte en lange termijn hebt?]

J: Op de lange termijn wil ik graag goed gespaard hebben voor mijn kind zodat hij in de toekomst een bedrag heeft waar hij bijvoorbeeld voor in kan leggen bij het kopen van een huis. Op korte termijn samen met mijn man een groter huis kopen.

Factoren geld attitude

[Ik ga je nu een aantal stellingen geven. De bedoeling is dat je moet kiezen of je het ermee eens of oneens bent. Hierbij mag je een toelichting geven van je antwoord, maar dat hoeft niet.]

J: Ja is goed. Leuke manier!

[Geld is een belangrijke factor in het leven.]

J: Ja, mee eens.

[Geld is goed]

J: Ja, mee eens.

[Geld is belangrijk]

J: Ja, mee eens.

[Ik hecht veel waarde aan geld]

J: mee eens.

[Het geld groeit niet op de rug, je moet werken voor je geld]

J: mee eens.

[Met geld kun je luxe kopen]

J: mee eens

[Geld is aantrekkelijk]

[De liefde voor geld laat mensen slechte dingen doen]

J: Mee eens.

J: Heel aantrekkelijk. Ja, mee eens

[Ik vind het heel belangrijk om geld te sparen]

J: Ook mee eens

[Geld is slecht]

J. oneens.

[Geld uitgeven is geld verspillen]

J: oneens

[Ik schaam me of zou me schamen voor het hebben van veel geld]

J: absoluut oneens.

[Geld is nutteloos]

J: Oneens

[Elke euro die ik niet uitgeef, is winst]

J: Oneens.

[Dan volgen nu de laatste drie stellingen]

[Ik ben heel voorzichtig met mijn geld]

J: Oneens. Je moet wel een beetje risico nemen soms om geld te verdienen.

[Ik houd heel goed in de gaten wat ik uitgeef]

J: Ja dat dan weer wel. Eens

[Ik betaal direct al mijn rekeningen]

J: Ja, mee eens.

Sociale omgeving

[Zijn de mensen in jouw sociale omgeving financieel onafhankelijk?]] J: Ja, ik zit even te denken. De mensen waar ik het meest mee omga wel, althans die van mijn leeftijd. Het merendeel heeft een fulltime baan en kunnen leuke dingen doen daarvan. Sommige meiden, collega's vooral waar ik mee omga die zijn wat jonger en die werken parttime maar dat voor hun nu voldoende zeg maar.

Ik denk dat het ook wel heel erg belangrijk en makkelijker is als dat het geval is. Een vriend van mijn man heeft bijvoorbeeld vaak geen geld, want die is werkloos. Ja het is dan toch best lastig als je iets wil gaan doen. Bijvoorbeeld met zijn allen wat eten en naar de bios dan kan diegene niet mee omdat hij geen geld daarvoor heeft. Dus het is voor mijn idee het handigste als je vrienden ook wel hetzelfde levenspatroon of ja levensstijl hebben. Met bijvoorbeeld mijn schoonfamilie is het wel heel anders omdat die weinig te besteden hebben. Er zit wel iets lastigs in vind ik als een ander het niet breed heeft omdat jij eigenlijk minder na hoeft te denken bij uitgaven of makkelijker iets koopt. Misschien is dat dan niet altijd leuk als ik bijvoorbeeld naar de stad gaat met iemand en ik koop van alles en die ander heeft geen geld om dat te doen. Niet dat ik mij geremd voel als iemand erbij is die minder geld te besteden, want ik denk ja dan had je het maar beter voor elkaar moeten hebben. Je kan zelf ook dingen veranderen.

[Voel jij je in zo'n situatie dan geremd in je uitgavenpatroon of hoe ga je daarmee om?]

J: Nee, ik helemaal niet zelfs. Ik vind eigenlijk, of ja ik denk altijd van ja ik werk er hard voor dus het is niet dat ik het allemaal voor niks heb gekregen. Ik werk hard voor mijn geld en ik mag het dan ook uitgeven zoals ik wil en daar hoef ik mij niet voor te verantwoorden vind ik. Maar ik merkte bijvoorbeeld

wel dat mijn moeder en mijn oma zich daardoor wel iets meer geremd voelde omdat die meer zoiets hadden van joh als ik dan hier een jasje van 200 euro ga staan kopen, dat is wel lullig als er dan iemand naast staat die maar een paar honderd euro in de maand heeft.

[Praat je met vrienden over geld?]

J: Nou, ja niet zo zeer over geld en over je uitgaven.

Wat ik wel merk is dat die jongere meiden op mijn werk wel om tips en advies vragen aan mij omdat ze op zichzelf willen gaan bijvoorbeeld als in wat ben je dan maandelijks kwijt aan boodschappen enz. Echt over geld praten, nee dat gebeurt eigenlijk niet. Wel over bijvoorbeeld welke zorgverzekering heb jij ofzo, maar verder praat ik er niet over met vrienden.

[En hoe gaat dat met je partner en familie?]

J: Ja! Met familie en mijn partner heb ik het wel vaker over geld. Met mijn ouders bijvoorbeeld over verzekeringen of hypotheken. Ik vraag mijn ouders dan wel om hun mening.

Informatiebehoeften

[Hoe vervul jij je behoefte als je meer wil weten over geldzaken of financiële onderwerpen?] **J:** Ik heb eigenlijk 2 manieren als ik meer wil weten over geldzaken: Ik vraag rond in mijn omgeving of ik ga op zoek via internet. Het ligt er ook aan wat voor informatie je nodig hebt. Als je bijvoorbeeld feiten wilt hebben, bijvoorbeeld hoe staat de hypotheekrente nu, dat kun je beter op internet zoeken. [Feiten check je als ik het goed begrijp op internet?] **J:** Ja, op internet. Maar stel ik ben op zoek naar ervaringen, dan ga ik het vragen in mijn omgeving. [Begin jij je online zoektocht bij een zoekmachine zoals google of hoe doe je dat?] **J:** Ik gebruik gewoon altijd Google om informatie te zoeken.

[Welke geldonderwerpen interesseren jou het meest en spreken jou het meest aan?]

J: Wat ik altijd wel leuk en interessant vind om te ontdekken is waar je bijvoorbeeld wat extra geld mee kunt verdienen. Net als een app die ik gebruik Vinted, waar je dus kleding en schoenen op kunt verkopen. Ik heb al best veel verkocht, en dat vind ik wel leuk. Ik heb het extra geld niet perse nodig maar ja het is ook zonde als je het maar thuis laat staan of het weggooit. [Zou je behoefte hebben om iets te lezen over ervaringen van andere moeders?] **J:** Ja! Ik vind het altijd heel leuk om ervaringsverhalen te lezen omdat je dan toch dingen vindt die je uit jezelf niet op internet tegenkomt. Dat vind ik wel waardevol! Want ik merk wel nu ik moeder ben geworden dat ik behoefte heb om met andere moeders te praten van mijn leeftijd om tips en ervaringen te delen. Ik ben de enige van mijn vriendinnen nu nog die een kindje heeft, dus ik mis dat wel.

Social media

[Dan gaan we nu verder met het deel van het interview dat gaat over social media. De vragen die ik ga stellen gaan over jouw social media gebruik.]

[Hoe zou je jouw social media gebruik omschrijven?]

J: Ik gebruik dagelijks social media. Ik heb Pinterest, Facebook en Instagram. Vooral Pinterest vind ik heel leuk, gewoon om ideetjes en inspiratie op te doen. Dat heb ook gedaan toen ik ging trouwen om te kijken wat er allemaal is. Dat vind ik echt een leuk middel om ideeën en inspiratie op te doen. [Deel jij dingen op Pinterest?] **J:** Niet, in het openbaar voor anderen. Ik heb wel borden op Pinterest maar die staan op privé. Het is meer een middel voor mezelf. [En op Instagram?] **J:** Op Instagram volg ik graag modeldingen en mama/baby dingen. Ik vind het leuk om te zien wat mensen aan hebben en om inspiratie op te doen voor mezelf en op zakelijk gebied. Zelf deel ik niet veel foto's op Instagram, sowieso niet dagelijks of elke week. Als ik iets deel op Instagram is dat eigenlijk altijd eten, ik ben niet zo van de selfies.

[Hoe actief ben je op Facebook?] **J:** Ik ben sowieso dagelijks actief op Facebook in het kijken en liken van dingen. Zelf deel ik alleen niet vaak iets op Facebook. Op Facebook vind ik het leuk om te kijken wat mijn vrienden doen maar ook om merken te volgen. De dingen die ik deel zijn soms acties om iets te winnen van een merk op een uitje bijvoorbeeld. Het delen van grappige of motiverende quotes doe ik ook af en toe. Over mijzelf maak ik alleen bijzondere momenten en gebeurtenissen bekend zoals mijn bruiloft en bevalling.

[Jij linkt social media aan inspiratie opdoen zowel voor persoonlijke als zakelijke doeleinden. Daarnaast gebruik je met name facebook ook om op de hoogte te blijven van mensen in je netwerk. Je bent actief op social media, niet zo zeer in het zelf delen van dingen, maar vooral het bekijken en liken van wat anderen delen. Omschrijf ik dat zo goed?] **J:** Ja, klopt!

[Wat is voor jou bepalend om een merk of organisatie op social media te volgen?] **J:** Wat voor mij belangrijk is, is dat er veel dingen voorbij komen die ik interessant vind en mij aanspreken! Het beeld moet mooi zijn en niet alleen maar tekst. En de frequentie vind ik ook belangrijk, een merk moet wel regelmatig dingen posten zodat je interesse gewekt blijft, maar ook weer niet te vaak want dan wordt het irritant.

[Wat voor dingen spreken je aan, kun je categorieën benoemen?] **J:** Dan zou ik zeggen, Baby's, mode, huis en tuin.

[Zoals ik begreep uit wat je zei, ben je visueel ingesteld. Bekijk je filmpjes op social media?]

J: Ja, ik ga niet op zoek naar filmpjes maar zie dat meestal voorbij komen op mijn Facebook tijdlijn. Ik vind filmpjes handig als het tutorials zijn voor hoe je iets moet doen, bijvoorbeeld voor haar of make up. Verder vind ik vaak filmpjes van bijvoorbeeld Dumpert heel grappig! Wel haak ik snel af bij filmpjes die lang duren, dan heb ik gewoon geen zin meer of gewoon geen tijd om te blijven kijken.

[Wat vind jij belangrijk bij geschreven content?] **J:** Beeld moet mij wel triggeren om tekst te lezen dat sowieso. Verder als het er gewoon goed uitziet, dus geen taalfouten of te langdradig of rommelig beschreven. Ook valt het mij dat ik snel getriggerd wordt door tekst met tips. Dan bedoel ik bijvoorbeeld "5 tips om.....". Ik wil iets lezen waar ik wat aan heb, wat ik toe kan passen of waarin ik mezelf herken. [Wanneer sta jij open om artikelen te lezen via social media?] **J:** Niet onder werktijd, maar als ik het dan tegenkom dan onthoud ik dat wel of sla ik het op. Meestal in de avond als die kleine ligt te slapen neem ik de tijd om lekker wat te lezen.

[Dan zijn we nu klaar met het interview. Ik ga dit interview uitwerken en dan krijg per mail de transcriptie hiervan te zien zodat je kunt checken of de informatie klopt en of je mogelijk nog aanvullingen hebt. Ik wil je nogmaals hartelijk bedank voor je medewerking, je hebt informatie gegeven die waardevol is voor mijn onderzoek.]

Respondentcode: 07-R
Leeftijd: 35
Opleiding: Wo
Werk: Fulltime Fulltime loondienst
Woon- en leefsituatie: Alleenstaand, woont in huurhuis

Financiële opvoeding

[Welke boodschap heb je van je ouders meegekregen over geld?]

R: Mijn ouders waren niet overdreven zuinig maar ze hielden niet van verspillen en impulsieve uitgaven. Ik heb wel geleerd dat het niet nodig is om alles maar te kopen. Ik heb ook meegekregen dat je je best moet doen om geld te verdienen. Mijn ouders hebben mij aangemoedigd om geld apart te leggen en na te denken over de dingen die je koopt.

[Hoe heeft dat wat je hebt meegekregen van je ouders invloed op hoe jij nu met geld omgaat?]

R: Wat mij is bijgebleven, is het stukje denk goed na over waar je je geld aan besteedt. Ik ben wel bewust bezig daarmee. Ik denk na waar ik het aan uitgeef en of dat een verstandige uitgave is. Mijn ouders hebben mij wel geleerd om na te denken over de lange termijn en prioriteiten te stellen. Sparen hoort daar ook bij en dat heb ik ook altijd gedaan en dat doe ik nu nog steeds. Ook vind ik het belangrijk om fulltime te werken zodat je voor jezelf kunt zorgen, met of zonder partner. Mijn ouders hebben ook allebei een fulltime inkomen.

Financiële onafhankelijkheid

[Wat betekent financiële onafhankelijkheid voor jou en hoe belangrijk vind je dit?]

R: Ik vind financiële onafhankelijkheid heel belangrijk en ik heb ook echt het belang hiervan ervaren toen mijn relatie uitging. Ik verdien goed waardoor ik het in mijn eentje kan rooien, maar dat had ook heel anders kunnen zijn en dan had ik een probleem gehad.

R: Financiële onafhankelijkheid betekent voor mij een stuk vrijheid en ook peace of mind. Ik merk dat het mij wel een zelfverzekerd gevoel geeft, dat het in mijn eentje kan redden en doen allemaal.

[Zie jij jezelf als financieel onafhankelijk?] **R:** Ja, zeker. Ik kom aan het eind van de maand geen geld tekort. Ik kan elke maand een bedrag sparen en mijn vrije tijd op een leuke manier besteden met het geld dat ik verdien.

[Hoe zie jij de toekomst op financieel gebied?] Ik sta daar positief in. Natuurlijk weet je niet precies wat de toekomst brengt, maar daarom is sparen belangrijk. Het beschikken over spaargeld geeft toch een stukje financiële zekerheid. Ik wil in de toekomst een huis gaan kopen en meer eigen vermogen op gaan bouwen.

Financiële doelen

[Kun je concreet omschrijven welke financiële doelen je op de korte en lange termijn hebt?]

R: In de toekomst wil ik graag alleen een huis kopen. En dit jaar nog wil ik mij graag gaan verdiepen in een concreet plan om zelfstandig ondernemer te worden en ook het financiële plaatje dat daarbij hoort en wat erbij komt kijken qua regelingen, uurtarief en belasting.

Factoren geld attitude

[Ik ga je nu een aantal stellingen geven. De bedoeling is dat je moet kiezen of je het ermee eens of oneens bent. Hierbij mag je een toelichting geven van je antwoord, maar dat hoeft niet. Denk niet te lang na, ga uit van je eerste ingeving]

[Geld is een belangrijke factor in het leven.]

R: Ja, mee eens.

[Geld is goed]

R: eens.

[Geld is belangrijk]

R: eens

[Ik hecht veel waarde aan geld]

R: ook mee eens.

[Het geld groeit niet op de rug, je moet werken voor je geld]

R: ja, klopt. Mee eens

[Met geld kun je luxe kopen]

R: Eens.

[Geld is aantrekkelijk]

R: mee eens

[Ik vind het heel belangrijk om geld te sparen]

R: ook mee eens ja,

[De liefde voor geld laat mensen slechte dingen doen]

R: Mee eens.

[Geld is slecht]

R: nee, mee oneens.

[Geld uitgeven is geld verspillen]

R: oneens.

[Ik schaam me of zou me schamen voor het hebben van veel geld]

R: oneens.

[Geld is nutteloos]

R: Oneens

[Elke euro die ik niet uitgeef, is winst]

R: eens.

[Dan volgen nu de laatste drie stellingen]

[Ik ben heel voorzichtig met mijn geld]

r: Oneens.

[Ik houd heel goed in de gaten wat ik uitgeef]

RL Ja, mee eens.

[Ik betaal direct al mijn rekeningen]

R: Ook mee eens.

Sociale omgeving

[Zijn de mensen in jouw sociale omgeving financieel onafhankelijk?]

R: Dat is bij mij niet lastig om te beschrijven eigenlijk. Ze zeggen wel soort zoekt soort, en ik merk dat het wel klopt ja. Ik ga vooral met mensen om die ook ja dat klinkt zo stom, maar ook hoogopgeleid zijn. De meeste zijn ook wel echt gedreven in hun werk en met hun carrière, net zoals ik. Ik heb wel het idee dat ze allemaal goed verdienen en sowieso financieel onafhankelijk zijn en verstandig met geld omgaan. Mijn omgeving heeft wel een hard werken maar genieten mag ook houding om het zo maar te noemen, maar niks te gek. Geen Ibiza en champagne bij het ontbijt taferelen. Wel heeft iedereen het druk met werk en van alles, maar dat is juist fijn vind ik. Ik heb het zelf ook druk en dat wordt dan ook begrepen dat je niet altijd en elke week elkaar kunt zien.

[Praat je met vrienden over geld?] R: Ja soms, maar niet vaak. Zelf heb ik het toen met een aantal mensen wel besproken, mijn angst en onzekerheid qua rondkomen toen mijn relatie stukging. Verder nee, hebben we het niet met elkaar concreet over geld.

Informatiebehoeften

[Zijn er dingen die jou demotiveren bij het verdiepen in geldzaken?] R: Ik kan meestal wel snel dingen uitzoeken via internet op het gebied van geldzaken. Ik merk alleen wel dat je altijd op moet letten of het klopt, op internet staat heel erg veel en dat zijn niet altijd feiten. In je omgeving kan je ook wel dingen vragen, maar ik vind dat niet altijd prettig. Ik ben wel ingesteld dat ik het liever zelf op zoek en oplos.

[Als jij een vraag hebt op financieel gebied, hoe pak je dat aan?]

R: Ik zeg altijd Google is mijn beste vriend! Dat is ook echt zo, als ik een vraag heb op welk gebied dan ook, dan is Googlen het eerste wat ik doe! In meer complexe of hele specifieke gevallen zou ik een financieel adviseur inschakelen. Stel ik wil toch in de toekomst een huis gaan kopen bijvoorbeeld dan zou ik wel oriënteren wat mijn opties zijn via internet maar ook naar verschillende hypotheekaanbieders gaan. In de toekomst wil ik misschien een eigen onderneming starten, daar twijfel ik nog over. Maar, goed in dat geval zou ik informatie opvragen bij de belasting en KvK., maar ook in mijn omgeving aan ondernemers die ik ken. Ik vind het fijn om snel iets te weten dus ik bekijk eigenlijk wat de beste of snelste manier is om iets te weten te komen.

[Welke onderwerpen op het gebied van geldzaken interesseren jou?] R: Onderwerpen die te maken hebben met financiële zekerheid en toekomst interesseren mij. Ook werk of ja carrière gerichte onderwerpen, dat vind ik ook boeiend. Wat mij niet zo interesseert zijn dingen die te maken hebben met trouwen en kinderen haha. Maar goed dat komt natuurlijk omdat ik daar niet mee bezig ben nu.

Social media

[Dan gaan we nu verder met het deel van het interview dat gaat over social media. De vragen die ik ga stellen gaan over jouw social media gebruik.]

[Welke social media gebruik je en kun je beschrijven hoe je deze gebruikt?]

R: Ik gebruik alleen Facebook en Instagram.

Facebook gebruik ik om op de hoogte blijven van wat mijn vrienden doen. Ik vind het leuk om te foto's te zien van hun activiteiten. Verder gebruik ik Facebook voor informatie en nieuws.

[Wat voor nieuws en kennis bedoel je dan?] R: Kennis en nieuws op het gebied van gezond leven en zelfontwikkeling. Maar ook nieuws over wat er in Nederland en de rest van wereld gebeurd. Ik volg heel veel nieuwsmedia op Facebook en dingen die relevant zijn voor mijn vakgebied. Ik bekijk en volg ook graag merken op Facebook. [Post jij zelf veel op Facebook?] R: Ik deel niet veel denk ik. Ja, wat is veel? Ik ben sowieso niet iemand die dagelijks wat op Facebook zet, maar Ik kijk wel dagelijks op Facebook. Ik houd er wel van om foto's te delen als ik samen met vrienden ergens ben. Oh ja wat ik wel vaak doe is vrienden taggen onder berichten die grappig zijn of relevant voor mensen die ik ken.

[Hoe gebruik je Instagram?] R: Ik gebruik instagram minder voor kennis en nieuws, dat is bij mij voornamelijk via Facebook. Ik gebruik instagram echt ter ontspanning en ik gebruik het meerdere malen per dag. Ik vind het fijn om tussen de drukte door op Instagram mooie foto's te bekijken. Ook is het voor mij een stukje motivatie en inspiratie op het gebied van gezond en fit leven. Verder veel natuur en landschap foto's, daar word ik vrolijk van en van die motiverende levensquotes, daar houd ik ook van.

[Deel je zelf dingen op Instagram?] R: Ik deel meer op instagram dan op Facebook. Op instagram post ik vaak foto's, meer foto's van momenten die ik beleef of als ik op een bijzondere plek ben en niet veel selfies.

[Wat zijn voor jou redenen om een organisatie of bedrijf te volgen op social media?] R: Als ik er iets aan heb om ze te volgen, dus als het voor mij relevant is en het mij wat nuttigs bied. Ik wil er iets aan hebben, dus ja voor meer kennis en nieuws. Overdag heb ik trouwens meer behoefte aan luchtige dingen op Facebook, dingen die kort, concreet en vermakelijk zijn. Ik volg ook graag organisaties op social media die ik inspirerend en goed vind, op maatschappelijk gebied bijvoorbeeld. Het moet natuurlijk aansluiten bij mijn interesses. Een reden om iets te ontvolgen vind ik het spammen wordt of hun content heel commercieel is, als het te gericht is op dingen pushen en verkopen dan haak ik wel af.

[Wat zijn jouw interessegebieden, wat zie je daarin terug op jouw social media?] R: Met name op Facebook zijn het mindstyle en psychologie dingen die mij het meest aanspreken. Ik wil mezelf graag blijven ontwikkelen en doe dus graag kennis op. Verder dingen op het gebied van kleding en interieur en carrière. Op Instagram is het beeld belangrijk, daar moet ik van genieten als ik ernaar kijk of mij op een idee brengen om zelf iets te gaan doen.

[Welke contentvorm heeft jouw voorkeur en wanneer?]

R: Ik vind een combinatie van beeld en tekst heel fijn. Ik lees wel graag artikelen, en daarin vind ik een sterke inhoud zonder taalfouten belangrijk. Ik houd niet van te korte artikelen waar eigenlijk net niks in gezegd wordt, dan lees ik liever een artikel waarvan ik weet dit gaat ergens over en hier steek ik wat van op. Filmpjes kijk ik niet zo vaak, of het moeten korte filmpjes zijn die ik voorbij zie komen op bijvoorbeeld Facebook. Mijn voorkeur ligt echt in beeld qua foto's en tekst. Ik scroll 9 van de tien keer over filmpjes heen op facebook. Beeld spreekt mij op instagram meer aan. Als ik op Instagram veel tekst zie, meestal meer dan vier zinnen ofzo, dan stop ik met lezen of ik lees er overheen omdat bij Instagram mijn focus ligt op beeld.

[Wat is voor jou het moment dat je de tijd neemt om artikelen via Facebook te lezen?] R: Ik heb hier de tijd een aandacht voor meestal na werk, dus in de avond.

[Dan zijn we nu klaar met het interview. Ik ga dit interview uitwerken en dan krijg per mail de transcriptie hiervan te zien zodat je kunt checken of de informatie klopt en of je mogelijk nog aanvullingen hebt. Ik wil je nogmaals hartelijk bedank voor je medewerking, je hebt informatie gegeven die waardevol is voor mijn onderzoek.]

Respondent: 08-B
Leeftijd: 25
Opleiding: Hbo
Werkstatus: Net-afgestudeerd, actief werkzoekend
Woon- en leefsituatie: Alleenstaand en thuiswonend

Financiële opvoeding

[Welke boodschap heb je van je ouders meegekregen over geld?]

B: Bij ons vroeger thuis was het als jij iets wil dan moet je er ook iets voor doen. Het was niet zo dat wij het zomaar in ons schoot geworpen kregen van hier heb je zoveel geld doe er iets leuks mee. Het was wel bijvoorbeeld meehelpen in het huishouden of in mijn vader zijn bedrijf. Mijn ouders hebben mij meegegeven dat je alleen dingen kunt kopen als je het geld hebt. Dat sparen belangrijk is en niet dat je schulden maakt door geld te leven. Zij hebben wel het belang benadrukt dat je bewust moet zijn in je keuzes met geld uitgeven, niet het over de balk smijten.

[Heeft dat wat je meegekregen hebt invloed op hoe jij nu met geld omgaat?] **B:** Ik ben net afgestudeerd en actief op zoek naar werk, dus nu zit een buffer opbouwen en sparen er nog niet in voor mij. Ik heb gewoon weinig geld nu, maar zodra ik een baan heb wil ik gelijk beginnen met sparen. Ik wil niet boven mijn stand leven en roekeloos geld uitgeven. Mijn ouders hebben die invloed wel op mij gehad, dat je moet kijken wat je financieel kan en niet kan, en daar je leven op aanpast.

Financiële onafhankelijkheid

[Wat betekent financiële onafhankelijkheid voor jou en hoe belangrijk vind jij dit?]

B: Financiële onafhankelijkheid, vind ik heel belangrijk. Financiële onafhankelijkheid betekent voor mij gewoon je ding helemaal zelf kunnen bekostigen en van niemand afhankelijk zijn. Ja, ook niet om geld hoeven vragen en het gewoon allemaal lekker zelf kunnen doen.

[Kun je wat meer vertellen over jouw betekenis van financieel onafhankelijk zijn?] De dingen kunnen bekostigen die voor mij belangrijk zijn in het leven. Een fijn huis bijvoorbeeld en dat ik geld genoeg overhoud na mijn vaste lasten om sociale activiteiten te ondernemen.

[Zie jij jezelf op dit moment als financieel onafhankelijk?] **B:** Op dit moment zie ik mijzelf zo niet nee.

[Hoe zie je dat in de toekomst?]

B: Ja, in de toekomst wil ik natuurlijk wel financieel onafhankelijk zijn.

Ik ben niet voor niets mezelf helemaal gek aan het solliciteren!

[Heb je zelfvertrouwen op het gebied van financiële kennis en weet je hoe te handelen als die kennis ontbreekt?] **B:** Ik heb zelf nog niet zoveel kennis. Ik heb gelukkig een beste vriendin die altijd goed op de hoogte is van dat soort dingen, dus daar vraag wel zaken aan. Daarnaast bespreek ik steeds meer met mijn moeder, bijvoorbeeld hoe zit dat nou met een hypotheek, het huren van een huis, wat is verstandig en waar moet je op letten. Dat soort dingen en de informatie die zij niet weten of wat ik liever zelf uitzoek dan ga ik op google kijken.

[Als ik het goed begrijp, dan is jouw manier als je vragen hebt op het gebied van financiën om eerst je omgeving om raad en informatie vragen, dus je familie en vrienden. En als zij het niet weten of je wil het liever zelf uitzoeken dan raadpleeg je het internet om hierachter te komen, klopt dat?] **B:** Ja, klopt!

[Praat je over jouw financiële situatie met andere mensen?]

B: Ja, het is best wel een taboe denk ik. Ik schaam me wel een beetje dat ik werkeloos ben en niet zo veel geld heb nu. Dat maakt het wel soms wel lastig om erover te praten. Geld is toch een privé iets, wat je niet zomaar bloot wil geven. Als je de juiste mensen in je omgeving hebt daarvoor dan gaat dat misschien wel makkelijker, ik praat er alleen met mijn ouders en beste vriendin over.

[Zijn er dingen die jou demotiveren om je te verdiepen in geldzaken?] **B:** Als ik bijvoorbeeld op internet ga kijken, dan vind ik het wel lastig dat er echt een overload aan informatie is. Door de bomen zie je het bos niet meer, ik word dan echt overspoeld en dan kijk ik op verschillende sites en overal staat weer wat anders. Ik vind het lastig om duidelijke en concrete informatie te vinden, en dat zou ik wel graag zien. Je verliest gauw het overzicht en dat demotiveert mij soms om dingen op te zoeken. Ik kom er dan niet aan uit en dan haak ik ook snel af, zo van laat maar!

Financiële doelen

[Kun je concreet omschrijven welke financiële doelen je op de korte en lange termijn hebt?]

B: Sparen voor mijn toekomstige inboedel, want ik wil op korte termijn op mezelf gaan en een woning huren. Daar hoort natuurlijk ook het vinden van een baan bij zo snel mogelijk zodat ik financieel onafhankelijk kan worden. Op lange termijn: een inkomen waarbij ik niet op te kleintjes hoeft te letten en fijn kan wonen plus leuke dingen op sociaal gebied kan blijven doen.

Factoren geld attitude

[Ik ga je nu een aantal stellingen geven. De bedoeling is dat je moet kiezen of je het ermee eens of oneens bent. Hierbij mag je een toelichting geven van je antwoord, maar dat hoeft niet. Denk niet te lang na, ga uit van je eerste ingeving]

[Geld is een belangrijke factor in het leven.]

B: Mee eens.

[Geld is goed]

B: Mee eens.

[Geld is belangrijk]

B: Eens.

[Ik hecht veel waarde aan geld]

B: ook mee eens.

[Het geld groeit niet op de rug, je moet werken voor je geld]

B: Mee eens

[Met geld kun je luxe kopen]

B: ook mee eens.

[Geld is aantrekkelijk]

B: Ja eens.

[Ik vind het heel belangrijk om geld te sparen]

B: ik moet het nog omzetten in actie, maar ja ik ben het hier mee eens.

[De liefde voor geld laat mensen slechte dingen doen]

B: Mee eens.

[Geld is slecht]

B: oneens

[Geld uitgeven is geld verspillen]

B: oneens.

[Ik schaam me of zou me schamen voor het hebben van veel geld]

B: oneens

[Geld is nutteloos]

B: ook mee oneens

[Elke euro die ik niet uitgeef, is winst]

B: oneens

[Dan volgen nu de laatste drie stellingen]

[Ik ben heel voorzichtig met mijn geld]

B: oneens

[Ik houd heel goed in de gaten wat ik uitgeef]

B: oneens

[Ik betaal direct al mijn rekeningen]

B: eens.

Sociale omgeving

[Zijn de mensen in jouw sociale omgeving financieel onafhankelijk?]

B: De mensen waar ik mee omga werken en/of studeren allemaal hard en zijn verstandig met geld uitgeven. De mensen in mijn directe omgeving geven wel geld uit, maar die hebben ook geld. In mijn optiek zijn ze in tegenstellig tot mezelf wel financieel onafhankelijk. Het zijn geen mensen die boven hun stand leven om het zo maar te noemen. Ze smijten het niet over de balk en maken bewuste keuzes. Wat ik wel irritant vind laatste tijd is dat het lijkt of er steeds meer stelletjes bij komen in mijn omgeving, die gaat samenwonen en die krijgt kinderen. Ja ik ben single en ik weet niet ik vind dat soms wel lastig dat mijn omgeving heel erg ingesteld is op het huisje, boompje beestje.

Informatiebehoeften

[Als jij meer wil weten over geldzaken, hoe pak je dat aan?] **B:** Het ligt aan het onderwerp, maar meestal vraag ik het aan mijn moeder of die vriendin die veel van geldzaken afweet. Ik merk wel dat ik informatie zoeken soms uit de weg ga. Als het mij niet snel lukt om informatie te vinden op internet omdat het onoverzichtelijk is of ingewikkeld of tegenstrijdig, dan haak ik snel af. Wat wel stom is omdat het wel hele belangrijke zaken zijn. Maar, ik laat het mij dan soms wel tegenhouden omdat ik er niet snel genoeg uitkom.

[Welke geld-gerelateerde onderwerpen houden jou bezig?] **B:** Op korte termijn wil ik een huis gaan huren, maar in de toekomst wil ik graag een huis kopen, is dat met een partner of is dat alleen? Ja, dat weet ik nog niet. Ik wil dat toch echt wel in de toekomst realiseren en daar komen heel veel vragen bij kijken. Hypotheken, welke soorten, de rente, en kan je nog wel alleen een huis kopen en hoe dan? En hoe gaat het er uitzien over een x aantal jaren. Sommige dingen zijn heel lastig te voorspellen, maar ja het is natuurlijk wel goed om te weten waar heb je rekening mee te houden en wat verstandig is om nu al te weten zodat je daar op tijd van op de hoogte bent.

Dat soort dingen spelen wel een rol, en ik weet daar nog heel weinig van. Ja en over werk en carrière. Ik hoorde laatst van een oud-klasgenoot die had een sollicitatiegesprek gehad en die kreeg de vraag van wat wil je gaan verdienen? Hij had geen flauw benul, en toen besepte ik dat ik daar ook geen idee van heb. Ik weet niet wat kan ik zeggen, wat mag ik zeggen en valt er iets te onderhandelen. Plus wat is eigenlijk normaal voor iemand met mijn opleiding en leeftijd. Hoe kun je dat aanpakken? Dat soort tips en informatie kan ik wel goed gebruiken!

Want ja ik ben nu net afgestudeerd en moet de volgende stap gaan nemen. Dat geeft veel onduidelijkheid en onzekerheid. Die levensfase van ik wil op mezelf en fulltime gaan werken, het volwassen leven zeg, maar komt eraan. Ik wil daarom wel meer informatie inwinnen want er komt best veel bij kijken. Ik ben wat betreft werk ook niet of nauwelijks op de hoogte van zaken zoals ik net al zei over het minimumloon en waar je recht op hebt enzovoorts.

[Zou je willen weten hoe andere mensen dat doen en aanpakken, die in dezelfde fase zitten als jij?] **B:** Ja, daar heb ik zeker behoefte aan! Ik vind andermans verhalen en ervaringen altijd leuk en interessant en helemaal als het gaat over de situatie waar ik zelf inzit. Vooral als het herkenkend is, dan geeft toch erkenning en bevestiging ook.

Social media

[Dan gaan we nu verder met het deel van het interview dat gaat over social media. De vragen die ik ga stellen gaan over jouw social media gebruik.]

[Kun je beschrijven welke social media je gebruikt en waarom?]

B: Ik gebruik **Pinterest**, **Facebook**, **Instagram** **dagelijks**. En LinkedIn heb ik ook, maar gebruik ik **niet** voor mijn plezier, dat is puur handig voor vacatures.

B: Pinterest bijvoorbeeld gebruik ik **om inspiratie op te doen**, maar **ook om erachter te komen wie ik zelf ben**. Ik ga dan echt op zoek naar waar hecht ik veel waarde aan of wat ik vind ik heel mooi en hoe zie ik mezelf nu echt. Ik gebruik Pinterest in die zin ook wel als moodboard **voor en over mezelf**. Dat je toch een bepaald beeld krijgt van dit zijn mijn interesses en waarden. Verder gebruik ik Pinterest **voor inspiratie op het gebied van stijl in de breedste zin van het woord, dus kledingstijl, interieur, haar, tatoeages, kunst en dat soort dingen**. [Als ik het goed begrijp, zeg je Pinterest gebruik je vooral voor inspiratie op het gebied van verschillende stijlen, waaronder uiterlijk, kunst en interieur. Daarnaast gebruik je het ook voor een stukje zelfontwikkeling en zelfinzicht. Klopt dat?] **B** Ja!

[Kun je het gebruik van Instagram omschrijven?] **B:** Ik gebruik Instagram heel actief. Ik betrap mezelf erop, sinds de nieuwe functie van Instagram dat de populairste berichten bovenaan komen te staan, dat ik nu eigenlijk meer zelf ga opzoeken. Dus dat ik eigenlijk zelf de naam van iets of iemand intik en bekijk of er nieuwe posts zijn. Ik scroll niet meer mijn hele tijdlijn van Instagram door. Ik bekijk en zoek nu heel bewust en gericht.

[Gebruik je Instagram ook net als Pinterest voornamelijk voor inspiratie?] **B:** Ja, ook **weer voor dat stukje inspiratie**, maar ook **om op de hoogte te blijven van nieuwe dingen op het gebied van merken** die ik graag koop. Ik volg naast merken ook een aantal vrienden op Instagram.

[Ben jij mij iemand die zelf dingen deelt op instagram?] **B: Nee, ik deel niet vaak dingen op Instagram. Ik ben meer een kijker.**

[Kun jij je gebruik van Facebook omschrijven?] **B: Ik gebruik Facebook actief, maar ik post zelf bijna nooit dingen. Alleen soms plaats ik foto's van het uitgaan samen met vriendinnen of van bijzondere gebeurtenissen zoals toen ik geslaagd was voor mijn opleiding.** Ik vind dat er steeds meer onzin op Facebook staat. Ik merk dat ik de laatste tijd meer bezig ben met scrollen op mijn tijdlijn dan echt dingen bekijken en lezen.

[Wat voor dingen zijn wel relevant en waardevol voor jou op facebook?]

B: Ja, beeld vind ik leuk en dan de plaatjes die binnen mijn interesses vallen wat ik mooi vind op het gebied van stijl. Ik volg vooral kledingwinkels- en merken op Facebook. Beeld is hier voor mij ook weer heel belangrijk. Ik vind artikelen leuk om te lezen als ze **grappig of herkenbaar zijn** voor mij. Het meeste waardeer ik berichten op Facebook die me aan het lachen maken eigenlijk.

[Is Facebook voor jouw een middel om op de hoogte te blijven van wat vrienden en familie aan het doen zijn?]

B: Ja door facebook krijg ik wel een beeld van wat anderen aan het doen zijn. Maar soms denk ik van, ja waarom moet ik dit weten? Het is wel eens leuk die is afgestudeerd of die heeft die mijlpaal behaald, maar vaak zie ik ook echt dingen van mensen die ik totaal niet relevant vind.

[Dus, voornamelijk beeld is voor jou belangrijk op social media en content die jou inspireert en aansluit bij de interesses die je noemde?] **B: Ja, klopt! oh en ook wel marketing-gerelateerde berichten! Marketing nieuws, want dat is ook mijn vakgebied en daar wil ik ook van op de hoogte blijven.**

[Wat is jouw favoriete social media kanaal?] **B Ja, dan toch Facebook! Op instagram ben je beperkt met beelden en op Facebook heb je zowel beeld als tekst. Ik kies Facebook omdat het wat uitgebreider is en toch ook wel overzichtelijk. Het biedt meer mogelijkheden, je kan je wat meer uiten op Facebook. Tekst en uitleg is toch wel fijner. Daarnaast gebruik ik Facebook ook om in de gaten te houden wanneer er activiteiten zoals feestjes en festivals zijn. Het heeft ook een soort agenda of ja activiteitenkalender functie voor mij.**

[Wat voor Facebook gebruiker ben jij?] **B: Ik ben niet echt iemand die dagelijks dingen post, niet eens wekelijks eigenlijk!** Het verschilt ook wel als ik wat meemaak of iets bijzonders heb, maar verder **deel ik niet gauw dingen op facebook. Ik ben weer meer een kijker dan een deler.** Ik ben wel iemand die vaak mensen tagt op Facebook, bijvoorbeeld vriendinnen bij iets grappigs of een feestje bijvoorbeeld.

[Wat is voor jou bepalend om een organisatie/merk/bedrijf wel of niet te volgen op social media?]

B: Nou, sowieso als ik goede ervaringen met een bedrijf of merk heb. Dus bijvoorbeeld winkels waar ik graag en vaak kom of een merk dat ik leuk vind, die volg ik dan ook op social media. Ja, het heeft vooral te maken heb ik er een goede ervaring mee, vind ik het boeiend en mooi wat ze doen en ben ik er tevreden over. Net als ik heb dan laatst een bril gekocht en ja dat is mij eigenlijk zo goed bevallen, dat ik dan ook merk dat ik dan dingen ga posten over dat merk. Ik voel me dan echt verbonden met dat merk en er is dan ook kort daarna een tweede aankoop geweest. Het verhaal achter een merk of bedrijf, vind ik ook belangrijk en bepalend of ik ze leuk vind of niet. Dat vind ik heel interessant om te weten.

[Welke contentvorm heeft jouw voorkeur en wanneer?]

B: Nou, ik kijk bijvoorbeeld niet veel filmpjes, althans ja soms wel als het kort voorbij komt via Facebook bijvoorbeeld wel. Maar, geen lange filmpjes, dan scroll ik gauw verder. Ik vind filmpjes wel handig als het tutorials zijn. Afbeeldingen hebben sowieso mijn voorkeur! Tekst wanneer ik zin heb om artikelen te lezen, maar toch is het vaak bepalend of ik dat doe door een afbeelding die er dan bij staat.

[Wanneer lees jij teksten of artikelen op Facebook?] **B:** 's avonds! Omdat ik dan eigenlijk alles uit mijn handen laat vallen, ik doe dan niks meer. In de avond heb ik de tijd en zin om iets te gaan lezen want ja overdag houd ik mezelf altijd wel bezig met van alles. Ik heb 's avonds als ik lekker op de bank zit, dan ga ik wel dingen lezen. [Samenvattend: 's avonds is voor jou het moment dat je de tijd neemt op iets te lezen omdat je overdag druk bezig bent en er minder of niet voor openstaan, begrijp ik dat goed?]

B: Ja, precies dat! Overdag scroll ik, en dan is het echt vooral passief scrollen. In de avond ben ik veel meer bewust aan het kijken op Facebook.

[Dan zijn we nu klaar met het interview. Ik ga dit interview uitwerken en dan krijg per mail de transcriptie hiervan te zien zodat je kunt checken of de informatie klopt en of je mogelijk nog aanvullingen hebt. Ik wil je nogmaals hartelijk bedank voor je medewerking, je hebt informatie gegeven die waardevol is voor mijn onderzoek.]

Respondent:	09-L.
Leeftijd:	33
Opleiding:	Hbo
Werk:	Fulltime ondernemer
Woon- en leefsituatie:	Moeder, getrouwd, woont in koophuis.

Opvoeding: boodschap over geld

[Welke boodschap heb je van je ouders meegekregen over geld?]

L: Mijn vader had een hele goede baan, dus we hadden het thuis altijd goed. Niks te zeuren. Maar ik moest wel echt zelf gaan werken toen ik 13, 14 was. Toen had mijn moeder een baantje voor mij geregeld als vakkenvuller bij de C1000. Ik kreeg wel kleedgeld en zakgeld, maar dat was niet veel. Ik moest de rest wel zelf bijverdienen. Mijn ouders hebben mij altijd wel geleerd dat ik goed mijn financiële zaakjes op orde moest hebben. Maar, het was wel zo als je het dan eenmaal hebt verdiend dan mag je er ook wel iets leuks mee doen!

[In hoeverre heeft wat je hebt meekregen van je ouders invloed op hoe jij nu met geld omgaat?]

L: De kern van wat ik heb meegekregen van mijn ouders zit echt wel in mij. Ik vind werken nog steeds heel belangrijk en ik wil, ondanks dat ik een man heb, wel gewoon zelf onafhankelijk van hem zijn. Dus wel dat ik gewoon zelf mijn eigen geld heb en daar bewust mee omga, ervoor zorg dat ik het financieel zelf ook op orde heb. Ja, en ik ga mijn kind ook zeker meegeven dat hij ook moet werken voor zijn geld en dat het niet allemaal vanzelfsprekend is dat we kunnen doen wat we doen.

Financiële onafhankelijkheid

[Wat betekent financiële onafhankelijkheid voor jou en hoe belangrijk vind jij dit?]

L: Het betekent voor mij dat ik ook gewoon mijn deel bij kan dragen aan de lasten, zoals onder andere de hypotheek. Maar, ook gewoon dat ik gewoon kleding en spullen kan kopen die ik leuk vind en dat ik me niet schuldig hoeft te voelen als ik een bepaald bedrag uitgeef aan deze dingen omdat ik het

gewoon zelf verdiend heb. [Dus wat jij bedoelt is dat je behalve bijdragen aan de kosten die je hebt als gezin ook je eigen geld hebt om de dingen te doen en kopen die je wil?] L: Ja, precies! Ik wil niet mijn man zijn geld gebruiken voor mijn dingen. [Zie jij jezelf als financieel onafhankelijk] L: Ja! Ik heb gelukkig een goed eigen inkomen voor mijzelf kunnen opbouwen door mijn blog. Hier zou ik van kunnen leven in mijn eentje, maar dat zou wel krap worden in het huis waar we nu samen wonen dan.

Financiële toekomst

[En hoe zie je de toekomst op financieel gebied?]

L: Dat weet ik niet. Maar, we willen later wel een tweede kind erbij en dan kan ik niet het werktempo vol blijven houden wat ik nu doe. Dus dan zal ik wel financieel moeten inleveren en toch iets minder onafhankelijk zijn dan ik nu ben. Dat is wel een bewuste keuze die we dan maken. We praten hier ook wel over gelukkig! L: Ik vind financiële onafhankelijkheid heel belangrijk en in die zin ben ik heel gemotiveerd daarin. Maar, mijn gezin komt wel altijd op de eerste plaats!

Financiële doelen

[Kun je concreet omschrijven welke financiële doelen je op de korte en lange termijn hebt?]

L: Lange-termijn doelen zijn voor mij sparen voor de toekomst, sparen voor mijn kind en mijn eigen bedrijf winstgevender maken. Een korte-termijn doel is mijn onlangs gekregen financiële extraatje besteden aan een vakantie samen met mijn man en kind.

Factoren geld attitude

[Ik ga je nu een aantal stellingen geven. De bedoeling is dat je moet kiezen of je het ermee eens of oneens bent. Hierbij mag je een toelichting geven van je antwoord, maar dat hoeft niet. Denk niet te lang na, ga uit van je eerste ingeving]

[Geld is een belangrijke factor in het leven.]

L: Mee eens.

[Geld is goed]

L: Eens.

[Geld is belangrijk]

L: Eens.

[Ik hecht veel waarde aan geld]

L: oneens

[Het geld groeit niet op de rug, je moet werken voor je geld]

L: eens

[Met geld kun je luxe kopen]

L: Mee eens.

[Geld is aantrekkelijk]

L: eens.

[Ik vind het heel belangrijk om geld te sparen]

L: Ook mee eens

[De liefde voor geld laat mensen slechte dingen doen]

L: eens

[Geld is slecht]

L: oneens

[Geld uitgeven is geld verspillen]

L: Oneens.

[Ik schaam me of zou me schamen voor het hebben van veel geld]

L: oneens

[Geld is nutteloos]

L: oneens.

[Elke euro die ik niet uitgeef, is winst]

L: oneens

[Dan volgen nu de laatste drie stellingen]

[Ik ben heel voorzichtig met mijn geld]

L: oneens

[Ik houd heel goed in de gaten wat ik uitgeef]

L: Mee eens

[Ik betaal direct al mijn rekeningen]

L: Eens.

Sociale omgeving

[Zijn de mensen in jouw sociale omgeving financieel onafhankelijk?]

L: Ja, mijn vriendinnen hebben hun financiële zaken wel goed voor elkaar. Ze werken allemaal hard. Het verschilt een beetje. Sommigen hechten heel veel waarde aan dure kleding en alles mooi in huis. En er zijn er ook bij die minder geld over houden per maand om dat uit te geven aan dit soort dingen, die doen dat dus ook niet. Het is wel zo in mijn omgeving dat ze allemaal wat over houden qua geld nadat alle vaste lasten eraf zijn, alleen bij de een is dat meer dan bij de ander. Ja, zijn wel allemaal financieel onafhankelijk, dat wel.

[Praat je met hen over geld? Worden geld-gerelateerde onderwerpen besproken?]

L: Ja, maar niet heel veel, Niet tot in details. Het is nooit dat geld het hoofdonderwerp is, het is een sub-onderwerp. Dus wel bijvoorbeeld als je een huis koopt, wat betaal je dan voor een badkamer. Maar, niet wat je tot achter de komma verdiend en uitgeeft.

[Een samengevat, wat jij zegt het wordt wel besproken maar meer als bijzaak en sub-onderwerp.]

L: Ja klopt. [En thuis met je partner?] L: Ik bespreek meer dingen met hem dan met mijn vriendinnen bijvoorbeeld. Maar, dat moet ook we zijn een gezin dus het is ook van ons samen. Je moet het hier ook over hebben samen.

Informatiebehoeften

[Zijn er dingen die jou belemmeren als je in geldzaken wil verdiepen?] L: Wat mij demotiveert, ja er zijn zoveel regeltjes vooral wat betreft de belastingdienst. Ja dat is wel iets wat mij kan demotiveren. Nu ik voor mezelf en freelance bij een bedrijf werk wilde ik ook uitzoeken hoe moet ik dat allemaal gaan doen. Ja er is ook zo veel informatie, ik weet niet waar ik moet beginnen. Dan dacht ik wel vaak van ja laat maar, ik zoek het wel een andere keer op.

[Dus, je zegt door de hoeveelheid aan informatie maakt dat je het misschien uitstelt omdat je overspoeld raakt?] L: Ja, precies!

[Wat is jouw manier om informatiebehoeftes op financieel gebied te vervullen?]

L: Ik ga op zoek via Google om te kijken of ik daar iets kan vinden of ik vraag het aan mijn ouders. *[Jouw manier is dus eerst zelf kijken op internet of je het kunt vinden en mocht dat niet lukken vraag je je ouders om informatie?]* **L:** Ja, klopt! Zij hebben natuurlijk bepaalde ervaringen en daar kan je ook veel aan hebben. Dus meer, hoe hebben zij bepaalde dingen gedaan.

[Welke vragen heb je op financieel gebied gehad?] **L:** Ja mijn grootste geldvragen hebben echt te maken gehad met dat ik eigen ondernemer ben en alles wat daarbij komt kijken en wat je moet weten en regelen. *[Welke onderwerpen of thema's op het gebied van financiën interesseren jou naast ondernemen nog meer?]* **L:** Hoe je het

voor je kinderen goed kunt regelen op het gebied van financiën dat interesseert mij natuurlijk wel. En ja beleggen heb ik een tijdje interessant gevonden totdat de beurzen heel erg gingen kelderen. *[Welke onderwerpen interesseren jou niet?]* **L:** Ja, ik lees toch alles wel een beetje. Maar ik moet ook wel veel weten voor de functie die ik nu heb bij een financiële organisatie. En op zich weet ik ook al wel veel hoor vanuit mijn tijd bij de Rabobank. *[Jij bent voornamelijk op persoonlijk vlak geïnteresseerd in informatie die met geld te maken heeft op het gebied van ondernemen, de toekomst, moederschap en kinderen. Heb ik dat zo goed samengevat?]*

L: Ja, helemaal goed!

Social media

[Dan gaan we nu verder met het deel van het interview dat gaat over social media. De vragen die ik ga stellen gaan over jouw social media gebruik.]

[Welke social media kanalen gebruik je en op welke manier?] **L:** Instagram heel erg! En Facebook ook. Ik gebruik Facebook vooral om te spieken wat er gebeurt, dat ik kan zien waar mensen mee bezig zijn. Vanuit mijzelf persoonlijk, dus als privé persoon, zet ik eigenlijk niks op Facebook. Maar, wel natuurlijk veel vanuit mijzelf als ondernemer met mijn eigen blog. Instagram gebruik ik zakelijk, maar daar laat ik wel meer persoonlijk dingen zien ook omdat beeld daar meer geschikt voor is. Daar deel ik vooral beelden van hotspots op het gebied van eet- en koffietentjes. Ook deel ik producten en beelden die te maken hebben met merken waar ik blij mee ben.

L: Ik vind Youtube heel interessant, zakelijk gezien vooral. Ik doe er zelf nog niks mee maar zou er wel nog heel veel over willen leren ook. Pinterest gebruik ik af en toe maar dat is meer om inspiratie op te doen voor mijn eigen blog dus qua foto's.

[Wat is voor jou bepalend om een organisatie, een merk of blog op social media te volgen?] **L:** Wanneer ik zie dat het totaal plaatje qua beeld er mooi uitziet en het mooie foto's zijn. Ook omdat ik daar zelf gewoon inspiratie van krijg voor mijn eigen blog! En daarnaast inspiratie of nieuwtjes op het gebied van moeder zijn en ondernemen. Het belangrijkste voor mij is dat het visuele aspect mij aanspreekt. *[Dus het totaal plaatje moet jou visueel aanspreken en of jij iets aan de content hebt op zakelijk gebied of het te maken heeft met moederschap. Dat zijn voor jou de belangrijkste factoren die meewegen of je iets gaat volgen op social media, vat ik dat goed samen zo?]* **L:** Ja, ja klopt helemaal!

Contentvorm

[Wat ik jou al hoorde zeggen meerdere malen is dat voor jou visuele aspecten en mooie beelden belangrijk zijn. Wanneer vind je bijvoorbeeld tekst belangrijker dan beeld?]

L: Ja, dat ligt heel erg aan het onderwerp. Bepaalde onderwerpen kun je heel makkelijk vastleggen in beeld, maar soms heb je net iets meer verdieping nodig waarbij tekst weer beter kan. Video is dan weer geschikt omdat je het kan vertellen in beeld en daarin ook humor in kan aanbrengen. Ik vind bij content vooral de inhoud belangrijk, maar ook de qua sfeer en beeld moeten het mij aanspreken. *[Op welke momenten neem jij de tijd om artikelen te lezen?]* **L:** Meestal als ik tussen de middag even pauze heb, dan ga ik op zoek of ik nog wat interessants kan vinden om te lezen. Dat is dan wel vluchtig dus meer nieuwsberichten bijvoorbeeld. Eigenlijk vooral in de avond na het eten besteed ik wel tijd aan het uitgebreider lezen van artikelen online.

[Dan zijn we nu klaar met het interview. Ik ga dit interview uitwerken en dan krijg per mail de transcriptie hiervan te zien zodat je kunt checken of de informatie klopt en of je mogelijk nog aanvullingen hebt. Ik wil je nogmaals hartelijk bedank voor je medewerking, je hebt informatie gegeven die waardevol is voor mijn onderzoek.]

Respondent: 10-N
Leeftijd: 34
Opleiding: Hbo
Werkstatus: Fulltimebaan
Woon- en leefsituatie: Alleenstaande, woont in huurhuis.

Opvoeding: boodschap over geld

[Welke boodschap heb je van je ouders meegekregen over geld?]

N: Mijn ouders hebben mij de boodschap meegegeven dat geld iets is waar je voorzichtig mee moet zijn. Mijn vader zei vaak op is op. Als ik geld wilde lenen bijvoorbeeld, ja dat kreeg ik niet voor elkaar. Ze hadden wel geld om mij uit te lenen maar het was een principe kwestie voor ze. Ik had het thuis wel goed, we waren absoluut niet arm, maar mijn ouders hebben mij niet verwend. Het zijn allebei harde werkers en daardoor hebben ze het goed kunnen doen allemaal. Ze hebben mij gemotiveerd om te gaan werken zodat ik kon sparen dus eigenlijk heb ik daardoor al vroeg bijbaantjes gehad.

[Hoe heeft dat wat je hebt meegekregen van je ouders invloed op hoe jij nu met geld omgaat?]

N: Ja de uitspraak 'op is op' van mijn vader zit nog steeds in mijn hoofd. Ik doe altijd mijn best om geld niet op te maken. Ik raak eigenlijk al in paniek als ik nog maar 500 euro op mijn betaalrekening heb, ik houd er gewoon niet van als het bijna op is, dat geeft me stress ofzo. Dat heeft door mijn ouders toch wel het resultaat dat ik geen schulden heb gemaakt en een spaargeld heb opgebouwd. Stel ik moet ineens een groot bedrag uitgeven of mijn auto gaat stuk dan heb ik wel een bedrag om dat op te vangen.

Financiële onafhankelijkheid

[Wat betekent financiële onafhankelijkheid voor jou?]

N: Voor mij is de belangrijkste betekenis dat ik niet om geld hoeft te vragen aan anderen. Ik heb geen man dus het kan ook niet op die manier dan, maar als ik iemand zou ontmoeten en ga samenwonen dan nog wil ik dat gewoon niet hoeven doen. Dat lijkt me echt verschrikkelijk! Ik wil voor mezelf zorgen met mijn eigen geld en ook dat ik in de toekomst het op orde heb en niet op een houtje hoeft te bijten als ik stop met werken. *[Zie jij jezelf als financieel onafhankelijk?]*

N: Ja en nee. Kijk ik ben alleen en ik kom goed rond. Ik denk dat ik het wel goed voor elkaar heb, dat klinkt heel arrogant, maar ik verdien goed en kan veel sparen. Ik let op mijn geld maar kan wel leuke dingen doen en dan nog geld overhouden. Alleen ik vind wel dat ik nog meer mijn best moet doen om mijn financiën voor de toekomst goed te krijgen. Dat kan altijd meer en beter. Nu zou het wel een probleem zijn als ik mijn baan bijvoorbeeld verlies, niet op korte termijn want ik kan dat wel een aantal maanden opvangen als het moet. Ik wil alleen op de langere termijn ervoor zorgen dat ik niet perse zou hoeven werken eigenlijk. Al wil ik wel blijven werken want ik houd van mijn werk! Maar, meer dat het niet zou moeten uit financieel oogpunt.

Toekomst en financiële doelen

[Hoe zie jij jouw financiële toekomst?]

N: Ja, ik ben dus best wel bezig met de toekomst. Ik wil niets tekortkomen en ben nu bezig met daarvoor zorgen. Ik blijf voorlopig sowieso fulltime werken en van dat inkomen leg ik elke maand een vrij groot bedrag apart voor later. Ik denk omdat ik daar zo mee bezig ben dat die toekomst financieel gezien wel goed gaat.

{Kun je concreet omschrijven welke financiële doelen je op de korte en lange termijn hebt? Dat kan gaan om doelen waarbij geld het doel op zich is of doelen waarbij geld het middel is om dat doel te bereiken.}

N: Op korte termijn wil ik graag volgend jaar vier weken alleen naar Maleisië toe en daar heb ik bijna het bedrag voor bij elkaar gespaard. Op de langere termijn wil ik een nieuwe auto kopen, die van mij is over twee jaar wel aan vervanging toe. En een ander doel is dat ik over vijf jaar minimaal een vermogen wil hebben van 30.000 euro.

Factoren geld attitude

[Ik ga je nu een aantal stellingen geven. De bedoeling is dat je moet kiezen of je het ermee eens of oneens bent. Hierbij mag je een toelichting geven van je antwoord, maar dat hoeft niet.]

N: Oh leuk! Ik ben benieuwd.

[Geld is een belangrijke factor in het leven.]

N: Eens.

[Geld is goed]

N: Eens

[Geld is belangrijk]

N: Eens.

[Ik hecht veel waarde aan geld]

N: Eens. Maar , niet aan geld op zich als in ik geef alleen maar om geld. Ik bedoel het meer als ik hecht er veel waarde aan omdat het mij rust biedt als ik mij geen zorgen erover hoeft te maken en als er genoeg van is.

[Het geld groeit niet op de rug, je moet werken voor je geld]

N: Mee eens!

[Met geld kun je luxe kopen]

N: Mee eens

[Geld is aantrekkelijk]

N: Mee eens

[Ik vind het heel belangrijk om geld te sparen]

N: Mee eens.

[De liefde voor geld laat mensen slechte dingen doen]

N: mee eens.

[Geld is slecht]

N: nee niet mee eens.

[Geld uitgeven is geld verspillen]

N: Dat is een lastige. Oneens

Maar, ik vind wel dat veel en onnodig geld uitgeven aan nutteloze dingen wel geld het verspillen is. Je kan altijd wel besparen of kritisch kijken of het goedkoper kan.

[Ik schaam me of zou me schamen voor het hebben van veel geld]

N: nee.

[Geld is nutteloos]

N: nee

[Elke euro die ik niet uitgeef, is winst]

N: Die vind ik ook lastig. Maar, over het algemeen gezien ben ik het wel mee eens.

[Dan volgen nu de laatste drie stellingen]

[Ik ben heel voorzichtig met mijn geld]

N: Ja! Me eens.

[Ik houd heel goed in de gaten wat ik uitgeef]

N: Mee eens.

[Ik betaal direct al mijn rekeningen]

N: Ja, altijd dus mee eens.

Sociale omgeving en over geld praten

[Zijn de mensen in jouw sociale omgeving financieel onafhankelijk?]

N: Ja zover ik weet wel. Ik ga om met mensen die allemaal veel werken en genoeg verdienen om een leuk leven te leiden. De een geeft wel wat meer uit dan de ander, daar zitten wel verschillen in maar ik heb wel het idee dat iedereen waar ik mee omga het goed voor elkaar heeft ja.

[Praat je met vrienden over geld?]

N: *Weinig.* *[Als je wel met vrienden over geld praat, waar gaat het dan over?]*

N: Meer over dromen op dat gebied. Heb het wel eens met vriendinnen over wat van zou je doen als heel veel geld had, dat zijn altijd leuke gesprekken. En ja, roddelen toch wel. Of ja roddelen meer zo van dat je je afvraagt hoe die of die het doet met zijn geld. Je kent of ziet wel eens mensen met een hele dikke auto of die supervaak op vakantie gaan. En ook over salaris heb ik wel gesprekken soms omdat veel van mijn vrienden daar nu mee bezig zijn die willen doorgroeien of beter gaan verdienen en dan hebben we het daar soms over.

Informatiebehoeften

[Als jij iets wil weten op het gebied van geldzaken, hoe pak je dat aan?]

N: *Ligt eraan wat ik wil weten. Over het algemeen ga ik dan naar informatie googlen en als het echt heel ingewikkeld is en ik kom er zelf niet uit dan zou ik het misschien vragen aan mijn ouders of een vriendin. Mijn ervaring is dat ik er eigenlijk altijd wel zelf uitkom op internet.*

[Kun je zaken noemen die het moeilijk of vervelend maken om online informatie te vinden over financiële onderwerpen?] **N:** *Ja, kijk ik laat mij niet snel tegenhouden. Ik ben echt iemand die graag dingen wil leren en uitzoekt. Alleen het valt mij wel op dat er veel informatie afkomstig is van banken of andere commerciële bronnen. Ik vind dat er weinig algemene informatie of ja niet-commerciële informatie te vinden is.* En zaken op het gebied van belasting zijn sowieso saai en dat vind ik dan wel vervelend. Het duurt altijd vrij lang om dat op te zoeken terwijl als je het eenmaal begrijpt, dan denk ik dat had echt wel bondiger en concreter gekund qua beschrijving.

[Met welke geldonderwerpen ben je bezig?] **N:** Ja met de toekomst vooral. Extra paren voor mijn pensioen doe ik bijvoorbeeld en ben verder nu bezig met het uitzoeken of het slim is om te gaan beleggen. Ik woon nu nog in een huurhuis wat prima bevalt maar ben wel na aan het denken over een huis kopen. Niet dat ik al op zoek ben, maar ben wel een beetje aan het oriënteren.

Social media

[Het tweede deel van dit interview gaat over social media, ik ga je nu vragen stellen die gaan over jou social media gebruik.]

[Welke social media kanalen gebruik je?]

N: Ik gebruik Facebook en Instagram.

[Kun je per kanaal een omschrijving geven waarom en waarvoor je het gebruikt?]

N: Ja dat is goed. Moet ik wel ineens over na gaan denken zeg.

Nou, LinkedIn gebruik ik puur en alleen zakelijk. Ik bekijk hier soms updates van de bedrijven en mensen die ik volg. Alleen dat doe ik niet elke dag, ik denk dat ik 1 keer per week op LinkedIn zit. Ja tenzij ik meerdere verzoeken krijg per week dan vaker om die mensen dan te bekijken en accepteren als connectie. Zo nu en dan doe ik mijn eigen profiel checken en aanvullen.

[Duidelijke omschrijving, bedankt. Kun je hetzelfde doen voor Facebook?] **N:** Ja voor Facebook wordt mijn verhaal wel langer want daar doe ik heel veel op en ik zit daar nou niet heel de dag op, maar wel meerdere keren op een dag. Waarom gebruik ik Facebook? Ja, eigenlijk weet ik dat niet echt. Het is gewoon een gewoonte en een routine om dat te gebruiken geworden. [Wat vind je er leuk aan?]

N: Nou ik vind het leuk dat ik op de hoogte blijf van wat vrienden doen, daardoor kan ik ook herinnerd worden van ik moet ze weer een keer zien of spreken dus dat is ook wel handig. Verder vind ik veel berichten ook interessant, niet van mensen maar van pagina's die ik volg qua nieuws enz. al is het wel steeds mee dat er op mijn tijdlijn dingen voorbij komen die ik echt niet boeiend vind. Ja facebook is gewoon tijdverdrijf, eigenlijk altijd als ik buiten ga roken dan kijk ik er op of er nog wat nieuws of leuk te lezen is. Het maakt me ook wel aan het lachen bepaalde dingen, en daar ben ik wel het meest naar op zoek, dingen die mij opvrolijken. En van die berichten waar ik vriendinnen in kan taggen waarvan ik weet dat ze dat ook grappig vinden. [Ben jij iemand die veel deel op facebook?] **N:** Nee niet zo veel. Sowieso weinig persoonlijke dingen, ja vooral foto's dat wel. Maar geen berichten van ik heb vandaag dit of dat gedaan of klagedingen. Ik deel wel bijvoorbeeld berichten die ik op facebook tegenkom als ik het interessant vind. [Wat voor berichten deel je zoal?]

N: Nou, bijvoorbeeld pas kwam ik een artikel tegen over waarom single zijn het nieuwe zwart is. Ja dat was een heel herkenbaar en ook grappig stuk en dat deel ik dan omdat het ook leuk is voor andere mensen die alleen zijn. [Deel je jouw mening op facebook bij dat soort artikelen?] **N:** Nee niet in het openbaar. Het is wel een guilty pleasure van mij om andermans reacties te lezen, soms is dat gewoon zo grappig en soms ook heel irritant en schokkend. Maar op de een of andere manier blijf ik dan lezen. Zelf houd ik er niet van om deel te nemen aan discussies op facebook nee.

[Weer bedankt voor de heldere omschrijving. Zou je nu een omschrijving kunnen geven voor het gebruik van instagram?]

N: Instagram is wel mijn absolute favoriet! In tegenstelling tot Facebook irriteer ik me nooit als ik op instagram kijk. Ik gebruik het omdat ik houd van mooie beelden bekijken. Ik volg mensen die ik ken op insta maar nu ik er zo over nadenk eigenlijk vooral merken enz. En ik volg veel van die motivatie quotes accounts, dat vaak heel cliché maar toch vind ik het fijn om dat te lezen. Op instagram zit ik even veel als op facebook dus ook gewoon meerdere keren per dag. Alleen op instagram verschijnen minder vaak nieuwe dingen dan op facebook. Bij facebook kun je echt oneindig doorscrollen. Instagram is wel een social media kanaal dat altijd positief is, ik merk dat ik daar wel het meeste plezier uit haal. Zelfs de advertenties op instagram vind ik nuttig want dan zijn op de een of andere sneaky manier dingen die ik mooi of interessant vind waardoor ik het vaak nog ga volgen ook.

[Wat is voor jou bepalend om een pagina, merk of organisatie te volgen op social media] N: Op Facebook of? [Op zowel facebook als instagram, in het algemeen wat voor jou factoren zijn om een merk of organisatie te volgen.] N: Ik volg meestal **merken waar ik fan van ben** en die ik leuk vind. Ik zoek daar wel actief naar ook omdat ik **het in de gaten wil houden wat ze doen**. Als een organisatie leuke artikelen plaatst **dat aansluit bij wie ik ben of wat mij boeit dat zijn ook redenen om te volgen**. Ik moet er iets aan hebben qua dat ik **nieuwe kennis** opdoe of dat het gewoon een manier is om **mezelf te vermaken**. Ja en **beeld vind ik belangrijk**, als een pagina heel veel mooie foto's plaatst waar ik een goed gevoel door krijg dan ga ik die zeker volgen.

[Welke contentvorm heeft jouw voorkeur?] N: Tekst en beeld! Video ben ik niet zo van, dat vermijd ik eigenlijk zelfs. Als ik kijk van content welke dingen ik het meest like zijn dat plaatjes en artikelen.

[Als je jouw tijdlijn op facebook en instagram zou moeten samenvatten in een aantal interessegebieden, wat zouden die dan zijn?] N: Ik benoem het even per kanaal hoor. Bij facebook zijn dat : actualiteiten en nieuws, gezond leven, eten, reizen en psychologie.

Op instagram: kledingmerken, schoenenmerken, sportmerken, ja vooral merken dus. En ja ook reisdingen want dat zijn mooie plaatjes van natuur, zon en steden. En verder vooral eten en muziekartiesten waar ik fan van ben.

[De laatste vraag, wanneer sta je het meest open voor het lezen van artikelen?] N: Als ik daar tijd voor heb en dat is bij mij na werktijd, dus in de avond of in het weekend. Dan vind ik het fijn om artikelen te lezen en kennis op te doen. Overdag is het meer vluchtig kijken en lezen omdat ik dan aan het werk ben.

[Dan zijn we nu klaar met het interview. Ik ga dit interview uitwerken en dan krijg per mail de transcriptie hiervan te zien zodat je kunt checken of de informatie klopt en of je mogelijk nog aanvullingen hebt. Ik wil je nogmaals hartelijk bedank voor je medewerking, je hebt informatie gegeven die waardevol is voor mijn onderzoek.]

Respondent: 11-C
Leeftijd: 32
Opleiding: Wo
Werkstatus: fulltimebaan
Woon- en leefsituatie: Woont samen in koophuis

Opvoeding: boodschap over geld

[Welke boodschap heb je van je ouders meegekregen over geld?]

C: Dat je moet kunnen genieten van je geld als je er hard voor gewerkt hebt. Mijn vader heeft altijd heel hard gewerkt, maar heeft spijt dat hij vooral gewerkt heeft en te weinig ervan heeft genoten dus dat zei hij ook vaak. Gelukkig is hij nu met pensioen en kan hij wel genieten en leuke dingen doen. Mijn ouders zijn trouwens gescheiden, maar mijn moeder heeft mij ook wel wat geleerd op het gebied van geld. Zij hield absoluut niet van verspillen dus had altijd wel slimme manier om geld te besparen en waar je op moet letten. Ja en van beide wel meegekregen dat ik beter geld kan sparen in plaats van het uitgeven aan onnodige dingen omdat je het overhebt.

[Hoe heeft dat wat je hebt meegekregen van je ouders invloed op hoe jij nu met geld omgaat?]

C: Ja ik werk veel en hard, net als mijn vader. Alleen ik geniet er wel van en dat doe ik door vaak uiteten te gaan met vrienden en op vakantie. Af en toe shoppen en mezelf laten verwennen bij de masseur en dat soort dingen. Ik houd zelf ook niet van geld verspillen dus met bijvoorbeeld boodschappen doen, dat heb ik wel echt van mijn moeder let ik wel op qua prijzen vergelijken. En Sparen doe ik ook! Eerst niet zo toen ik jonger was want als ik dan geld overhield was dat gewoon extra om lekker op te maken. Alleen ja sinds na mijn studie ben ik wel begonnen met consequent geld sparen.

Financiële onafhankelijkheid

[Wat betekent financiële onafhankelijkheid voor jou?]

C: Financieel onafhankelijk zijn betekent voor mij dat ik rond kan komen van een eigen inkomen zonder partner. Ik heb wel een vriend maar wij dragen beiden evenveel bij aan de lasten en als hij weg zou vallen dan heb ik geen probleem, of ja wel een probleem want is hij er niet meer, maar niet op financieel gebied. Het huis waar wij in wonen heb ik alleen gekocht en hij is bij mij komen wonen. Het betekent voor mij ook dat ik niet hoeft te stressen wanneer mijn salaris eraan komt omdat ik niks meer over heb en dat geld heb om te besteden aan dingen waar ik gelukkig van word.

[Zie jij jezelf als financieel onafhankelijk?] C: Ja, op dit moment sowieso! De betekenis die financiële onafhankelijkheid voor mij heeft, dat is hoe ik nu mijn leven leid.

Toekomst en financiële doelen

[Hoe zie jij jouw financiële toekomst?]

C: Positief! Ik heb een leuke baan en een vast contract. Financiële zekerheid heb je misschien niet maar ik heb wel gespaard als appeltje voor de dorst en mijn huis verkopen gaat ook winst opleveren. Dus de toekomst daar maak ik me niet druk over.

[De liefde voor geld laat mensen slechte dingen doen]

[Kun je concreet omschrijven welke financiële doelen je op de korte en lange termijn hebt? Dat kan gaan om doelen waarbij geld het doel op zich is of doelen waarbij geld het middel is om dat doel te bereiken.]

C: In de toekomst wil ik samen met mijn vriend een ander huis kopen die we helemaal kunnen verbouwen en inrichten naar onze smaak en samen op reis naar Nieuw-Zeeland. Op korte termijn wil ik mijn geld besteden aan het kopen van een nieuwe auto.

Factoren geld attitude

[Ik ga je nu een aantal stellingen geven. De bedoeling is dat je moet kiezen of je het ermee eens of oneens bent. Hierbij mag je een toelichting geven van je antwoord, maar dat hoeft niet.]

[Geld is een belangrijke factor in het leven.]

C: Ja, mee eens.

[Geld is goed]

C: Mee eens.

[Geld is belangrijk]

C: Ja hangt af van de context maar globaal gezien: Ja, mee eens.

[Ik hecht veel waarde aan geld]

C: Ik hecht veel waarde wat je met geld kunt doen, dus oke, ja mee eens.

[Het geld groeit niet op de rug, je moet werken voor je geld]

C: Heel erg mee eens!

[Met geld kun je luxe kopen]

C: Ja, mee eens ook.

[Geld is aantrekkelijk]

C: Ja eens.

[Ik vind het heel belangrijk om geld te sparen]

C: Ook mee eens.

[De liefde voor geld laat mensen slechte dingen doen]

C: Helaas ben ik het daar mee eens

[Geld is slecht]

C: Niet mee eens.

[Geld uitgeven is geld verspillen]

C: oneens.

[Ik schaam me of zou me schamen voor het hebben van veel geld]

C: soms maar dat is dan als iemand het niet heeft. Maar over het algemeen echt schamen niet. Ik kies oneens.

[Geld is nutteloos]

C: Oneens.

[Elke euro die ik niet uitgeef, is winst]

C: oneens.

[Dan volgen nu de laatste drie stellingen]

[Ik ben heel voorzichtig met mijn geld]

C: Oneens.

[Ik houd heel goed in de gaten wat ik uitgeef]

C: Ja over het algemeen wel. Me eens dus.

[Ik betaal direct al mijn rekeningen]

C: Ja, me eens.

Sociale omgeving en over geld praten

[Zijn de mensen in jouw sociale omgeving financieel onafhankelijk?]

C: De meesten wel! Een aantal niet maar dat heeft te maken dat ze nu even tijdelijk zonder baan zitten. Voor de rest hebben mijn vrienden allemaal een goede baan en genoeg geld om rond te komen en een leuk leven te leiden samen met mij.

[Praat je met mensen in je sociale omgeving over geld?]

C: Met mijn vriend wel want ja je woont samen en deelt de kosten. Met vrienden niet zo vaak nu ik erover nadenk. Wel wat je net vroeg aan mij over welke doelen ik heb, daar wisselen we wel eens van gedachten over en delen we met elkaar. Ik weet alleen niet wat mijn vrienden verdienen, ik denk dat ze goed verdienen omdat ze net als ik een universitaire studie hebben afgerond en ze weken fulltime. Dus ja dan weet je wel dat het goed zit meestal.

Informatiebehoeften

[Als jij iets wil weten op het gebied van geldzaken, hoe pak je dat aan?]

C: Ik vraag het aan mijn vriend, die werkt in de financiële sector dus die weet vrij veel. Of ik ga gewoon op het internet zoeken om te zien wat er over te vinden is. [En hoe doe je dat via internet?]

C: Mijn startpunt is altijd google en vanuit daar verder. [Zijn er zaken die het zoeken naar informatie over geldzaken online lastig of vervelend maken?] C: Niet per se lastig, maar het kan beter! Veel informatie die online staat is van een commerciële bron of je kunt de bron niet direct vinden waardoor de betrouwbaarheid ook te betwijfelen is. Sommige informatie is langdradig, daar kom ik wel uit maar leuk is anders natuurlijk.

[Met welke geldonderwerpen ben je bezig?]

C: Op dit moment met hypotheek en een nieuw huis kopen. Ook mijn huis verkopen, hoe ik dat aan ga pakken. En de laatste tijd ben ik ook aan het kijken of ik mijn salaris hoger kan krijgen of dat ik daarnaast freelance wat dingen ga doen.

Social media

[Het tweede deel van dit interview gaat over social media, ik ga je nu vragen stellen die gaan over jouw social media gebruik.]

[Welke social media kanalen gebruik je?]

C: Ik gebruik alleen Facebook

[Kun je beschrijven hoe en waarom je Facebook gebruikt?]

C: Ik gebruik het sowieso voor mijn vrienden. We hebben het allemaal druk en op die manier krijg je toch dingen van elkaar mee. Ook gebruik het vooral om op de hoogte te blijven van wat er in de wereld en maatschappij gebeurt, dat vind ik wel belangrijk om daarmee bezig te zijn. Facebook is ook wel een van de activiteiten die ik gebruik om mezelf te vermaken tussendoor.

Ook valt het mij op dat ik veel merken en bedrijven volg op FB nu ik even aan mijn tijdlijn denk. Ik ben best wel merkloyaal en vind het leuk om mijn favoriete merken te volgen en nieuwe producten te zien. Ja, heel stom maar ik vind dierenfilmpjes heel leuk die voorbij komen op facebook en toch ook artikelen over mindstyle (zelfontwikkeling). [Wat voor facebook gebruiker ben je, deel je zelf dingen op Facebook?] C: Ik zou mezelf omschrijven als iemand die veel foto's deelt van bijzondere momenten met vrienden. En dat is vooral uitjes, vakanties en eten of feestjes. Ik deel ook wel graag kennis met anderen, ook

gewoon buiten Facebook hoor. Maar op facebook deel ik vaak interessante artikelen over die zelfontwikkeling onderwerpen en opinies over bepaalde maatschappelijke zaken en nieuws.

[En reageer jij op updates van anderen op facebook?] C: Als het bedrijven en merken zijn niet, althans niet in de vorm van een reactie maar ik like vooral veel. Op vrienden hun berichten reageer ik meestal wel, niet alleen met een like maar ook wel met een reactie. [Tag je vrienden in berichten die voor hen relevant of herkenbaar zijn?] C: Ja, goed dat je zegt! Taggen doe ik echt heel veel, misschien iets te veel. Maar het is gewoon een makkelijke manier om iets met iemand te delen. Als ik het doe is het meestal grappig of om iemand te tippen over een evenement of artikel waarvan ik weet dat diegene dat leuk of interessant zou vinden.

[Wat is voor jou bepalend om een pagina, merk of organisatie te volgen op social media] C: Ja als ze dingen plaatsen die ik relevant vind. **De praktische of informatieve waarde** voor mij is belangrijk. Ik houd ervan om **nieuwe kennis** op te doen en zeker als het **iets is dat ik direct zou kunnen toepassen**. [Wat is voor jou relevant, kun je dat omvatten in je interessegebieden?] C: Ja, even denken. Ik ga even mijn tijdlijn voor de geest halen, dat is makkelijker. **Als ik het zou moeten samenvatten in interesses op facebook dan, zouden dat zijn: Interieur, reizen, nieuws, maatschappelijke onderwerpen, zelfontwikkeling en carrière gerelateerde onderwerpen.**

[Welke contentvorm heeft jouw voorkeur?] C: Tekst omdat ik daar kennis uithaal en ik houd van lezen. Beeld ook want ik ben visueel ingesteld en mooie beelden zijn voor mij wel belangrijk op Facebook. Een goede mix van tekst en beeld heeft dus mijn voorkeur.

[De laatste vraag, wanneer sta je het meest open voor het lezen van informatieve artikelen via Facebook?]

C: Altijd! Maar ik heb daar niet altijd de aandacht en tijd voor. Meestal vroeg in de ochtend bij het wakker worden heb ik eventjes tijd en voor de rest **voornamelijk in het weekend en in de avond.**

[Dan zijn we nu klaar met het interview. Ik ga dit interview uitwerken en dan krijg per mail de transcriptie hiervan te zien zodat je kunt checken of de informatie klopt en of je mogelijk nog aanvullingen hebt. Ik wil je nogmaals hartelijk bedank voor je medewerking, je hebt informatie gegeven die waardevol is voor mijn onderzoek.]

Respondent: 12-M
Leeftijd: 29
Opleiding: Hbo
Werkstatus: Fulltimebaan
Woon- en leefsituatie: Alleenstaande, woont in huurhuis

[Welke social media kanalen gebruik?]

M: Ik gebruik Facebook, Instagram en LinkedIn. Daar moet ik wel bij zeggen dat ik LinkedIn passief gebruik. Ik kijk daar alleen op als iemand mij een verzoek stuurt om het te accepteren en om mijn profiel up te daten een paar keer in het jaar.

[Oké, dan ga ik je nu vragen stellen over hoe je deze kanalen gebruikt, met uitzondering van LinkedIn. Probeer een uitgebreide omschrijving te geven. Andere respondenten vonden het nuttig om aan hun tijdlijn te denken om zich een beeld te vormen bij bepaalde vragen. Dus mocht jou dat helpen, dan is dat een tip.]

[Waarom gebruik je Facebook?]

M: Ik gebruik het vooral voor nieuws en actualiteiten, ik blijf graag op de hoogte en verzamel graag kennis dus lees veel artikelen via Facebook. [Gebruik je Facebook als middel om op de hoogte te blijven van je sociale netwerk?] **M:** Ja, dat ook! Ik bekijk wel op Facebook wat vrienden en familie doen maar ik houd liever in het echt contact over belangrijke dingen. Oh ja! Ik vergeet nog iets belangrijks waarom ik Facebook gebruik. Ik ben vaak op werk best wel gestressed door deadlines en dan vind ik het fijn om even ter ontspanning op Facebook te kijken. Daar komen vaak wel grappige dingen voorbij vind ik. [Wat deel jij op Facebook?] **M:** Ik deel soms artikelen van mijn werk en wat we bereikt hebben. Over mezelf foto's als ik bijzonders aan het doen ben zoals uit eten gaan of op reis ben.

[Volg je merken, organisaties of andere niet persoonlijke pagina's op Facebook?] **M:** Heel veel! Ik volg sowieso alle merken die ik zelf draag van schoenen en kleding. Dat geeft mij ook ideeën als ik op zoek ben naar iets nieuws. En ik volg veel evenementen- en muziekpagina's en organisaties die dingen posten over carrière en gezond leven. [Hoe vaak gebruik je Facebook?] **M:** Meerdere keren per dag. In mijn pauzes op het werk en ook als ik in de trein zit ernaar toe. Voordat ik ga slapen kan ik het ook nooit laten om nog even te spieken op mijn tijdlijn. [Sta je op die momenten ook open voor het lezen van artikelen op Facebook?] **M:** Ja met name als ik in de trein zit in de ochtend en avond. En voor het slapen gaan dus wat later op de avond dan ga ik bewust dingen lezen via Facebook.

[Bedankt voor je duidelijke omschrijving. Dan ga ik nu dezelfde soort vragen stellen over Instagram.]

[Waarom gebruik je Instagram?] **M:** Om geïnspireerd te worden! [Hoe bedoel je dat?] **M:** Nou, door de plaatjes die ik zie op Instagram word ik zelf op ideeën gebracht voor mijn interieur, ik volg veel dingen op insta die daar mee te maken hebben. Ook inspiratie of ja meer motivatie omdat ik veel accounts volg met quotes en voor fit en gezond leven. Verder is het voor mij een manier om van mooie dingen te genieten. Ik zie alleen maar beelden die mij aanspreken en als dat niet zo is, dan stop ik met het volgen.

[Wat zijn voor jou redenen om een merk, pagina of organisatie te volgen op social media in het algemeen?]

M: Als ik goede ervaringen ermee heb! Door eigen gebruik of van horen zeggen. Ja en wanneer ze content plaatsen die aansluiten bij dingen die ik interessant vind. Of ik er wat van kan leren of er wat mee kan wat betreft ze op social media zetten dat zijn ook wel bepalende dingen. Als dat niet zo is dan moet het entertainend zijn dus ontspanning voor mij bieden.

[Het interview zit erop. Bedankt voor jouw antwoorden en beschrijvingen. Je hebt een waardevolle bijdrage aan mijn onderzoek geleverd.]

Respondent: 13-T
Leeftijd: 30
Opleiding: Wo
Werkstatus: Fulltimebaan
Woon- en leefsituatie: Alleenstaande, woont in koophuis

Social media

[Welke social media kanalen gebruik je?]

T: Ik heb Facebook en Instagram.

[Oké, dan ga ik je nu vragen stellen over hoe je deze kanalen gebruikt. Probeer een uitgebreide omschrijving te geven. Andere respondenten vonden het nuttig om aan hun tijdlijn te denken om zich een beeld te vormen bij bepaalde vragen. Dus mocht jou dat helpen, dan is dat een tip.]

T: Top! Ik ga mijn best doen.

[Waarom gebruik je Facebook?]

T: Pfoe, ja het is zo **vanzelfsprekend** tegenwoordig dat je Facebook hebt. Ik heb wel echt het idee dat ik **een hoop zou missen als ik het niet heb**. Ik gebruik het voornamelijk **om in contact te blijven met vrienden en om te zien wat zij daarop delen**. Verder is Facebook voor mij een manier **om op de hoogte te blijven van nieuws en wat er te doen is op het gebied van uitgaan**.

[Wat deel jij met anderen op Facebook?] T: Ik deel eigenlijk heel weinig. Als ik wel eens wat deel zijn dat foto's en als ik heel blij met ben met iets dan wijd ik daar soms een bericht aan. Toen ik afgestudeerd was bijvoorbeeld, ja dat heb ik wel gelijk op Facebook gedeeld en toen ik mijn eerste baan had ook.

[Deel jij content van anderen op Facebook? Dat kan zijn van personen, merken of organisaties zijn.]

T: Ik deel vaker content van anderen dan dat ik zelf wat deel, dat wel. Wat **ik deel zijn pagina's of stukken met tips voor anderen** op het gebied **van eettentjes of carrière** omdat ik weet dat veel mensen dat bezighoudt. Alleen dat is soms, echt niet dagelijks. **Ik kijk en like vooral dingen**.

[Volg je pagina's, merken of organisaties op Facebook?]

T: Grappig, nu je het zegt. **Ik volg, als ik zo even mijn tijdlijn voorstel, veel merkpagina's** ja. Op mijn tijdlijn zie ik meer berichten daarvan dan van mensen die ik daadwerkelijk ken. **Ik volg veel pagina's die mij interesseren en wat ik dus boeiend vind om te lezen**. Dat zijn dingen **over tv-series, muziek, carrière, merken waar ik dol op ben en veel nieuwspagina's**. En **veel grappige dingen** zoals 9gag en rumag. [Hoe vaak gebruik je Facebook?] T: Dagelijks! Ik kijk sowieso meerdere keren per dag op facebook. Niet altijd even bewust, soms ben ik echt hersenloos aan het scrollen. **Maar er zijn ook wel momenten dat ik heel bewust Facebook opga om te zoeken naar iets leuks of iets van nieuws**. [Wanneer heb je die momenten dat je bewust Facebook opgaat om iets te lezen?] T: Ja, dat verschilt. Over het algemeen heb ik die zogenaamde lees-momenten **als ik me vervel en dus niet aan het werk ben of ergens naartoe**. Dat is meestal **doordeweeks in de avond en in het weekend**.

[Bedankt voor je duidelijke omschrijving. Dan nu Instagram.]

[Waarom gebruik je Instagram?]

T: Ik gebruik Instagram om mooie beelden te bekijken! Het is **goed tijdverdrijf** en geeft me altijd een **goed gevoel**. Ik word **ook wel geïnspireerd door die foto's om zelf wat te gaan ondernemen** of als ik iets van schoenen voorbij zie komen dat ik denk die gaan op mijn lijstje.

[Wat volg je op Instagram?] Op Insta volg ik mensen die ik ken en ook wel muzikartiesten en acteurs die ik knap vind. Ook volg ik veel merken die visueel mooi vertalen waar ze voor staan en wat producten ze hebben. En veel accounts die gaan over eten en hotspots in steden. [Deel jij op Instagram?] T: Nee, ik kijk en like ook hier vooral. Soms deel ik foto's maar dat is denk ik maandelijks. Dat zijn selfies met vriendinnen of van eten of als ik nieuwe schoenen heb waar ik heel blij mee ben.

[Wat zijn voor jou redenen om een merk, pagina of organisatie te volgen op social media in het algemeen?]

T: Wanneer ze berichten plaatsen die vallen binnen mijn interesses, waar ik wat aan heb en wat ik wil lezen of zien dus. Belangrijk vind ik dat ze niet alleen maar tekst maar ook mooie foto's laten zien. Bij merken vind ik het ook leuk als ik daardoor meekrijg wat hun verhaal is. Ja en ook een reden, indirect eigenlijk is als ik zie dat vrienden een pagina leuk vinden. Dan ga ik wel kijken of ik het ook wat vind omdat ik wel met de meeste vriendinnen dezelfde interesses en humor deel. Pagina's die gaan tips geven reisbestemmingen spreken mij ook aan en van die artikelen over geluk en jezelf ontwikkelen dat is wel iets waar ik mee bezig ben. Het is eigenlijk bij mij vrij simpel ik moet het leuk vinden of nuttig. Het liefst natuurlijk allebei!

[Wanneer sta jij open om artikelen te lezen via Facebook?] T: Als het korte artikelen zijn, waar je nog geen 5 minuten voor nodig hebt dan lees ik dat wel graag tussendoor. Langere artikelen wil ik graag de tijd voor nemen dus die ik lees ik liever buiten werktijd. Na het eten pak ik daar een momentje voor. [Welke contentvorm heeft jouw voorkeur?] T: Beeld en tekst! Filmpjes op Facebook daar ben ik niet zo van, alleen als het kort en grappig is. Bij content op facebook vind ik het belangrijk dat er niet alleen tekst voorbij komt, maar ook weer niet alleen beeld al hangt dat wel af van wat voor organisatie het is maar over het algemeen dan.

[Het interview zit erop. Bedankt voor jouw antwoorden en beschrijvingen. Je hebt een waardevolle bijdrage aan mijn onderzoek geleverd.]

Respondent:	14-E
Leeftijd:	31
Opleiding:	Hbo
Werkstatus:	Parttimebaan en parttime ondernemer
Woon- en leefsituatie:	Relatie (niet samenwonend), woont in huurhuis

[Welke social media kanalen gebruik je?]

E: Ik heb Instagram en Facebook. Dat gebruik ik het meest en dan vooral persoonlijk gebruik om het maar zo te noemen. LinkedIn heb ik ook maar dat gebruik ik niet als social media kanaal eigenlijk. Ik bekijk geen updates daar. Ik zoek alleen mensen via LinkedIn om contact te leggen en om verzoeken te accepteren en om mezelf als ondernemer te profileren met mijn profiel.

[Oké, dan ga ik je nu vragen stellen, met uitzondering van LinkedIn want dat heb je net heel goed beschreven, over hoe je de andere kanalen gebruikt. Probeer een uitgebreide omschrijving te geven. Andere respondenten vonden het nuttig om aan hun tijdlijn te denken van het desbetreffende kanaal om zich een beeld te vormen bij bepaalde vragen. Dus mocht jou dat helpen, dan is dat een tip.]

E: Komt goed!

[Waarom gebruik je Facebook?]

E: Heel suf, maar eigenlijk omdat 'iedereen' het gebruikt. Ik zou het missen omdat ik dan niet of ja minder op de hoogte ben van wat er om mij heen gebeurt. Wat vrienden doen, maar ook wat ze grappig vinden of wat voor hypes er zijn en ook actualiteiten. Ik volg het nieuws wel, maar toch is Facebook

een snellere manier om te zien wat er allemaal gebeurt. Behalve daardoor gebruik ik het **als ik mij verveel en om nuttige artikelen te lezen** die mensen of pagina's delen daarop.

[Wat deel jij met anderen op Facebook?] E: Bedoel je wat ik persoonlijk deel of berichten van pagina's? [Beide.]

E: Oké, ik begin bij wat ik persoonlijk deel want dat is niet zo vaak. De momenten dat ik zelf wat op Facebook zet dat zijn **momenten die bijzonder zijn**. Bijvoorbeeld vakantiefoto's of bepaalde momenten met mijn **vriend of vriendinnen**. Niet zomaar van die willekeurige selfies hoor, meer als we uiteten zijn of met lekker weer op het strand of tijdens een bezoek aan een stad, dat soort dingen. [Wat is de reden dat je niet veel deelt?] E: Ik vind dat gewoon niet nodig en heb die behoefte gewoon niet. Ook vind ik het zelf heel irritant als je van die mensen hebt die superveel delen. Dat is misschien leuk voor jezelf of je ouders, maar niet voor iedereen op Facebook. Sommige dingen vind ik trouwens ook gewoon privé, deel ik liever persoonlijk met vrienden in plaats van op mijn **tijdlijn**. [Je hebt verteld over het delen en niet delen van persoonlijke dingen. Dan wil ik je nu vragen om toe te lichten of en wat je deelt van andere mensen of pagina's op Facebook.] E: Ja, wat ik dus wel doe is **het delen van nuttige berichten**. Onlangs bijvoorbeeld een artikel hoe je sneakers snel schoon kunt maken met huis, tuin en keukenmiddelen. Ik had zelf heel veel aan dat artikel, als sneakerfreak, maar dacht **ja daar hebben anderen ook veel aan en dat deel ik dat**. Zulke dingen worden dan ook wel gewaardeerd omdat mensen daar iets aan hebben. Ook **deel ik dingen waar ik heel fan van ben**! Stel een nieuw seizoen van een serie die ik kijk komt eraan of een nieuw album van een artiest, dan deel ik daar mijn blijdschap over en dat mensen weten dat ik daar fan van ben. Op die manier weet ik trouwens ook wie er dan ook fan zijn, dat is gewoon leuk ook. [Bedankt voor de heldere omschrijving.]

[Uit je verhaal net werd het al duidelijk dat je bepaalde pagina's volgt, kun je beschrijven wat voor pagina's dat zijn?] E: Ik volg veel pagina's die gaan over **carrière en ondernemen**. Ik ben zelf ondernemer dus ben geïnteresseerd in het up to date blijven op dat gebied. Ik volg pagina's waarbij **tips, adviezen en ervaringen** voorbij komen voor en van ondernemers. Ja en zoals ik al zei **ik ben fan** van bepaalde tv-series en muziek maar ook een enorme sneakerfan! Dus op dat gebied volg ik **echt heel veel pagina's en merken op Facebook**. Verder veel pagina's die gewoon **grappig** zijn, weinig inhoud maar vooral plaatjes en grappige filmpjes. Niet dat ik geen pagina's volg die geen inhoud hebben, **ik ben ook actief in het volgen van nieuwspagina's, dat juist ook! Die afwisseling is juist zo leuk op Facebook**.

[Hoe vaak gebruik je Facebook?] E: Elke dag! All day, everyday! Nee grapje, nou ja het is wel meer waarheid dan ik zou willen hoor. Ik zit zeker wel minstens 5 keer per dag op Facebook en dat begint eigenlijk gelijk al als ik 's ochtends wakker word. Het is echt een **routine-ding**. [Ben je dan wanneer je op Facebook gaat passief of actief bezig ermee?] E: Vaak wel passief, dan ben ik niet echt op zoek naar iets en is het mee scrollen om de tijd te vullen en uit verveling. Af en toe like ik dan wat. Maar, er zijn ook wel zeker momenten dat het niet uit automatisme is. **Ik ga dan bewust online op Facebook omdat ik op zoek ben naar informatie, iets om te lezen of gewoon om te checken of er nog wat grappigs te vinden is**. [Behalve kijken, doe je nog andere dingen?] E: Ja, ik like best wel veel! Reageren op berichten doe ik nooit, alleen als er wat te winnen valt soms. Maar dat is dan gewoon makkelijk omdat je alleen iemand daarin moet taggen of een woord of zin moet typen. **Over taggen gesproken, dat doe ik wel veel. Das echt een ding dat mijn vriendinnen en ik veel doen op Facebook**. [Waarom doen jullie dat?]

E: Meestal is het onder **grappige dingen of hele herkenbare dingen** dat je echt denkt dat gaat over mij of is echt typisch iets dat wij doen. Maar ik tag ook wel vrienden **als ik iets tegenkom op Facebook een pagina of bepaald artikel waarvan ik weet die is daar mee bezig of voor hem of haar zou dit wel relevant zijn**. [Bedankt voor de heldere omschrijving! Dan ga ik je nu dezelfde soort vragen stellen maar dan over Instagram.]

[Waarom gebruik je Instagram?]

E: Om **mijzelf te vermaken, ik geniet echt** van al het moois dat daar voorbij komt. En het is ook een manier voor mij om **up to date te blijven van trends en producten op mode-gebied en sneakers**. Ja en **op de hoogte blijven van mijn vrienden**, de meesten hebben ook Instagram dus ik vind het ook leuk om te zien wat wij erop zetten.

[Komt datgene wat je op Instagram volgt overheen met wat je volgt op Facebook?]

E: Nee! Op Instagram volg ik veel minder dingen. **Op instagram ben ik niet op zoek naar iets te lezen of nieuwe kennis of nieuws**. Daar gaat het mij niet om, want daar heb ik Facebook al voor. Het enige wat wel overeenkomt met Facebook is dat ik op Insta ook mode- en sneakermerken volg en dingen die gaan over reizen. [Deel jij zelf foto's op Instagram?] E: Ja, meer als op Facebook! Dan alsnog niet dagelijks of wekelijks per se. **Op Instagram kijk en like ik vooral veel ook net als op Facebook**. Maar op Insta kan je echt van alles zetten, ook vage of meer persoonlijke dingen. Dat hoort niet altijd thuis op Facebook. **Ik deel dan persoonlijke foto's die ikzelf heb gemaakt** en plaatjes die ik dan op Instagram voorbij heb zien komen en dan opsla. Dat zijn **vaak quotes eigenlijk of foto's van sneakers waar ik verliefd op ben**.

[Wat zijn voor jou redenen om een merk, organisatie of pagina te volgen op social media in het algemeen?]

E: Heel simpel, zal ik het even puntsgewijs opnoemen? [Ja, dat mag.]

E: **Positieve ervaring met een merk of bedrijf** is een reden voor mij om ze te volgen. Op Instagram ook maar dan moeten ze wel beelden plaatsen die ik mooi vind en niet van die cheap productplaatjes of alleen maar personeel foto's. Maar over het algemeen dat dus. Verder vind ik het een reden om ze te volgen als ze berichten of links plaatsen van **artikelen die leerzaam of plezierig zijn om te lezen**. Ja, dat is het wel zo'n beetje voor mij.

[Over lezen gesproken wanneer sta jij open om artikelen te lezen via Facebook?] E: Wanneer ik onderweg ben met het ov. Dan heb ik altijd wel behoefte om iets te lezen en maakt het mij ook niet uit als het wat langer is. En in **de avond** na het eten dan sta ik daar ook voor open en ga ik er vaak bewust naar op zoek. **In het weekend** trouwens ook, maar dan besteed ik liever mijn tijd aan het lezen van magazines omdat ik doordeweeks al zo veel achter een scherm zit ook voor mijn werk probeer ik in het weekend wat meer schermloos te besteden.

[Welke contentvorm heeft jouw voorkeur?] E: Bedoel je daar mee afbeeldingen, video's en tekst of? [Ja, op die manier.] E: **Voor mij is afwisseling belangrijk! Op Facebook heb ik die afwisseling** sowieso op mijn tijdlijn door de dingen die ik volg. **Alleen op Insta, daar hebben beeld en korte video's mijn voorkeur. Op instagram lees ik vrijwel geen tekst**, ja natuurlijk wel die korte beschrijvingen en hashtags, maar lappen tekst zie of lees ik niet daar. [Dus, jij staat niet open voor tekst op Instagram?] E: Nee, niet echt. Ik gebruik Instagram niet met het idee ik ga hier iets te lezen opzoeken.

[Het interview zit erop. Ik wil jou hartelijk bedanken voor jouw antwoorden en duidelijke beschrijvingen. Je hebt een waardevolle bijdrage aan mijn onderzoek geleverd.]

Respondent: 15-S
Leeftijd: 28
Opleiding: Hbo
Werkstatus: Fulltimebaan
Woon- en leefsituatie: Alleenstaande, woont in huurhuis

[Welke social media kanalen gebruik je?]

S: Ik gebruik alleen Facebook. Ja, ik heb wel een Instagramaccount alleen die gebruik ik niet en ik kijk daar ook eigenlijk nooit op. Die moet ik dus eigenlijk gaan verwijderen nu ik eraan denk. [Wat is de reden dat je Instagram niet gebruikt?] **S: Ik heb niets tegen Instagram. Het is alleen dat ik Facebook al voldoende vind en daar al genoeg tijd aan kwijt ben.**

[Oké, dan ga ik je nu vragen stellen, met uitzondering van Instagram omdat je die niet gebruikt, over hoe je Facebook gebruikt. Probeer een uitgebreide omschrijving te geven. Andere respondenten vonden het nuttig om aan hun tijdlijn te denken om zich een beeld te vormen bij bepaalde vragen. Dus mocht jou dat helpen, dan is dat een tip.] **S: Dat is goed.**

[Waarom gebruik je Facebook?]

S: Voor nieuws en updates voornamelijk en om in contact te blijven met vrienden en familie. [Nieuws en updates waarover, kun je dat toelichten?] **S: Nieuws, als in het nieuws in Nederland en in de wereld. En updates over onderwerpen waar mijn interesses liggen.** [Kun je een omschrijving geven van interesses die je met name online hebt?] **S: Ja, mijn vakgebied en dat is retail en e-commerce.** En verder zijn dat reizen, koken dus recepten vooral en mode en uitgaan. [Wat deel jij met anderen op Facebook?] **S: Niets, of ja heel weinig. Het enige wat ik deel is dat mensen zien waar ik heenga omdat ik dan bij een evenement op aanwezig heb geklikt en dat verschijnt dan in andermans tijdlijn. En ja wanneer ik mijn profielfoto verander, that's it.** [Heb je een reden waarom je weinig tot niets deelt op Facebook?] **S: Ja, ik weet niet. Ik ben daar gewoon niet zo van. Wat voegt dat toe denk ik dan. Ik zie het nut daar niet echt van in.** [Deel je wel content van pagina's op Facebook, of dat ook niet?] **S: Nee, ook niet. Ik like het wel als ik het wat vind of als het voor ander ook leuk is dan tag ik diegene er in. Dus ik deel eigenlijk heel gericht en niet aan en met iedereen.** [Hoe vaak gebruik je Facebook?] **S: Dagelijks. Per keer dat ik kijk is dat meestal maar kort, maar wel vaak. [Ben je dan bewust op zoek naar iets of aan het kijken?] S: Dat ligt een beetje aan mijn bui. Soms ga ik doelgericht op Facebook kijken met de intentie van oke ik wil het nieuws lezen en updates over mijn vakgebied. En soms is het dat ik gewoon passief en onbewust loop te scrollen over die tijdlijn. Dat is meestal overdag trouwens. In de avond als ik eindelijk thuis ben, dan ga ik even ontspannen met een kop thee en wat online lezen.**

[Wat zijn voor jou redenen om een merk, organisatie of pagina te volgen op social media in het algemeen?]

S: Hoe relevant ze zijn voor mij. Het moet aansluiten bij mijn interesses die ik al eerder noemde. **En in het geval van een merk moet ik het mooi vinden wat ze hebben of het verhaal erachter** van het merk dus wat ze doen. Oh, wat ik ook belangrijk vind, is wanneer ik een pagina volg berichten plaatsen **over dingen die ik direct toe kan passen.** Bijvoorbeeld over koken, maar ook van die artikelen die gaan over zoveel tips om goedkope vliegtickets te scoren of tips voor meer productiviteit, dat soort berichten bijvoorbeeld waardeer ik altijd wel.

[Welke contentvorm heeft jouw voorkeur?] **S: Ik ben vrij visueel ingesteld dus beelden zijn voor mij belangrijk. Maar alleen beeld daar kun je vaak weinig mee als het gaat om informatie verkrijgen dan zou ik zeggen een combi van beeld en tekst. Het liefst heb ik dat het afgewisseld word, dus niet te veel van het een en ook geen overload van het andere.** [Bedankt voor je duidelijke omschrijving.]

[Het interview zit erop. Ik wil jou hartelijk bedanken voor jouw antwoorden en beschrijvingen en voorbeelden. Je hebt een waardevolle bijdrage aan mijn onderzoek geleverd.]

Bijlage 7: Codeboek Individuele Interviews (deel: financiën)

Code	Uitspraak	Respondent	Kleur
Opvoeding: boodschap over geld.	Ja, het was een heel groot contrast.” “Mijn moeder was heel arm, die had een bijstandsuitkering, dus ik kreeg daar heel erg van mee dat we heel zuinig moesten zijn. We hadden geen geld om leuke dingen te doen of om op vakantie te gaan, maar mijn vader had het juist best wel goed financieel.” “Ja van mijn moeder heb ik dan wel geleerd om zuinig te zijn, om met weinig te kunnen rondkomen. Van mijn vader meer wat je kunt doen met geld, de vrijheid die het biedt en het gemak.” “Die verschillen vanuit huis hebben wel verwarring veroorzaakt. Ik denk eigenlijk doordat er zulke grote verschillen waren tussen mijn ouders qua geld dat ik zelf ook in een soort van strijd terecht ben gekomen waarin ik eigenlijk met weinig geld toch veel wilde doen.	05-F	Tekst geel gemarkeerd
	“Wat ik heb meegekregen van mijn ouders is, dat je hard moet werken en dat heb ik ook echt bij mijn ouders gezien. Ik werk zelf hard en graag, en dat is echt iets wat ik van hen heb meegekregen.” “Ik heb wel gezien bij mijn ouders dat als je hard werkt dan verdienen je ook meer en dan kan je ook meer.” Wij gingen vaak op vakantie vroeger en dagjes weg. Dus niet alleen de boodschap hard werken, maar ook geniet ervan en heb plezier van het geld waar je voor werkt.” “Verder genieten mijn ouders naast hard werken ook van het leven. Dat is ook wel wat ik zo wil doen. En, ook wat mijn ouders voor mij hebben gedaan veel geld sparen. Daar ben ik nu ook mee bezig voor mijn eigen kind.”	06-J	Tekst geel gemarkeerd
	“Mijn ouders waren niet overdreven zuinig maar ze hielden niet van verspilling en impulsieve uitgaven. Ik heb wel geleerd dat het niet nodig is om alles maar te kopen. Ik heb ook meegekregen dat je je best moet doen om geld te verdienen. Mijn ouders hebben mij aangemoedigd om geld apart te leggen en na te denken over de dingen die je koopt.” “Wat mij is bijgebleven, is het stukje denk goed na over waar je je geld aan besteed. Ik ben wel bewust bezig daarmee. Ik denk na waar ik het aan uitgeef en of dat een verstandige uitgave is. Mijn ouders hebben mij wel geleerd om na te denken over de lange termijn en prioriteiten te stellen. Sparen hoort daar ook bij en dat heb ik ook altijd gedaan en dat doe ik nu nog steeds. Ook vind ik het belangrijk om fulltime te werken zodat je voor jezelf kunt zorgen, met of zonder partner. Mijn ouders hebben ook allebei een fulltime inkomen.”	07-R	Tekst geel gemarkeerd

Opvoeding: boodschap over geld.	“Mijn vader had een hele goede baan, dus we hadden het thuis altijd goed.” “Mijn ouders hebben mij altijd wel geleerd dat ik goed mijn financiële zaakjes op orde moest hebben. Maar, het was wel zo als je het dan eenmaal hebt verdiend dan mag je er ook wel iets leuks mee doen!” “De kern van wat ik heb meegekregen van mijn ouders zit echt wel in mij. Ik vind werken nog steeds heel belangrijk en ik wil, ondanks dat ik een man heb, wel gewoon zelf onafhankelijk van hem zijn. Dus wel dat ik gewoon zelf mijn eigen geld heb en daar bewust mee omga, ervoor zorg dat ik het financieel zelf ook op orde heb. Ja, en ik ga mijn kind ook zeker meegeven dat hij ook moet werken voor zijn geld en dat het niet allemaal vanzelfsprekend is dat we kunnen doen wat we doen. “ Het betekent voor mij dat ik ook gewoon mijn deel bij kan dragen aan de lasten, zoals onder andere de hypotheek. Maar, ook gewoon dat ik gewoon kleding en spullen kan kopen die ik leuk vind en dat ik me niet schuldig hoeft te voelen als ik een bepaald bedrag uitgeef aan deze dingen omdat ik het gewoon zelf verdiend heb.”	09-L	Tekst geel gemarkeerd
	“Mijn ouders hebben mij de boodschap meegegeven dat geld iets is waar je voorzichtig mee moet zijn. Mijn vader zei vaak op is op. Als ik geld wilde lenen bijvoorbeeld, ja dat kreeg ik niet voor elkaar. Ze hadden wel geld om mij uit te lenen maar het was een principe kwestie voor ze. Ik had het thuis wel goed, we waren absoluut niet arm, maar mijn ouders hebben mij niet verwend. Het zijn allebei harde werkers en daardoor hebben ze het goed kunnen doen allemaal. Ze hebben mij gemotiveerd om te gaan werken zodat ik kon sparen dus eigenlijk heb ik daardoor al vroeg bijbaantjes gehad. “Ja de uitspraak ‘op is op’ van mijn vader zit nog steeds in mijn hoofd. Ik doe altijd mijn best om geld niet op te maken.” “Dat heeft door mijn ouders toch wel het resultaat dat ik geen schulden heb gemaakt en een spaargeld heb opgebouwd. Stel ik moet ineens een groot bedrag uitgeven of mijn auto gaat stuk dan heb ik wel een bedrag om dat op te vangen.”	10-N	Tekst geel gemarkeerd
	“Dat je moet kunnen genieten van je geld als je er hard voor gewerkt hebt. Mijn vader heeft altijd heel hard gewerkt, maar heeft spijt dat hij vooral gewerkt heeft en te weinig ervan heeft genoten dus dat zei hij ook vaak.” “Mijn moeder heeft mij ook wel wat geleerd op het gebied van geld. Zij hield absoluut niet	11-C	Tekst geel gemarkeerd

	van verspilling dus had altijd wel slimme manier om geld te besparen en waar je op moet letten.” “Ja en van beide wel meegekregen dat ik beter geld kan sparen in plaats van het uitgeven aan onnodige dingen omdat je het overhebt.” “Ja ik werk veel en hard, net als mijn vader. Alleen ik geniet er wel van en dat doe ik door vaak uiteten te gaan met vrienden en op vakantie.” “Ik houd zelf ook niet van geld verspillen dus met bijvoorbeeld boodschappen doen, dat heb ik wel echt van mijn moeder let ik wel op qua prijzen vergelijken. En Sparen doe ik ook!”		
Financiële onafhankelijkheid	“Financiële onafhankelijkheid betekent voor mij dat je voor jezelf kunt zorgen, dat je je vaste lasten kunt betalen en dat je daarnaast boodschappen kunt doen. Een leven leiden zonder daarvoor geld te hoeven lenen of wat dan ook, dat je zelfvoorzienend bent. Niet per se vaak op vakantie of elke week uit eten gaan, maar wel dat je geld hebt om sociale dingen te doen en af en toe kleding te kopen bijvoorbeeld.” Nee, op dit moment zie ik mezelf helaas niet als financieel onafhankelijk. Ik zit nu even in een moeilijke periode qua financiën. “Ik zie de toekomst positief qua financiën omdat ik weet hoe ik het moet aanpakken, of ja wat ik moet doen om de situatie te verbeteren zodat ik wel weer financieel onafhankelijk ben.” “Ik wil ook gaan sparen, dat draagt ook bij aan meer onafhankelijkheid en zekerheid. Ik weet alleen niet zo goed hoe ik dat aan moet pakken.”	05-F	Tekst groen gemarkeerd
	“Financiële onafhankelijkheid betekent voor mij het hebben van je eigen inkomen en daar goed van rond kunnen komen. Dat je je eigen ding kunt doen en vaste lasten en bijvoorbeeld een auto kan betalen. Ja en dat je geld overhoud voor leuke dingen en sparen.” “Ik zie mezelf als financieel onafhankelijkheid ja. Ik werk, dus ik heb mijn eigen inkomen en heb spaargeld. Het is wel iets dat ik heel belangrijk vind, dat je ondanks dat je echt samen bent wel je eigen geld hebt” “ Al denk ik en moet ik wel eerlijk toegeven dat het wel een stuk moeilijker zou zijn qua vaste lasten en rondkomen als ik alleenstaand zou zijn.”	06-J	Tekst groen gemarkeerd
	“Ik vind financiële onafhankelijkheid heel belangrijk en ik heb ook echt het belang hiervan ervaren toen mijn relatie uitging. Ik verdien goed waardoor ik het in mijn eentje kan rooien, maar dat had ook heel anders kunnen zijn en dan had ik een probleem gehad.” “Financiële onafhankelijkheid betekent voor mij een stuk vrijheid en ook peace of mind. Ik merk dat het mij wel een zelfverzekerd gevoel geeft, dat het in mijn eentje kan redden en doen allemaal.” Ik kom aan het eind van de maand geen geld tekort. “Ik kan elke maand een bedrag sparen en mijn vrije tijd op een leuke manier besteden met het geld dat ik verdien.”	07-R	Tekst groen gemarkeerd
	“Financiële onafhankelijkheid, vind ik heel belangrijk. Financiële onafhankelijkheid betekent	08-B	Tekst groen

Financiële onafhankelijkheid	voor mij gewoon je ding helemaal zelf kunnen bekostigen en van niemand afhankelijk zijn. Ja, ook niet om geld hoeven vragen en het gewoon allemaal lekker zelf kunnen doen.” “ De dingen kunnen bekostigen die voor mij belangrijk zijn in het leven. Een fijn huis bijvoorbeeld en dat ik geld genoeg overhoud na mijn vaste lasten om sociale activiteiten te ondernemen.”		gemarkeerd
	“Het betekent voor mij dat ik ook gewoon mijn deel bij kan dragen aan de lasten, zoals onder andere de hypotheek. Maar, ook gewoon dat ik gewoon kleding en spullen kan kopen die ik leuk vind en dat ik me niet schuldig hoeft te voelen als ik een bepaald bedrag uitgeef aan deze dingen omdat ik het gewoon zelf verdiend heb.” “Ik wil niet mijn man zijn geld gebruiken voor mijn dingen” “Ik vind financiële onafhankelijkheid heel belangrijk en in die zin ben ik heel gemotiveerd daarin. Maar, mijn gezin komt wel altijd op de eerste plaats!” “Ik heb gelukkig een goed eigen inkomen voor mijzelf kunnen opbouwen door mijn blog. Hier zou ik van kunnen leven in mijn eentje, maar dat zou wel krap worden in het huis waar we nu samen wonen dan.”	09-L	Tekst groen gemarkeerd
	“Voor mij is de belangrijkste betekenis dat ik niet om geld hoeft te vragen aan anderen. Ik heb geen man dus het kan ook niet op die manier, maar als ik iemand zou ontmoeten en ga samenwonen dan nog wil ik dat gewoon niet hoeven doen. Dat lijkt me echt verschrikkelijk!” “Ik wil voor mezelf zorgen met mijn eigen geld en ook dat ik in de toekomst het op orde heb en niet op een houtje hoeft te bijten als ik stop met werken.” “Ja en nee. Kijk ik ben alleen en ik kom goed rond. Ik denk dat ik het wel goed voor elkaar heb, dat klinkt heel arrogant, maar ik verdien goed en kan veel sparen. Ik let op mijn geld maar kan wel leuke dingen doen en dan nog geld overhouden. Alleen ik vind wel dat ik nog meer mijn best moet doen om mijn financiën voor de toekomst goed te krijgen. Dat kan altijd meer en beter.” “Nu zou het wel een probleem zijn als ik mijn baan bijvoorbeeld verlies, niet op korte termijn want ik kan dat wel een aantal maanden opvangen als het moet. Ik wil alleen op de langere termijn ervoor zorgen dat ik niet perse zou hoeven werken eigenlijk. Al wil ik wel blijven want ik houd van mijn werk! Maar, meer dat het niet zou moeten uit financieel oogpunt.”	10-N	Tekst groen gemarkeerd
	“Financieel onafhankelijk zijn betekent voor mij dat ik rond kan komen van een eigen inkomen zonder partner. Ik heb wel een vriend maar wij dragen beiden evenveel bij aan de lasten en als hij weg zou vallen dan heb ik geen probleem, of ja wel een probleem want is hij er niet meer, maar niet op financieel gebied.”	11-C	Tekst groen gemarkeerd

	"Het betekent voor mij ook dat ik niet hoeft te stressen wanneer mijn salaris eraan komt omdat ik niks meer over heb en dat ik geld heb om te besteden aan dingen waar ik gelukkig van word." "Ja, op dit moment sowieso! De betekenis die financiële onafhankelijkheid voor mij heeft, dat is hoe ik nu mijn leven leid."		
Financiële toekomst	Ik zie de toekomst positief omdat ik weet hoe ik het moet aanpakken, of ja wat ik moet doen om de situatie te verbeteren zodat ik wel weer financieel onafhankelijk ben."	05-F	Tekst donkergroen gemarkeerd
	"Ik heb besloten omdat ik moeder zou worden om 1 dag minder werken, dus vier dagen in plaats van vijf. Dit betekent wel dat ik iets minder ga verdienen, maar ik heb daar wel goed en heel bewust over nagedacht."	06-J	Tekst donkergroen gemarkeerd
	"Ik sta daar positief in. Natuurlijk weet je niet precies wat de toekomst brengt, maar daarom is sparen belangrijk. Het beschikken over spaargeld geeft toch een stukje financiële zekerheid. Ik wil in de toekomst een huis gaan kopen en meer eigen vermogen op gaan bouwen."	07-R	Tekst donkergroen gemarkeerd
	"Ja, in de toekomst wil ik natuurlijk wel financieel onafhankelijk zijn. Ik ben niet voor niets mezelf helemaal gek aan het solliciteren!"	08-B	Tekst donkergroen gemarkeerd
	"Maar, we willen later wel een tweede kind erbij en dan kan ik niet het werktempo vol blijven houden wat ik nu doe. Dus dan zal ik wel financieel moeten inleveren en toch iets minder onafhankelijk zijn dan ik nu ben. Dat is wel een bewuste keuze die we dan maken."	09-L	Tekst donkergroen gemarkeerd
	"Ja, ik ben dus best wel bezig met de toekomst. Ik wil niets tekortkomen en ben nu bezig met daarvoor zorgen." "Ik blijf voorlopig sowieso fulltime werken en van dat inkomen leg ik elke maand een vrij groot bedrag apart voor later. Ik denk omdat ik daar zo mee bezig ben dat die toekomst financieel gezien wel goed gaat."	10-N	Tekst donkergroen gemarkeerd
	"Positief! Ik heb een leuke baan en een vast contract. Financiële zekerheid heb je misschien niet maar ik heb wel gespaard als appeltje voor de dorst en mijn huis verkopen gaat ook winst opleveren. Dus de toekomst daar maak ik me niet druk over."	11-C	Tekst donkergroen gemarkeerd
	"Op korte termijn (maximaal een halfjaar) wil ik weer financieel onafhankelijk zijn door een fulltime baan te vinden." "Op de langere termijn wil ik graag mijn eerste auto kopen en minimaal 5000 euro op mijn spaarrekening hebben."	05-F	Donkergroene letters
Financiële doelen	"Op de lange termijn wil ik graag goed gespaard hebben voor m'n kind zodat hij in de	06-J	Donkergroene

Financiële doelen	toekomst een bedrag heeft waar hij bijvoorbeeld voor in kan leggen bij het kopen van een huis.” “Op korte termijn samen met mijn man een groter huis kopen.”		letters
	“In de toekomst wil ik graag alleen een huis kopen.” “En dit jaar nog wil ik mij graag gaan verdiepen in een concreet plan om zelfstandig ondernemer te worden en ook het financiële plaatje dat daarbij hoort.”	07-R	Donkergroene letters
	“Sparen voor mijn toekomstige inboedel, want ik wil op korte termijn op mezelf gaan en een woning huren. Daar hoort natuurlijk ook het vinden van een baan bij zo snel mogelijk zodat ik financieel onafhankelijk ben. “Op lange termijn: een inkomen waarbij ik niet op te kleintjes hoeft te letten en fijn kan wonen plus leuke dingen op sociaal gebied kan blijven doen.”	08-B	Donkergroene letters
	“Lange-termijn doelen zijn voor mij sparen voor de toekomst, sparen voor mijn kind en mijn eigen bedrijf winstgevender maken.” “Een korte-termijn doel is mijn onlangs gekregen financiële extraatje besteden aan een vakantie samen met mijn man en kind.”	09-L	Donkergroene letters
	“Op korte termijn wil ik graag volgend jaar vier weken alleen naar Maleisië toe en daar heb ik bijna het bedrag voor bij elkaar gespaard.” “Op de langere termijn wil ik een nieuwe auto kopen, die van mij is over twee jaar wel aan vervanging toe. En een ander doel is dat ik over vijf jaar minimaal een vermogen wil hebben van 30.000 euro.”	10-N	Donkergroene letters
	“In de toekomst wil ik samen met mijn vriend een ander huis kopen die we helemaal kunnen verbouwen en inrichten naar onze smaak en samen op reis naar Nieuw-Zeeland.” “Op korte termijn wil ik mijn geld besteden aan het kopen van een nieuwe auto.”	11-C	Donkergroene letters
Sociale omgeving	“Qua inkomen is het wel wisselend, maar ik heb niet het idee dat mensen om mij heen echt geldproblemen hebben. Ik ben eigenlijk vaak degene die niet mee kan naar een concert of uiteten in verband met geldgebrek.” “Ik denk dat de meesten financieel onafhankelijk zijn ja.”	05-F	Paars gemarkeerd
	“De mensen waar ik het meest mee omga wel, althans die van mijn leeftijd. Het merendeel heeft een fulltime baan en kunnen leuke dingen doen daarvan.” “Ik denk dat het ook wel heel erg belangrijk en makkelijker is als dat het geval is. Een vriend van mijn man heeft bijvoorbeeld vaak geen geld, want die is werkloos. Ja het is dan toch best lastig als je iets wil gaan doen. Bijvoorbeeld met zijn allen wat eten en naar de bios dan kan diegene niet mee omdat hij geen geld daarvoor heeft.” “Dus het is voor mijn idee het handigst als je vrienden ook wel hetzelfde levenspatroon of ja levensstijl hebben.”	06-J	Paars gemarkeerd
	“Ze zeggen wel soort zoekt soort, en ik merk dat het wel klopt ja. Ik ga vooral met mensen om die ook ja dat klinkt zo stom, maar ook hoogopgeleid zijn. De meesten zijn ook wel echt	07-R	Paars gemarkeerd

Sociale omgeving	gedreven in hun werk en met hun carrière, net zoals ik.” “Ik heb wel het idee dat ze allemaal goed verdienen en sowieso financieel onafhankelijk zijn en verstandig met geld omgaan.”		
	“De mensen waar ik mee omga werken en/of studeren allemaal hard en zijn verstandig met geld uitgeven.” “De mensen in mijn directe omgeving geven wel geld uit, maar die hebben ook geld. In mijn optiek zijn ze in tegenstelling tot mezelf wel financieel onafhankelijk.”	08-B	Paars gemarkeerd
	“Ja, mijn vriendinnen hebben hun financiële zaken wel goed voor elkaar. Ze werken allemaal hard.” “Het verschilt een beetje. Sommigen hechten heel veel waarde aan dure kleding en alles mooi in huis. En er zijn er ook bij die minder geld over houden per maand om dat uit te geven aan dit soort dingen, die doen dat dus ook niet. Het is wel zo in mijn omgeving dat ze allemaal wat over houden qua geld nadat alle vaste lasten eraf zijn, alleen bij de een is dat meer dan bij de ander. Ja, zijn wel allemaal financieel onafhankelijk, dat wel.”	09-L	Paars gemarkeerd
	“Ja zover ik weet wel. Ik ga om met mensen die allemaal veel werken en genoeg verdienen om een leuk leven te leiden. De een geeft wel wat meer uit dan de ander, daar zitten wel verschillen in maar ik heb wel het idee dat iedereen waar ik mee omga het goed voor elkaar heeft ja.”	10-N	Paars gemarkeerd
	“De meesten wel! Een aantal niet maar dat heeft te maken dat ze nu even tijdelijk zonder baan zitten. Voor de rest hebben mijn vrienden allemaal een goede baan en genoeg geld om rond te komen en een leuk leven te leiden samen met mij.”	11-C	Paars gemarkeerd
Praten over geld	“Ja, ik ben daar niet terughoudend in, ja, natuurlijk wel een beetje . Ik loop niet te koop met het feit dat ik nu het nu moeilijk heb met rondkomen omdat ik me er ook wel voor schaam , maar ook dat ik ervan uitga dat mensen het misschien niet begrijpen”.	05-F	Paarse letters
	“Nee ik ervaar niet dat het heel erg een taboe is. Er wordt wel over gepraat, niet dagelijks dan, maar als iemand het moeilijk heeft of van baan wisselt daar wordt wel over gesproken.”		
	“Nou, ja niet zo zeer over geld en over je uitgaven .” “Echt over geld praten, nee dat gebeurt eigenlijk niet. Wel over bijvoorbeeld welke zorgverzekering heb jij ofzo, maar verder praat ik er niet over met vrienden.” “Ja! Met familie en mijn partner heb ik het wel wat vaker over geld.”	06-J	Paarse letters
	“Ja soms, maar niet vaak. Zelf heb ik het toen met een aantal mensen wel besproken, mijn angst en onzekerheid qua rondkomen toen mijn relatie stukging. Verder nee, hebben we het niet met elkaar concreet over geld .”	07-R	Paarse letters
	“Ja, het is best wel een taboe denk ik. Ik schaam me wel een beetje dat ik werkeloos ben en niet zo veel geld heb nu. Dat maakt het wel soms wel lastig om erover te praten. Geld is toch een privé iets , wat je niet zomaar bloot wil geven. Als je de juiste mensen in je omgeving hebt	08-B	Paarse letters

<u>Praten over geld</u>	daarvoor dan gaat dat misschien wel makkelijker, ik praat er alleen met mijn ouders en beste vriendin over." "Ik heb gelukkig een beste vriendin die altijd goed op de hoogte is van dat soort dingen, dus daar vraag wel zaken aan. Daarnaast bespreek ik steeds meer met mijn moeder, bijvoorbeeld hoe zit dat nou met een hypotheek, het huren van een huis, wat is verstandig en waar moet je op letten."		
	"Ja, maar niet heel veel, Niet tot in details. Het is nooit dat geld het hoofdonderwerp is, het is een sub-onderwerp. Dus wel bijvoorbeeld als je een huis koopt, wat betaal je dan voor een badkamer. Maar, niet wat je tot achter de komma verdiend en uitgeeft." "Ik bespreek meer dingen met hem dan met mijn vriendinnen bijvoorbeeld. Maar, dat moet ook we zijn een gezin dus het is ook van ons samen. Je moet het hier ook over hebben samen."	09-L	Paarse letters
	"Weinig." " Meer over dromen op dat gebied. Heb het wel eens met vriendinnen over wat van zou je doen als heel veel geld had, dat zijn altijd leuke gesprekken. En ja, roddelen toch wel. Of ja roddelen meer zo van dat je je afvraagt hoe die of die het doet met zijn geld. Je kent of ziet wel eens mensen met een hele dikke auto of die supervaak op vakantie gaan. En ook over salaris heb ik wel gesprekken soms omdat veel van mijn vrienden daar nu mee bezig zijn die willen doorgroeien of beter gaan verdienen en dan hebben we het daar soms over."	10-N	Paarse letters
	"Met mijn vriend wel want ja je woont samen en deelt de kosten." "Met vrienden niet zo vaak nu ik erover nadenk. Wel wat je net vroeg aan mij over welke doelen ik heb, daar wisselen we wel eens van gedachten over en delen we met elkaar." "Ik weet alleen niet wat mijn vrienden verdienen, ik denk dat ze goed verdienen omdat ze net als ik een universitaire studie hebben afgerond en ze weken fulltime. Dus ja dan weet je wel dat het goed zit meestal."	11-C	Paarse letters
Informatie zoeken	"Als ik iets wil weten over financiële onderwerpen, maar sowieso ook in het algemeen dan begin ik altijd bij Google." "Ja, ik vind dat er of te veel informatie is of te weinig. Ook is het vaak niet boeiend geschreven of de informatie gekoppeld aan een bank waardoor het indirect toch een soort reclameboodschap is bij veel financiële informatie."	05-F	Rode letters
	"Ik heb eigenlijk 2 manieren als ik meer wil weten over geldzaken: Ik vraag rond in mijn omgeving of ik ga op zoek via internet. Het ligt er ook aan wat voor informatie je nodig hebt. Als je bijvoorbeeld feiten wilt hebben, bijvoorbeeld hoe staat de hypotheekrente nu, dat kun je beter op internet zoeken."	06-J	Rode letters

Informatie zoeken	"Ja, op internet. Maar stel ik ben op zoek naar ervaringen, dan ga ik het vragen in mijn omgeving." "Ik gebruik gewoon altijd Google om informatie te zoeken." "Ja en dat uitzoeken, die informatie heb ik allemaal opgezocht via google."		
	"Ik kan meestal wel snel dingen uitzoeken via internet op het gebied van geldzaken. Ik merk alleen wel dat je altijd op moet letten of het klopt, op internet staat heel erg veel en dat zijn niet altijd feiten. In je omgeving kan je ook wel dingen vragen, maar ik vind dat niet altijd prettig. Ik ben wel ingesteld dat ik het liever zelf op zoek en oplos." "Ik zeg altijd Google is mijn beste vriend! Dat is ook echt zo, als ik een vraag heb op welk gebied dan ook, dan is Googlen het eerste wat ik doe!" "In meer complexe of hele specifieke gevallen zou ik een financieel adviseur inschakelen. Stel ik wil toch in de toekomst een huis gaan kopen bijvoorbeeld dan zou ik wel oriënteren wat mijn opties zijn via internet maar ook naar verschillende hypotheekaanbieders gaan." "In de toekomst wil ik misschien een eigen onderneming starten, daar twijfel ik nog over. Maar, goed in dat geval zou ik informatie opvragen bij de belasting en KvK., maar ook in mijn omgeving aan ondernemers die ik ken." "Ik vind het fijn om snel iets te weten dus ik bekijk eigenlijk wat de beste of snelste manier is om iets te weten te komen."	07-R	Rode letters
	"Als ik bijvoorbeeld op internet ga kijken, dan vind ik het wel lastig dat er echt een overload aan informatie is. Door de bomen zie je het bos niet meer, ik word dan echt overspoeld en dan kijk ik op verschillende sites en overal staat weer wat anders. Ik vind het lastig om duidelijke en concrete informatie te vinden, en dat zou ik wel graag zien. Je verliest gauw het overzicht en dat demotiveert mij soms om dingen op te zoeken. Ik kom er dan niet aan uit en dan haak ik ook snel af, zo van laat maar!" "Het ligt aan het onderwerp, maar meestal vraag ik het aan mijn moeder of die vriendin die veel van geldzaken afweet." "Ik heb gelukkig een beste vriendin die altijd goed op de hoogte is van dat soort dingen, dus daar vraag wel zaken aan. Daarnaast bespreek ik steeds meer met mijn moeder, bijvoorbeeld hoe zit dat nou met een hypotheek, het huren van een huis, wat is verstandig en waar moet je op letten. Dat soort dingen en de informatie die zij niet weten of wat ik liever zelf uitzoek dan	08-B	Rode letters

	ga ik op google kijken.” “Ik merk wel dat ik informatie zoeken soms uit de wegga. Als het mij niet snel lukt om informatie te vinden op internet omdat het onoverzichtelijk is of ingewikkeld of tegenstrijdig, dan haak ik snel af. Wat wel stom is omdat het wel hele belangrijke zaken zijn. Maar, ik laat het mij dan soms wel tegenhouden omdat ik er niet snel genoeg uitkom.”		
	“Ik ga op zoek via Google om te kijken of ik daar iets kan vinden of ik vraag het aan mijn ouders.” “Wat mij demotiveert, ja er zijn zoveel regeltjes vooral wat betreft de belastingdienst. Ja dat is wel iets wat mij kan demotiveren. Nu ik voor mezelf en freelance bij een bedrijf werk wilde ik ook uitzoeken hoe moet ik dat allemaal gaan doen. Ja er is ook zo veel informatie, ik weet niet waar ik moet beginnen. Dan dacht ik wel vaak van ja laat maar, ik zoek het wel een andere keer op”	09-L	Rode letters
Informatie zoeken	“Over het algemeen ga ik dan naar informatie googlen en als het echt heel ingewikkeld is en ik kom er zelf niet uit dan zou ik het misschien vragen aan mijn ouders of een vriendin. Mijn ervaring is dat ik er eigenlijk altijd wel zelf uitkom op internet.” “Ja, kijk ik laat mij niet snel tegenhouden. Ik ben echt iemand die graag dingen wil leren en uitzoekt.” “Het valt mij wel op dat er veel informatie afkomstig is van banken of andere commerciële bronnen. Ik vind dat er weinig algemene informatie of ja niet-commerciële informatie te vinden is.” “En zaken op het gebied van belasting zijn sowieso saai en dat vind ik dan wel vervelend. Het duurt altijd vrij lang om dat op te zoeken terwijl als je het eenmaal begrijpt, dan denk ik dat had echt wel bondiger en concreter gekund qua beschrijving.” “Mijn startpunt is altijd google en vanuit daar verder.”	10-N	Rode letters
	“Ik vraag het aan mijn vriend, die werkt in de financiële sector dus die weet vrij veel. Of ik ga gewoon op het internet zoeken om te zien wat er over te vinden is.” “Niet per se lastig, maar het kan beter! Veel informatie die online staat is van een commerciële bron of je kunt de bron niet direct vinden waardoor de betrouwbaarheid ook te betwifelen is. Sommige informatie is langdradig, daar kom ik wel uit maar leuk is anders natuurlijk.”	11-C	Rode letters
Informatiebehoefte (direct/indirect)	“Dat was geen probleem toen ik het inkomen had van een fulltime baan, maar nu met een parttime baan is het wel een probleem. Ik kan heel zuinig doen, maar het was slim geweest als ik had gespaard toen ik nog wel geld overhield elke maand. Dat is een wijze les die ik ga toepassen als ik weer een fulltime baan heb.”	05-F	Tekst rood gemarkeerd

Informatiebehoeften (direct/indirect)	"Ik wil ook gaan sparen, dat draagt ook bij aan meer onafhankelijkheid en zekerheid. Ik weet alleen niet zo goed hoe ik dat aan moet pakken." "De laatste tijd heb ik best wel geworsteld met hoe moet ik het gaan doen, hoe kom ik rond. Ik wilde wel weten of er misschien voorzieningen of instanties waren die mij kunnen helpen. Maar ik heb nog geen schulden, dus dan val je eigenlijk tussen wal en schip. Op dat punt was er ook best veel schaamte nog, dus dan ga je niet zo makkelijk naar anderen toe om hulp te vragen." "De laatste tijd heb ik best wel geworsteld met hoe moet ik het gaan doen, hoe kom ik rond. Ik wilde wel weten of er misschien voorzieningen of instanties waren die mij kunnen helpen. Maar ik heb nog geen schulden, dus dan val je eigenlijk tussen wal en schip. Op dat punt was er ook best veel schaamte nog, dus dan ga je niet zo makkelijk naar anderen toe om hulp te vragen." "Mijn interesses qua geldzaken liggen momenteel vooral op het gebied van besparen en sparen. En ook wel informatie, dat is dan indirect over geldzaken, over persoonlijke ontwikkeling, werken, solliciteren en netwerken." "...of de informatie gekoppeld aan een bank waardoor het indirect toch een soort reclameboodschap is bij veel financiële informatie."		
	"Ik wilde dus wel echt blijven werken, maar ik zat wel even te twifelen of ik minder zou gaan werken ja of nee." "Wat ik altijd wel leuk en interessant vind om te ontdekken is waar je bijvoorbeeld wat extra geld mee kunt verdienen. Net als een app die ik gebruik: Vinted, waar je dus kleding en schoenen op kunt verkopen. Ik heb al best veel verkocht, en dat vind ik wel leuk. Ik heb het extra geld niet perse nodig maar ja het is ook zonde als je het maar thuis laat staan of het weggooit." "Ik vind het altijd heel leuk om ervaringsverhalen te lezen omdat je dan toch dingen vindt die je uit jezelf niet op internet tegenkomt. Dat vind ik wel waardevol! Want ik merk wel nu ik moeder ben geworden dat ik behoefte heb om met andere moeders te praten van mijn leeftijd om tips en ervaringen te delen. Ik ben de enige van mijn vriendinnen nu nog die een kindje heeft, dus ik mis dat wel."	06-J	Tekst rood gemarkeerd
	"Mijn angst en onzekerheid qua rondkomen toen mijn relatie stukging..." "Onderwerpen die te maken hebben met financiële zekerheid en toekomst interesseren mij. Ook werk of ja carrière gerichte onderwerpen, dat vind ik ook boeiend." "In de toekomst wil ik graag alleen een huis kopen." "..dit jaar nog wil ik mij graag gaan verdiepen in een concreet plan om zelfstandig ondernemer te worden en ook het financiële plaatje dat daarbij hoort en wat erbij komt kijken"	07-R	Tekst rood gemarkeerd

Informatiebehoeften (direct/indirect)	qua regelingen, uurtarief en belasting."		
	"Ik ben niet voor niets mezelf helemaal gek aan het solliciteren!" "Ik vind het lastig om duidelijke en concrete informatie te vinden, en dat zou ik wel graag zien." "Wat ik wel irritant vind laatste tijd is dat het lijkt of er steeds meer stelletjes bij komen in mijn omgeving, die gaat samenwonen en die krijgt kinderen. Ja ik ben single en ik weet niet ik vind dat soms wel lastig dat mijn omgeving heel erg ingesteld is op het huisje, boompje beestje." "Op korte termijn wil ik een huis gaan huren, maar in de toekomst wil ik graag een huis kopen, is dat met een partner of is dat alleen? Ja, dat weet ik nog niet." "Ik wil dat toch echt wel in de toekomst realiseren en daar komen heel veel vragen bij kijken. Hypotheken, welke soorten, de rente, en kan je nog wel alleen een huis kopen en hoe dan? En hoe gaat het er uitzien over een x aantal jaren. Sommige dingen zijn heel lastig te voorspellen, maar ja het is natuurlijk wel goed om te weten waar heb je rekening mee te houden en wat verstandig is om nu al te weten zodat je daar op tijd van op de hoogte bent." "Ja en over werk en carrière. Ik hoorde laatst van een oud-klasgenoot die had een sollicitatiegesprek gehad en die kreeg de vraag van wat wil je gaan verdienen? Hij had geen flauw benul, en toen besepte ik dat ik daar ook geen idee van heb. Ik weet niet wat kan ik zeggen, wat mag ik zeggen en valt er iets te onderhandelen. Plus wat is eigenlijk normaal voor iemand met mijn opleiding en leeftijd. Hoe kun je dat aanpakken? Dat soort tips en informatie kan ik wel goed gebruiken!" "Want ja ik ben nu net afgestudeerd en moet de volgende stap gaan nemen. Dat geeft veel onduidelijkheid en onzekerheid. Die levensfase van ik wil op mezelf en fulltime gaan werken, het volwassen leven zeg maar komt eraan. Ik wil daarom wel meer informatie inwinnen want er komt best veel bij kijken." "Ik vind andermans verhalen en ervaringen altijd leuk en interessant en helemaal als het gaat over de situatie waar ik zelf inzit. Vooral als het herkennend is, dan geeft toch erkenning en bevestiging ook."	08-B	Tekst rood gemarkeerd
	".....we willen later wel een tweede kind erbij en dan kan ik niet het werktempo vol blijven houden wat ik nu doe." "Lange-termijn doelen zijn voor mij sparen voor de toekomst, sparen voor mijn kind en mijn eigen bedrijf winstgevend maken." "Nu ik voor mezelf en freelance bij een bedrijf werk wilde ik ook uitzoeken hoe moet ik dat allemaal gaan doen. Ja er is ook zo veel informatie, ik weet niet waar ik moet beginnen."	09-L	Tekst rood gemarkeerd

	"Ja <u>mijn grootste geldvragen</u> hebben echt te maken gehad met dat ik <u>eigen ondernemer</u> ben en alles wat daarbij komt kijken en <u>wat je moet weten en regelen</u>." "Hoe je het voor je kinderen goed kunt regelen op het gebied van financiën dat interesseert mij natuurlijk wel. En ja beleggen heb ik een tijdje interessant gevonden totdat de beurzen heel erg gingen kelderen."		
	"Nu zou het wel een probleem zijn als ik mijn baan bijvoorbeeld verlies, niet op korte termijn want ik kan dat wel een aantal maanden opvangen als het moet. Ik wil op de langere termijn ervoor zorgen dat ik niet perse zou hoeven werken eigenlijk.." "<u>En een ander doel is</u> dat ik over vijf jaar minimaal een <u>vermogen wil hebben</u> van 30.000 euro. "Ik vind dat er weinig algemene informatie of ja niet-commerciële informatie te vinden is." "Ja met de toekomst vooral. Extra paren voor mijn pensioen doe ik bijvoorbeeld en ben verder nu bezig met het uitzoeken of het slim is om te gaan beleggen." "...ben wel na aan het denken over een huis kopen. Niet dat ik al op zoek ben, maar ben wel een beetje aan het oriënteren." "...veel informatie die online staat is van een commerciële bron of je kunt de bron niet direct vinden waardoor <u>de betrouwbaarheid ook te betwifelen is</u>." "Op dit moment met hypotheek en een nieuw huis kopen. Ook mijn huis verkopen, hoe ik dat aan ga pakken." "En de laatste tijd ben ik ook aan het kijken of ik mijn salaris hoger kan krijgen of dat ik daarnaast freelance wat dingen ga doen."	10-N	Tekst rood gemarkeerd

Bijlage 8: Codeboek individuele interviews (deel 2 social media)

Code	Uitspraak	Respondent
Gebruikte Kanalen	Facebook, Instagram & Pinterest. Ja, dat ligt heel erg aan het doel, dus dat vind ik wel een lastige vraag. Ik denk toch Instagram op 1, Facebook op 2 en Pinterest op 3.	05-F
	Ik heb Pinterest, Facebook en Instagram	06-J
	Ik gebruik alleen Facebook en Instagram.	07-R
	Ik gebruik Pinterest, Facebook, Instagram dagelijks. En LinkedIn heb ik ook, maar gebruik ik niet voor mijn plezier, dat is puur handig voor vacatures. "Ja, dan toch Facebook! Op Instagram ben je beperkt met beelden en op Facebook heb je zowel beeld als tekst. Ik kies Facebook omdat het wat uitgebreider is en toch ook wel overzichtelijk. Het biedt meer mogelijkheden, je kan je wat meer uiten op Facebook. Tekst en uitleg is toch wel fijner."	08-B
	Instagram heel erg! En Facebook ook.	09-L
	Ik gebruik LinkedIn, Facebook en Instagram.	10-N
	Ik gebruik alleen Facebook.	11-C
	Ik heb Facebook, Instagram en LinkedIn.	12-M*
	Facebook en Instagram.	13-T*
	Ik heb Instagram en Facebook.	14-E*
	Ik gebruik alleen Facebook.	15-S*
Facebook	Facebook gebruik ik elke dag en dit gebruik ik vooral om op de hoogte te blijven van mijn vrienden, mijn sociale netwerk . En ook gebruik ik het als algemene informatievoorziening en voor vermaak . Ik volg en kijk eigenlijk geen nieuws, maar de echt belangrijke dingen op dat gebied komen in Facebook ook wel naar boven. "Ik ben best terughoudend in het posten van dingen op Facebook, meestal als ik iets post is het bijvoorbeeld een nieuwe profielfoto"	05-F
	"Ik ben sowieso dagelijks actief op Facebook in het kijken en liken van dingen. Zelf deel ik alleen niet vaak iets op Facebook." "Op Facebook vind ik het leuk om te kijken wat mijn vrienden doen maar ook om merken te volgen ." "De dingen die ik deel zijn soms acties om iets te winnen van een merk op een uitje bijvoorbeeld."	06-J

	Het delen van grappige of motiverende quotes doe ik ook af en toe. Over mijzelf maak ik alleen bijzondere momenten en gebeurtenissen bekend.	
Facebook	"Facebook gebruik ik om op de hoogte blijven van wat mijn vrienden doen. Ik vind het leuk om te foto's te zien van hun activiteiten. Verder gebruik ik Facebook ook voor kennis en nieuws." "Kennis en nieuws op het gebied van gezond leven en zelfontwikkeling. Maar ook nieuws over wat er in Nederland en de rest van wereld gebeurd. Ik volg heel veel nieuwsmedia op Facebook en dingen die relevant zijn voor mijn vakgebied." "Ik bekijk en volg ook graag merken op Facebook." "Ik deel niet veel denk ik. Ja, wat is veel? Ik ben sowieso niet iemand die dagelijks wat op Facebook zet, maar ik kijk wel dagelijks op Facebook." "Ik houd er wel van om foto's te delen als ik samen met vrienden ergens ben. Oh ja wat ik wel vaak doe is vrienden taggen onder berichten die grappig zijn of relevant voor mensen die ik ken."	07-R
	"Ik gebruik Facebook actief, maar ik post zelf bijna nooit dingen. Alleen soms plaats ik foto's van het uitgaan samen met vriendinnen of van bijzondere gebeurtenissen zoals toen ik geslaagd was voor mijn opleiding." "Ik vind dat er steeds meer onzin op Facebook staat. Ik merk dat ik de laatste tijd meer bezig ben met scrollen op mijn tijdlijn dan echt dingen bekijken en lezen." "Ja, beeld vind ik leuk en dan de plaatjes die binnen mijn interesses vallen wat ik mooi vind op het gebied van stijl. Ik volg vooral kledingwinkels- en merken op Facebook. Beeld is hier voor mij ook weer heel belangrijk." "Ik vind wel artikelen leuk om te lezen als ze grappig of herkenbaar zijn voor mij. Het meeste waardeer ik berichten op Facebook die me aan het lachen maken eigenlijk." "Ja door facebook krijg ik wel een beeld van wat anderen aan het doen zijn. Maar soms denk ik van, ja waarom moet ik dit weten? Het is wel eens leuk die is afgestudeerd of die heeft die mijlpaal behaald, maar vaak zie ik ook echt dingen van mensen die ik totaal niet relevant vind" "Ik ben niet echt iemand die dagelijks dingen post, niet eens wekelijks eigenlijk! Het verschilt ook wel als ik wat meemaak of iets bijzonders heb, maar verder deel ik niet gauw dingen op facebook." "Ik ben meer een kijker dan een deler. Ik ben wel iemand die vaak mensen tagt op Facebook, bijvoorbeeld vriendinnen bij iets grappigs of een feestje bijvoorbeeld." "Daarnaast gebruik ik Facebook ook om in de gaten te houden wanneer er activiteiten zoals feestjes en festivals zijn. Het heeft ook een soort agenda of ja activiteitenkalender functie voor mij."	08-B
	"Ik gebruik Facebook vooral om te spieken wat er gebeurt, dat ik kan zien waar mensen mee bezig zijn. Vanuit mijzelf persoonlijk, dus als privé persoon, zet ik eigenlijk niks op Facebook."	09-L

Facebook	“Waarom gebruik ik Facebook? Ja, eigenlijk weet ik dat niet echt. Het is gewoon een gewoonte en een routine om dat te gebruiken geworden” “Ik vind het leuk dat ik op de hoogte blijf van wat vrienden doen, daardoor kan ik ook herinnerd worden van ik moet ze weer een keer zien of spreken dus dat is ook wel handig.” “Verder vind ik veel berichten ook interessant, niet alleen van mensen maar ook van pagina’s die ik volg qua nieuws. Al is het wel steeds mee dat er op mijn tijdlijn dingen voorbij komen die ik echt niet boeiend vind. “Ja Facebook is gewoon tijdverdrijf, eigenlijk altijd als ik buiten ga roken dan kijk ik er op of er nog wat nieuws of leuks te lezen is. Het maakt me ook wel aan het lachen bepaalde dingen, en daar ben ik wel het meest naar op zoek, dingen die mij opvrolijken. En van die berichten waar ik vriendinnen in kan taggen waarvan ik weet dat ze dat ook grappig vinden.” “Nee ik deel niet zo veel. Sowieso weinig persoonlijke dingen, ja vooral foto’s dat wel. Maar geen berichten van ik heb vandaag dit of dat gedaan of klaagdingen. Ik deel wel bijvoorbeeld dingen wat ik op Facebook tegenkom die ik interessant vind.” “Nou, bijvoorbeeld pas kwam ik een artikel tegen over waarom single zijn het nieuwe zwart is. Ja dat was een heel herkenbaar en ook grappig stuk en dat deel ik dan omdat het ook leuk is voor andere mensen die alleen zijn” “ Nee niet in het openbaar. Het is wel een guilty pleasure van mij om andermans reacties te lezen, soms is dat gewoon zo grappig en soms ook heel irritant en schokkend. Maar op de een of andere manier blijf ik dan lezen. Zelf houd ik er niet van om deel te nemen aan discussies op facebook. “	10-N
	“Ik gebruik het sowieso voor mijn vrienden. We hebben het allemaal druk en op die manier krijg je toch dingen van elkaar mee. Ook gebruik het vooral om op de hoogte te blijven van wat er in de wereld en maatschappij gebeurt, dat vind ik wel belangrijk om daarmee bezig te zijn.” “Facebook is ook wel een van de activiteiten die ik gebruik om mezelf te vermaken tussendoor.” “Ook valt het mij op dat ik veel merken en bedrijven volg nu ik even aan mijn tijdlijn denk. Ik ben best wel merkloyaal en vind het leuk om mijn favoriete merken te volgen en nieuwe producten te zien.” “ Ja, heel stom maar ik vind dierenfilmpjes heel leuk die voorbij komen op facebook en toch ook wel artikelen over zelfontwikkeling.” “Ik zou mezelf omschrijven als iemand die veel foto’s deelt van bijzondere momenten met vrienden. En dat is vooral uitjes, vakanties en eten of feestjes. Ik deel ook wel graag kennis met	11-C

Facebook	anderen, ook gewoon buiten Facebook hoor. Maar op Facebook deel ik vaak interessante artikelen over die zelfontwikkeling onderwerpen en opinies over maatschappelijke zaken en nieuws." "Als het bedrijven en merken zijn niet, althans niet in de vorm van een reactie maar ik like vooral veel. Op vrienden hun berichten reageer ik meestal wel, niet alleen met een like maar ook wel met een reactie" " Taggen doe ik echt heel veel, misschien iets te veel. Maar het is gewoon een makkelijke manier om iets met iemand te delen. Als ik het doe is het meestal grappig of om iemand te tippen over een evenement of artikel waarvan ik weet dat diegene dat leuk of interessant zou vinden."	
	"Ik gebruik het vooral voor nieuws en actualiteiten, ik blijf graag op de hoogte en verzamel graag kennis dus lees veel artikelen via Facebook." "Ik bekijk wel op Facebook wat vrienden en familie doen maar ik houd liever in het echt contact over belangrijke dingen. " "Ik ben vaak op werk best wel gestrest door deadlines en dan vind ik het fijn om even ter ontspanning op Facebook te kijken. Daar komen vaak wel grappige dingen voorbij vind ik." " Ik deel soms artikelen van mijn werk en wat we bereikt hebben. Over mezelf foto's als ik bijzonders aan het doen ben zoals uit eten gaan of op reis ben." "Heel veel! Ik volg sowieso alle merken die ik zelf draag van schoenen en kleding. Dat geeft mij ook ideeën als ik op zoek ben naar iets nieuws. En ik volg veel evenementen- en muziekpagina's en organisaties die dingen posten over carrière en gezond leven." "Meerdere keren per dag. In mijn pauzes op het werk en ook als ik in de trein zit ernaar toe. Voordat ik ga slapen kan ik het ook nooit laten om nog even te spieken op mijn tijdlijn." " Ja met name als ik in de trein zit in de ochtend en avond. En voor het slapen gaan dus wat later op de avond dan ga ik bewust dingen lezen via Facebook."	12-M
	" Pfoe, ja het is zo vanzelfsprekend tegenwoordig dat je Facebook hebt. Ik heb wel echt het idee dat ik een hoop zou missen als ik het niet heb." "Ik gebruik het voornamelijk om in contact te blijven met vrienden en om te zien wat zij daarop delen. Verder is Facebook voor mij een manier om op de hoogte te blijven van nieuws en wat er te doen is op het gebied van uitgaan." "Ik deel eigenlijk heel weinig. Als ik wel eens wat deel zijn dat foto's en als ik heel blij met ben met iets dan wijd ik daar soms een bericht aan. Toen ik afgestudeerd was bijvoorbeeld, ja dat heb ik wel gelijk op Facebook gedeeld en toen ik mijn eerste baan had ook."	13-T

	“Ik deel vaker content van anderen dan dat ik zelf wat deel ,dat wel. Wat ik deel zijn pagina’s of stukken met tips voor anderen op het gebied van eettentjes of carrière omdat ik weet dat veel mensen dat bezighoudt. Alleen dat is soms, echt niet dagelijks. Ik kijk en like vooral dingen.” “Ik volg, als ik zo even mijn tijdlijn voorstel, veel merkpagina’s ja. Op mijn tijdlijn zie meer berichten daarvan dan van mensen die ik daadwerkelijk ken. Ik volg veel pagina’s die mij interesseren en wat ik dus boeiend vind om te lezen. Dat zijn dingen over tv-series, muziek, carrière, merken waar ik dol op ben en veel nieuwspagina’s. En veel grappige dingen zoals 9gag en rumag.” “Dagelijks! Ik kijk sowieso meerdere keren per dag op Facebook. Niet altijd even bewust, soms ben ik echt hersenloos aan het scrollen. Maar er zijn ook wel momenten dat ik heel bewust Facebook opga om te zoeken naar iets leuks of iets van nieuws.” “Ja, dat verschilt. Over het algemeen heb ik die zogenaamde lees-momenten als ik me verveel en dus niet aan het werk ben of ergens naartoe. Dat is meestal doordeweeks in de avond en in het weekend.”	
Facebook	“Heel suf, maar eigenlijk omdat ‘iedereen’ het gebruikt. Ik zou het missen omdat ik dan niet of ja minder op de hoogte ben van wat er om mij heen gebeurd. Wat vrienden doen, maar ook wat ze grappig vinden of wat voor hypes er zijn en ook actualiteiten.” “Ik volg het nieuws wel, maar toch is Facebook een snellere manier om te zien wat er allemaal gebeurd. Behalve daardoor gebruik ik het als ik mij verveel en om nuttige artikelen te lezen die mensen of pagina’s delen daarop.” “De momenten dat ik zelf wat op Facebook zet dat zijn momenten die bijzonder zijn. Bijvoorbeeld vakantiefoto’s of bepaalde momenten met mijn vriend of vriendinnen. Niet zomaar van die willekeurige selfies hoor, meer als we uiteten zijn of met lekker weer op het strand of tijdens een bezoek aan een stad, dat soort dingen.” “Ja, wat ik dus wel doe is het delen van nuttige berichten. Onlangs bijvoorbeeld een artikel hoe je sneakers snel schoon kunt maken met huis, tuin en keukenmiddelen. Ik had zelf heel veel aan dat artikel, als sneakerfreak, maar dacht ja daar hebben anderen ook veel aan en dat deel ik dat. Zulke dingen worden dan ook wel gewaardeerd omdat mensen daar iets aan hebben.” “Ook deel ik dingen waar ik heel fan van ben! Stel een nieuw seizoen van een serie die ik kijk komt eraan of een nieuw album van een artiest, dan deel ik daar mijn blijdschap over en dat mensen weten dat ik daar fan van ben. Op die manier weet ik trouwens ook wie er dan ook fan zijn, dat is gewoon leuk ook.” “Ik volg veel pagina’s die gaan over carrière en ondernemen. Ik ben zelf ondernemer dus ben geïnteresseerd in het up to date blijven op dat gebied. Ik volg pagina’s waarbij tips, adviezen en ervaringen voorbij komen voor en van ondernemers.” “Ja en zoals ik al zei ik ben fan van bepaalde tv-series en muziek maar ook een enorme sneakerfan!	14-E

Facebook	Dus op dat gebied volg ik echt heel veel pagina's en merken op Facebook. Verder veel pagina's die gewoon grappig zijn, weinig inhoud maar vooral plaatjes en grappige filmpjes. Niet dat ik geen pagina's volg die geen inhoud hebben, ik ben ook actief in het volgen van nieuwspagina's, dat juist ook! Die afwisseling is juist zo leuk op Facebook. “ “Elke dag! All day, everyday! Nee grapje, nou ja het is wel meer waarheid dan ik zou willen hoor. Ik zit zeker wel minstens 5 keer per dag op Facebook en dat begint eigenlijk gelijk al als ik 's ochtends wakker word. Het is echt een routine-ding.” “Vaak wel passief, dan ben ik niet echt op zoek naar iets en is het mee scrollen om de tijd te vullen en uit verveling. Af en toe like ik dan wat. Maar, er zijn ook wel zeker momenten dat het niet uit automatisme is. Ik ga dan bewust online op Facebook omdat ik op zoek ben naar informatie, iets om te lezen of gewoon om te checken of er nog wat grappigs te vinden is.” “Ja, ik like best wel veel! Reageren op berichten doe ik nooit, alleen als er wat te winnen valt soms. Maar dat is dan gewoon makkelijk omdat je alleen iemand daarin moet taggen of een woord of zin moet typen. Over taggen gesproken, dat doe ik wel veel. Das echt een ding dat mijn vriendinnen ik veel doen op Facebook.” “Meestal is het onder grappige dingen of hele herkenbare dingen dat je echt denkt dat gaat over mij of is echt typisch iets dat wij doen. Maar ik tag ook wel vrienden als ik iets tegenkom op Facebook een pagina of bepaald artikel waarvan ik weet die is daar mee bezig of voor hem of haar zou dit wel relevant zijn.”	
	“Voor nieuws en updates voornamelijk en om in contact te blijven met vrienden en familie.” “Nieuws, als in het nieuws in Nederland en in de wereld. En updates over onderwerpen waar mijn interesses liggen.” “Ja, mijn vakgebied en dat is retail en e-commerce. En verder zijn dat reizen, koken dus recepten vooral en mode en uitgaan.” “Niets, of ja heel weinig. Het enige wat ik deel is dat mensen zien waar ik heenga omdat ik dan bij een evenement op aanwezig heb geklikt en dat verschijnt dan in andermans tijdlijn. En ja wanneer ik mijn profielfoto verander, that's it.” “Nee, ook niet. Ik like het wel als ik het wat vind of als het voor ander ook leuk is of relevant, dan tag ik diegene er in. Dus ik deel eigenlijk heel gericht en niet aan en met iedereen.” “Dagelijks. Per keer dat ik kijk is dat meestal maar kort, maar wel vaak.” “Soms ga ik doelgericht op Facebook kijken met de intentie van oke ik wil het nieuws lezen en updates over mijn vakgebied. En soms is het dat ik gewoon passief en onbewust loop te scrollen over die tijdlijn. Dat is meestal overdag trouwens. In de avond als ik eindelijk thuis ben, dan ga ik even ontspannen met een kop thee en wat online lezen.”	15-S

Instagram	“Op Instagram post ik zelf wel op regelmatige basis. Ik vind het leuk om dingen te vertellen aan de hand van foto’s. Ik scroll meerdere malen per dag door mijn Instagram feed. Wat ik daar op heb staan is weer hetzelfde als op Facebook, alleen dat spirituele niet op Instagram. Op Instagram veel dingen die een inspiratie zijn op het gebied van haarstijlen, eten, interieur en kleding. Ook vind ik quotes leuk en inspirerend.	05-F
	“Ik gebruik instagram minder voor kennis en nieuws, dat is bij mij voornamelijk via Facebook.” “ Ik gebruik instagram echt ter ontspanning en ik gebruik het meerdere malen per dag. Ik vind het fijn om tussen de drukte door op Instagram mooie foto’s te bekijken. Ook is het voor mij een stukje motivatie en inspiratie op het gebied van gezond en fit leven. Verder veel mooie natuur en landschap foto’s, daar word ik vrolijk van en van die motivational life quotes dingen, daar houd ik ook van. “ “Ik deel meer op instagram dan op Facebook. Op instagram post ik vaak foto’s meer foto’s van momenten die ik beleef of als ik op een bijzondere plek ben en niet veel selfies.”	07-R
	“Ik gebruik Instagram heel actief. Ik betrap mezelf erop, sinds de nieuwe functie van Instagram dat de populairste berichten bovenaan komen te staan, dat ik nu eigenlijk meer zelf ga opzoeken. Dus dat ik eigenlijk zelf de naam van iets of iemand intik en bekijk of er nieuwe posts zijn.” “Ja, ook weer voor dat stukje inspiratie, maar ook om op de hoogte te blijven van nieuwe dingen op het gebied van merken die ik graag koop. Ik volg naast merken ook een aantal vrienden op instagram.” “Nee, ik deel niet vaak dingen op Instagram. Ik ben meer een kijker.”	08-B
	Instagram gebruik ik zakelijk, maar daar laat ik wel meer persoonlijk dingen zien ook omdat beeld daar meer geschikt voor is. Daar deel ik vooral beelden van hotspots op het gebied van eet- en koffietentjes. Ook deel ik producten en beelden die te maken hebben met merken waar ik blij mee ben.	09-L
	Instagram is wel mijn absolute favoriet! In tegenstelling tot Facebook irriteer ik me nooit als ik op instagram kijk. Ik gebruik het omdat ik houd van mooie beelden bekijken. “Ik volg mensen die ik ken op insta maar nu ik er zo over nadenk eigenlijk vooral merken enz. En ik volg veel van die motivatie quotes accounts, das vaak heel cliché maar toch vind ik het fijn om dat te lezen. “ “Instagram is wel een social media kanaal dat altijd positief is, ik merk dat ik daar wel het meeste	10-B

	plezier uit haal. Zelfs de advertenties op instagram vind ik nuttig want dan zijn op de een of andere sneaky manier dingen die ik mooi of interessant vind waardoor ik het vaak nog ga volgen ook."	
	"Instagram is denk ik wel mijn favoriet omdat ik hier nooit geïrriteerd word door dingen die erop staan. Ik zie echt alleen dingen die ik wil zien en mooi vind." "Ik deel af en toe iets op Instagram. Meestal zijn dat dingen die opvallen en bijzonder zijn waarvan ik vind dit is het delen waard." "Ik vind het zelf wel opvallend eigenlijk dat ik veel dingen volg op Instagram waar van het niet mensen zijn die ik persoonlijk ken. Veel merken die ik zelf koop of mooi vind volg ik en mensen die veel plaatjes van reizen delen en interessante dingen meemaken en dat dan delen op hun instagram."	12-M
	"Instagram gebruik ik omdat ik het echt heel leuk vind om plaatjes te kijken." "Hier staat ook niet zo veel onzin op, het gebeurt bij mij eigenlijk niet vaak dat ik iemand of iets ontvolg op Insta omdat hun berichten irritant zijn. Bij Facebook gebeurt dat wel vaak omdat ik mij echt daar snel irriteer aan sommige mensen en pagina's."	13-T
Bewust lezen	"Als ik wakker word, is het eerste wat ik doe mijn telefoon pakken om door mijn tijdlijn op Facebook te scrollen, maar dat is meer passief. In de ochtend heb ik meestal geen tijd of zin om artikelen te lezen. Als ik denk van oh dit wil ik later lezen, dan sla ik het wel op. In dat opzicht is voor mij de avond beter om artikelen te lezen. Dan heb ik er meer tijd en aandacht voor, ook meer zin in om iets daadwerkelijk te gaan lezen."	05-F
	"Niet onder werktijd, maar als ik het dan tegenkom dan onthoud ik dat wel of sla ik het op. Meestal in de avond als die kleine ligt te slapen neem ik de tijd om lekker wat te lezen."	06-J
	"Ik heb hier de tijd een aandacht voor meestal na werk, dus in de avond. "	07-R
	"'s avonds! Omdat ik dan eigenlijk alles uit mijn handen laat vallen, ik doe dan niks meer. In de avond heb ik de tijd en zin om iets te gaan lezen want ja overdag houd ik mezelf altijd wel bezig met van alles. Ik heb 's avonds als ik lekker op de bank zit, dan ga ik wel dingen lezen."	08-B
	"Meestal als ik tussen de middag even pauze heb, dan ga ik op zoek of ik nog wat interessants kan vinden om te lezen. Dat is dan wel vluchtig dus meer nieuwsberichten bijvoorbeeld. Eigenlijk vooral in de avond na het eten besteed ik wel tijd aan het uitgebreider lezen van artikelen online."	09-L
	"Als ik daar tijd voor heb en dat is bij mij na werktijd, dus in de avond of in het weekend. Dan vind ik het fijn om artikelen te lezen en kennis op te doen. Overdag is het meer vluchtig kijken en lezen omdat ik dan aan het werk ben."	10-N

Bewust lezen		
	“Altijd! Maar ik heb daar niet altijd de aandacht en tijd voor. Meestal vroeg in de ochtend bij het wakker worden heb ik eventjes tijd en voor de rest voornamelijk in het weekend en in de avond.”	11-C
	“Als iets echt heel interessant is dan lees ik het wel gelijk. Sowieso korte artikelen lezen gebeurt bij mij heel de dag door maar dat zijn dan nieuwsberichten of dingen die ik binnen 2 minuten kan lezen.” “Als ik zo even naar mijn dag kijk, dan lees ik het meest dingen op social media, en dan vooral het doorklikken, meestal na werk als ik in de trein zit of aan het wachten ben op de trein.”	12-M
	“Als ik wakker word want dan vind ik het fijn om bij het ontbijt even te zien of er nog wat nieuws is en wat er gebeurd is. Op dat moment sla ik vaak ook dingen op die ik dan later wil gaan lezen.” “Later is meestal bij mij als ik thuiskom van werk en even een theetje drink en in bed voordat ik ga slapen.”	13-T
	“Het meeste lees ik online als in mijn bed lig voordat ik ga slapen en als ik even pauze heb op mijn werk.”	14-E
	“Dat ligt een beetje aan mijn bui. Soms ga ik doelgericht op Facebook kijken met de intentie van oke ik wil het nieuws lezen en updates over mijn vakgebied. En soms is het dat ik gewoon passief en onbewust loop te scrollen over die tijdlijn. Dat is meestal overdag trouwens. In de avond als ik eindelijk thuis ben, dan ga ik even ontspannen met een kop thee en wat online lezen.”	15-S
Een merk of pagina volgen op social media	“Het aanbod van wat ze posten moet aansluiten bij mijn interesses! Ik wil dat nuttig is, dus wat heb ik er wat aan en wat kan ik er van leren?”	05-F
	“Wat voor mij belangrijk is, is dat er veel dingen voorbij komen die ik interessant vind en mij aanspreken! “Het beeld moet mooi zijn en niet alleen maar tekst. En de frequentie vind ik ook belangrijk, een merk moet wel regelmatig dingen posten zodat je interesse gewekt blijft, maar ook weer niet te vaak want dan wordt het irritant.”	06-J
	“Als ik er iets aan heb om ze te volgen, dus als het voor mij relevant is en het mij wat nuttigs bied. Ik wil er iets aan hebben, dus ja voor meer kennis en nieuws.” “Ik volg ook graag organisaties op social media die ik inspirerend en goed vind, op maatschappelijk gebied bijvoorbeeld. Het moet natuurlijk aansluiten bij mijn interesses. Een reden om iets te ontvolgen vind ik als het spammen wordt of hun content heel commercieel is, als het te gericht is op dingen pushen en verkopen dan haak ik wel af.”	07-R

	“Sowieso als ik goede ervaringen met een bedrijf of merk heb. Dus bijvoorbeeld winkels waar ik graag en vaak kom of een merk dat ik leuk vind, die volg ik dan ook op social media. “ “Ja, het heeft vooral te maken heb ik er een goede ervaring mee, vind ik het boeiend en mooi wat ze doen en ben ik er tevreden over. “ “Net als ik heb dan laatst een bril gekocht en ja dat is mij eigenlijk zo goed bevallen, dat ik dan ook merk dat ik dan dingen ga posten over dat merk. Ik voel me dan echt verbonden met dat merk en er is dan ook kort daarna een tweede aankoop geweest. “ “Het verhaal achter een merk of bedrijf, vind ik ook belangrijk en bepalend of ik ze leuk vind of niet. Dat vind ik heel interessant om te weten.”	08-B
Een merk of pagina volgen op social media	Wanneer ik zie dat het totaal plaatje qua beeld er mooi uit ziet en het mooie foto's zijn. Ook omdat ik daar zelf gewoon inspiratie van krijg voor mijn eigen blog! En daarnaast inspiratie of nieuwtjes op het gebied van moeder zijn en ondernemen. Het belangrijkste voor mij is dat het visuele aspect mij aanspreekt.	09-L
	“Ik volg meestal merken waar ik fan van ben en die ik leuk vind. Ik zoek daar wel actief naar ook omdat ik het in de gaten wil houden wat ze doen. “ “Als een organisatie leuke artikelen plaatst wat aansluit bij wie ik ben of wat mij boeit dat zijn ook redenen om te volgen. Ik moet er iets aan hebben qua dat ik nieuwe kennis opdoe of dat het gewoon een manier is om mezelf te vermaken. Ja en beeld vind ik belangrijk, als een pagina heel veel mooie foto's plaatst waar ik een goed gevoel door krijg dan ga ik die zeker volgen.”	10-N
	“Ja als ze dingen plaatsen die ik relevant vind. De praktische of informatieve waarde voor mij is belangrijk. Ik houd ervan om nieuwe kennis op te doen en zeker als het iets is dat ik direct zou kunnen toepassen ”	11-C
	“Voor mij is het bepalend of ik ze ken of als ik zie dat bekenden de pagina leuk vinden.” “ Het maakt natuurlijk ook uit wat er op staat dat moeten dingen zijn die mij interesseren of dingen die ik mooi vind qua beelden. Dat doen veel merken heel goed.”	12-M
	Ik volg graag dingen die informatie geven over actualiteiten en als ze dingen plaatsen die ik grappig vind.” “Ik merk dat ik meestal pagina's ga volgen als ik op mijn tijdlijn zie dat iemand anders het leuk vind, dan ga ik meestal kijken wat het is en als mij dat bevalt dan klik ik snel op like.”	13-T
	“Meestal is voor mij bepalend of ze dingen plaatsen die nuttig zijn en dat als ik het zie ik daar zelf wat mee kan doen.” “Ik volg al veel merken en als ik een nieuw merk leer kennen van schoenen of kleding dat mij ook bevalt dan ga ik die ook volgen om te kijken wat ze allemaal hebben.” “Pagina's die gaan over horecagelegenheden en feesten volg ik ook graag omdat ik dan weet wat er	14-E
Een merk of		

pagina volgen op social media	allemaal te doen is dus dat wel handig om inspiratie op te doen. "	
	"Hoe relevant ze zijn voor mij. Het moet aansluiten bij mijn interesses die ik al eerder noemde. En in het geval van een merk moet ik het mooi vinden wat ze hebben of het verhaal erachter van het merk dus wat ze doen. Oh, wat ik ook belangrijk vind, is wanneer ik een pagina volg berichten plaatsen over dingen die ik direct toe kan passen . Bijvoorbeeld over koken, maar ook van die artikelen die gaan over zoveel tips om goedkope vliegtickets te scoren of tips voor meer productiviteit, dat soort berichten bijvoorbeeld waardeer ik altijd wel."	15-S
Contentvoorkeur /contenvorm	"Ik vind afwisseling belangrijk! Dus, dat je niet per se al weet wat je kunt verwachten. Wel vind ik sowieso beeld altijd wel belangrijk, of dat nou bewegend beeld is of foto's. Ja dat triggert mij wel. "	05-F
	"Ik ga niet op zoek naar filmpjes maar zie dat meestal voorbij komen op mijn Facebook tijdlijn. Ik vind filmpjes handig als het tutorials zijn voor hoe je iets moet doen, bijvoorbeeld voor haar of make up. Verder vind ik vaak filmpjes van bijvoorbeeld Dumpert heel grappig! Wel haak ik snel af bij filmpjes die lang duren, dan heb ik gewoon geen zin meer of gewoon geen tijd om te blijven kijken. "Beeld moet mij wel triggeren om tekst te lezen dat sowieso. Verder als het er gewoon goed uitziet, dus geen taalfouten of te langdradig of rommelig beschreven. Ook valt het mij dat ik snel getriggerd wordt door tekst met tips . Dan bedoel ik bijvoorbeeld "5 tips om.....". Ik wil iets lezen waar ik wat aan heb, wat ik toe kan passen of waarin ik mezelf herken. "	06-J
	"Ik vind een combinatie van beeld en tekst heel fijn. Ik lees wel graag artikelen, en daarin vind ik een sterke inhoud zonder taalfouten belangrijk. Ik houd niet van te korte artikelen waar eigenlijk net niks in gezegd wordt, dan lees ik liever een artikel waarvan ik weet dit gaat ergens over en hier steek ik wat van op. " "Filmpjes kijk ik niet zo vaak, of het moeten korte filmpjes zijn die ik voorbij zie komen op bijvoorbeeld Facebook. Mijn voorkeur ligt echt in beeld qua foto's en tekst. Ik scroll 9 van de tien keer over filmpjes heen op facebook. Beeld spreekt mij op instagram meer aan. Als ik op Instagram veel tekst zie, meestal meer dan vier zinnen ofzo, dan stop ik met lezen of ik lees er overheen omdat bij Instagram mijn focus ligt op beeld.	07-R
	Nou, ik kijk bijvoorbeeld niet veel filmpjes, althans ja soms wel als het kort voorbij komt via Facebook bijvoorbeeld wel. Maar, geen lange filmpjes, dan scroll ik gauw verder. Ik vind filmpjes wel handig als het tutorials zijn. "Afbeeldingen hebben sowieso mijn voorkeur! Tekst wanneer ik zin heb om artikelen te lezen, maar toch is het vaak bepalend of ik dat doe door een afbeelding die er dan bij staat."	08-B

Contentvoorkeur /contenvorm	“Ja, dat ligt heel erg aan het onderwerp. Bepaalde onderwerpen kun je heel makkelijk vastleggen in beeld, maar soms heb je net iets meer verdieping nodig waarbij tekst weer beter kan.” “Video is dan weer geschikt omdat je het kan vertellen in beeld en daarin ook humor in kan aanbrengen. Ik vind bij content vooral de inhoud belangrijk, maar ook de qua sfeer en beeld moeten het mij aanspreken.”	09-L
	“Tekst en beeld! Video ben ik niet zo van, dat vermijd ik eigenlijk zelfs. Als ik kijk van content welke dingen ik het meest like zijn dat plaatjes en artikelen.”	10-N
	“Tekst omdat ik daar kennis uithaal en ik houd van lezen. Beeld ook want ik ben visueel ingesteld en mooie beelden zijn voor mij wel belangrijk op Facebook. Een goede mix van tekst en beeld heeft dus mijn voorkeur.”	11-C
	“Beeld en tekst!” “Je hebt ook wel eens dat ze plaatjes hebben met een tekst of quote erin, dat vind ik ook leuk.”	12-M
	“Dat ligt aan het onderwerp en wat voor organisatie het is. Beeld kan wel goed laten zien hoe mooi iets is en kan bepaalde gevoelens oproepen of ja sneller vaak dan dat tekst dat kan.” “Beeld valt gewoon op, over tekst kun je sneller heen lezen ook al is het misschien wel interessant.”	13-T
	“Een goede kop bij een bericht triggert mij wel snel, vaak als het een vraag is valt op mij bij dan.” “Uiteindelijk zou ik niet zonder tekst kunnen want dat biedt toch inhoud waar je wat aan hebt of wat mee kan maar beeld maakt iets wel opvallend en dan weet je in een oogopslag wel vaak waar iets over gaat.”	14-E
	“Ik ben vrij visueel ingesteld dus beelden zijn voor mij belangrijk. Maar alleen beeld daar kun je vaak weinig mee als het gaat om informatie verkrijgen dan zou ik zeggen een combi van beeld en tekst. Het liefst heb ik dat het afgewisseld word, dus niet te veel van het een en ook geen overload van het andere.”	15-S
	“Mijn tijdlijn gaat veel over sport en dan vooral thai/kickboksen, dieren, interieur, schoenen en over mindstyle en spiritualiteit.” “Ook vind ik quotes leuk en inspirerend”	05-F
(online) interesegebieden	Vooraf Pinterest vind ik heel leuk, gewoon om ideetjes en inspiratie op te doen. Dat heb ook gedaan toen ik ging trouwen om te kijken wat er allemaal is. Dat vind ik echt een leuk middel om ideeën en inspiratie op te doen. “Op Instagram volg ik graag modedingen en mama/baby dingen. Ik vind het leuk om te zien wat mensen aan hebben en om inspiratie op te doen voor mezelf en op zakelijk gebied.” “Dan zou ik zeggen, Baby's, mode, huis en tuin.”	06-J
	Kennis en nieuws op het gebied van gezond leven en zelfontwikkeling. Maar ook nieuws over wat	07-R

(online) interessegebieden	er in Nederland en de rest van wereld gebeurd. Ik volg heel veel nieuwsmedia op Facebook en dingen die relevant zijn voor mijn vakgebied. Ik bekijk en volg ook graag merken en organisaties op Facebook “Ook is het voor mij een stukje motivatie en inspiratie op het gebied van gezond en fit leven. Verder veel mooie natuur en landschap foto’s, daar word ik vrolijk van en van die motivational life quotes dingen, daar houd ik ook van.” ““Met name op Facebook zijn het Mindstyle en psychologie dingen die mij het meest aanspreken. Ik wil mezelf graag blijven ontwikkelen en doe dus graag kennis op. Verder dingen op het gebied van kleding en interieur en carrière.”	
	Pinterest bijvoorbeeld gebruik ik om inspiratie op te doen, maar ook om erachter te komen wie ik zelf ben. Ik ga dan echt op zoek naar waar hecht ik veel waarde aan of wat ik vind ik heel mooi en hoe zie ik mezelf nu echt. “Verder gebruik ik Pinterest voor inspiratie op het gebied van stijl in de breedste zin van het woord, dus kledingstijl, interieur, haar, tatoeages, kunst en dat soort dingen.” “Ja, beeld vind ik leuk en dan de plaatjes die binnen mijn interesses vallen wat ik mooi vind op het gebied van stijl. Ik volg vooral kledingwinkels- en merken op Facebook. Ik vind wel artikelen leuk om te lezen als ze grappig of herkenbaar zijn voor mij. Het meeste waardeer ik berichten op Facebook die me aan het lachen maken.”	08-B
	“ En daarnaast inspiratie of nieuwtjes op het gebied van moeder zijn en ondernemen”	09-L
	“Bij facebook zijn dat : actualiteiten, nieuws, gezond leven, eten, reizen en psychologie. Op instagram: kledingmerken, schoenenmerken, sportmerken, ja vooral merken dus. En ja ook reisdingen want dat zijn mooie plaatjes van natuur, zon en steden. En verder vooral eten en muziekartiesten waar ik fan van ben”.	10-N
	“Als ik het zou moeten samenvatten in interesses op facebook dan, zouden dat zijn: Interieur, reizen, nieuws, maatschappelijke onderwerpen, zelfontwikkeling en carrière gerelateerde onderwerpen.”	11-C
	“Online ben ik het meest geïnteresseerd in nieuws en tips op het gebied van carrière en jezelf ontwikkelen en wat er allemaal te doen is qua feestjes en festivals in de buurt.” “Ik blijf ook graag op de hoogte van actualiteiten van het nieuws en wat ik ook interessant vind zijn recepten want dat geeft inspiratie wat ik kan gaan koken dus dat is wel handig.”	12-M
	“Mijn interessegebieden kan ik omschrijven in een aantal kernwoorden, reizen, nieuws, carrière, entertainment op het gebied van muziek, films en series en gezondheid.”	13-T
	“Ik vind dingen boeiend die gaan over interieur en business en de maatschappij dus ja wat er in Nederland gebeurt maar ook globaal gezien.”	14-E

	“ Ja, mijn vakgebied en dat is Retail en e-commerce. En verder zijn dat reizen, koken dus recepten vooral en mode en uitgaan.” “ Nieuws, als in het nieuws in Nederland en in de wereld. En updates over onderwerpen waar mijn interesses liggen.”	15-S
Content delen	“ Op Instagram post ik zelf wel op regelmatige basis. Ik vind het leuk om dingen te vertellen aan de hand van foto's.” “Ik ben best terughoudend in het posten van dingen op Facebook, meestal als ik iets post is het bijvoorbeeld een nieuwe profielfoto.”	05-F
	De dingen die ik deel zijn soms acties om iets te winnen van een merk op een uitje bijvoorbeeld. Het delen van grappige of motiverende quotes doe ik ook af en toe. Over mijzelf maak ik alleen bijzondere momenten en gebeurtenissen bekend zoals mijn bruiloft en bevalling.”	06-J
	“Oh ja wat ik wel vaak doe is vrienden taggen onder berichten die grappig zijn of relevant voor mensen die ik ken.”	07-R
	“Ik ben wel iemand die vaak mensen tagt op Facebook, bijvoorbeeld vriendinnen bij iets grappigs of een feestje bijvoorbeeld.”	08-B
	“ En van die berichten waar ik vriendinnen in kan taggen waarvan ik weet dat ze dat ook grappig vinden.” “ Ik deel wel bijvoorbeeld berichten die ik op Facebook tegenkom als ik het interessant vind.” “ Nou, bijvoorbeeld pas kwam ik een artikel tegen over waarom single zijn het nieuwe zwart is. Ja dat was een heel herkenbaar en ook grappig stuk en dat deel ik dan omdat het ook leuk is voor andere mensen die alleen zijn.”	10-N
	“Ik deel ook wel graag kennis met anderen, ook gewoon buiten Facebook hoor. Maar op Facebook deel ik vaak interessante artikelen over die zelfontwikkeling onderwerpen en opinies over bepaalde maatschappelijke zaken en nieuws.” “Taggen doe ik echt heel veel, misschien iets te veel. Maar het is gewoon een makkelijke manier om iets met iemand te delen. Als ik het doe is het meestal grappig of om iemand te tippen over een evenement of artikel waarvan ik weet dat diegene dat leuk of interessant zou vinden.”	11-C
	“ Ik deel soms artikelen van mijn werk en wat we bereikt hebben. Over mezelf foto's als ik bijzonders aan het doen ben zoals uit eten gaan of op reis ben.”	12-M
	“Nee, ik kijk en like ook hier vooral. Soms deel ik foto's maar dat is denk ik maandelijks. Dat zijn	13-T

Content delen	selfies met vriendinnen of van eten of als ik nieuwe schoenen heb waar ik heel blij mee ben." "Ik deel eigenlijk heel weinig. Als ik wel eens wat deel zijn dat foto's en als ik heel blij met ben met iets dan wijd ik daar soms een bericht aan. Toen ik afgestudeerd was bijvoorbeeld, ja dat heb ik wel gelijk op Facebook gedeeld en toen ik mijn eerste baan had ook." "Ik deel vaker content van anderen dan dat ik zelf wat deel ,dat wel. Wat ik deel zijn pagina's of stukken met tips voor anderen op het gebied van eettentjes of carrière omdat ik weet dat veel mensen dat bezighoudt. Alleen dat is soms, echt niet dagelijks. Ik kijk en like vooral dingen."	
	"Ja, wat ik dus wel doe is het delen van nuttige berichten. Onlangs bijvoorbeeld een artikel hoe je sneakers snel schoon kunt maken met huis, tuin en keukenmiddelen. Ik had zelf heel veel aan dat artikel, als sneakerfreak, maar dacht ja daar hebben anderen ook veel aan en dat deel ik dat. Zulke dingen worden dan ook wel gewaardeerd omdat mensen daar iets aan hebben. Ook deel ik dingen waar ik heel fan van ben!"	14-E
	"Niets, of ja heel weinig. Het enige wat ik deel is dat mensen zien waar ik heenga omdat ik dan bij een evenement op aanwezig heb geklikt en dat verschijnt dan in andermans tijdlijn. En ja wanneer ik mijn profielfoto verander, that's it." "Ik like het wel als ik het wat vind of als het voor ander ook leuk is dan tag ik diegene er in. Dus ik deel eigenlijk heel gericht en niet aan en met iedereen."	15-S